ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

61

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1952
ΕΤΟΣ Γ΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 61 (13)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα .... » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Ἔνδοξος Πλάτανος μὲ ἐρωτᾶ: Πότε ὁ Ἰουστινιανὸς ἔκτισε τὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ πόσα χρόνια ἔκαμε νὰ τὴν χτίσῃ;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ Ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας εἶναι ὁ περίφημος Βυζαντινὸς Ναὸς στὴν Κων)πολη μετετράπη δὲ ἀπὸ τῆς ἁλώσεως (1453) σὲ μουσουλμανικὸ τέμενος καὶ ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ χρόνια σὲ Μουσεῖο. Ὁ Ναὸς γιὰ πρώτη φορὰ κτίσθηκε ἀπὸ τὸν Μεγάλο Κωνσταντῖνο, κοντὰ στὰ ἀνάκτορα ἀμέσως ἔπειτα ἀπὸ τὴ μεταφορὰ στὸ Βυζάντιο τῆς πρωτευούσης τοῦ Κράτους. Τὸν διώρθωσαν ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου στὰ 360 μ. Χ. Στὰ 401 μ. Χ. ὁ ὄχλος τοῦ Βυζαντίου ἔβαλε φωτιὰ στὸ ναό, γιὰ ἐκδίκηση ἐπειδὴ εἶχε ἐξορισθῆ ὁ Χρυσόστομος. Στὰ 415 ὁ Θεοδόσιος ὁ Β΄ τὸν ξανάχτισε. Ἀλλὰ καὶ πάλιν πυρπολήθηκε κατὰ τὴ στάση τοῦ Νίκα ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Καὶ τότε ξανακτίστηκε μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ μεγάλου αὐτοῦ αὐτοκράτορα ἐπὶ μεγαλοπρεπῶν σχεδίων. Τὸ ἔργον τῆς κατασκευῆς τοῦ νέου Ναοῦ ἐτέθη ὑπὸ τὴν διεύθυνση τῶν δύο περιφήμων ἀρχιτεκτόνων: Τοῦ Ἀνθεμίου τοῦ Τραλλειανοῦ καὶ Ἰσιδώρου τοῦ Μηλισίου. Ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ νέου ναοῦ ἐτέθη τὴν 23 Φεβρουαρίου τοῦ 532 καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου Ναοῦ — ποὺ εἶχε πιὰ οἰκοδομηθῆ ἔγιναν στὶς 24 Δεκεμβρίου τοῦ 537.

Ἔπειτα ἀπὸ 20 χρόνια, ἔπεσε συνεπείᾳ σεισμοῦ ὁ Τροῦλλος, τὸν ὁποῖον ξανάφτιασε ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Ἰσιδώρου τοῦ Μηλισίου, Ἰσίδωρος ὁ νεώτερος... Σήμερα ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας εἶναι Μουσεῖο.

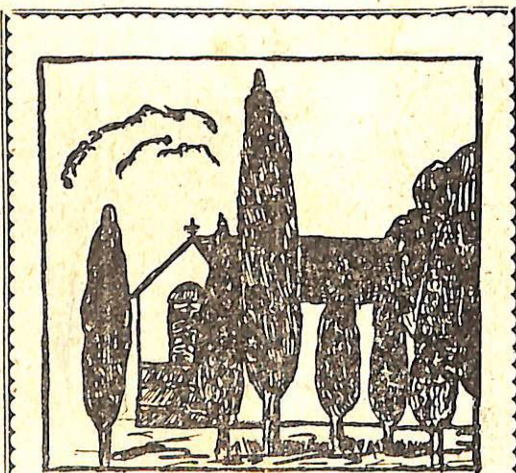
Ὁ Ἀλέξανδρος Μακρυλάκης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ἀλήθεια τὰ γλυκὰ χαλοῦν τὰ δόντια; 2) Ποιὸς εἶναι ὁ μεγαλείτερος ἥρως τῆς Ἑλβετίας καὶ γιατὶ ἀνεδείχθη; 3) Πόθεν ἔλαβε τὸ ὄνομά της ἡ νῆσος Λέσβος καὶ ἡ πόλη Μυτιλήνη;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ γλυκὰ χαλᾶν τὰ δόντια. Τὰ γλυκὰ ὅμως καθὼς καὶ ὅλες οἱ τροφὲς ὅταν ἐπικάθηνται τὰ δόντια — καὶ αὐτὸ γίνεται ὅταν κανεὶς ἔχει τὴν κακὴ συνήθεια νὰ μὴν πλένῃ τὰ δόντια του — διευκολύνουν τὴν τερηδόνα τῶν δοντιῶν στὴν καταστροφή τους. Ὅταν εἶναι κούφια τὰ δόντια ἡ εἰσαγωγὴ γλυκειᾶς οὐσίας εἰς τὴν «κουφάλαν» προκαλεῖ ἐρεθισμὸ πόνο καὶ ἐπιδείνωση τῆς καταστάσεως.

2) Ὁ Ἐθνικὸς ἥρως τῆς Ἑλβετικῆς ἀνεξαρτησίας εἶναι ὁ Γουλιέλμος Τέλλος καταγόμενος ἀπ' τὸ καντόνιον Οὖρι. Ἤκμασε στὶν ἀρχὲς τοῦ ΙΔ΄ αἰῶνα. Πρόκειται μᾶλλον περὶ μύθου - θρύλου παρὰ περὶ γεγονότος. Κάποτε ἀρνήθηκε νὰ ὑποκλιθῆ πρὸ ἑνὸς καπέλλου ποὺ ἔφερε τὰ σύμβολα τοῦ ἀρχιδουκὸς τῆς Αὐστρίας, κατακτητοῦ καὶ κυριάρχου τῆς πατρίδας του Ἑλβετίας. Γιὰ τὴ συμπεριφορά του αὐτὴ συνελήφθη καὶ καταδικάστηκε νὰ καταρρίψη, διὰ τοῦ τόξου του ἕνα μῆλο ποὺ εἶχε τοποθετηθῆ στὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ του. Ὁ Γουλιέλμος Τέλλος ἔρριξε πραγματικὰ μὲ τὸ τόξο του καὶ τὸ βέλος ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ του. Τὸ μῆλο κατερρίφθη χωρὶς τὸ παιδὶ τοῦ Γουλιέλμου νὰ πάθῃ τίποτε. Ὁ περήφανος ὅμως Ἑλβετὸς καὶ μετὰ τὴ νίκη του ἐστάλη στὴ φυλακή. Στὸ δρόμο ὅμως ἐδραπέτευσε, ἀφοῦ σκότωσε τὸν ἄνθρωπο τοῦ ἀρχιδουκὸς ποὺ τὸν ὁδηγοῦσε στὴ φυλακή. Καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἔδωσε τὸ σύνθημα τῆς νικηφόρου ἐξεγέρσεως τῶν Ἑλβετῶν κατὰ τῶν αὐστριακῶν κατακτητῶν.

3) Τὰ ἀρχαιότερα ὀνόματα τῆς σημερινῆς νήσου Λέσβου εἶναι «Πελασγία», «Αἰολίς», «Λασία», καὶ «Ἴσσα». Σὲ Λέσβο μετωνομάσθηκε ὅταν ὁ Λέσβος γιὸς τοῦ Λαπίθου ἔκαμε ἀποικία στὸ νησὶ αὐτό. Ἡ Μυτιλήνη ὀφείλει τὴν ὀνομασίαν της εἰς τὴν Μυτιλήνην τὴν κόρην τοῦ Μακάρεως. Ὁ Μακαρεὺς ἦταν γιὸς τοῦ Κρινάκου καὶ εἶχε ἀποικήσει τὴν Λέσβο καὶ ἔκτισε στὸ ὄνομα τῶν δύο θυγατέρων Μεθύμνης καὶ Μυτιλήνης τὶς δυὸ ὁμώνυμες πόλεις. Διὰ τὴν Μυτιλήνην λένε ὅτι ἦτο κόρη τοῦ Πέλοπος καὶ ὄχι τοῦ Μακάρεως. Λέγεται ἐξ ἄλλου ὅτι ὁ Λέσβος εἶχε παντρευτῆ τὴν κόρη τοῦ Μακάρεως Μέθυμναν.

Ὁ Ἰωάννης Ἀχ. Σούκης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ποιὰ εἶναι ἡ ὡραιοτέρα καὶ ποιὰ ἡ εὐκολωτέρα γλῶσσα τῆς Εὐρώπης; 2) Ὁ Χάρυ Ρὰν ὁ μικρὸς ντέτεκτιβ εἶναι φανταστικὸ ἢ πραγματικὸ πρόσωπο; 3) Ἡ Ζὰν Ντ' Ἄρκ εἶναι μυθικὸ πρόσωπο; 4) Ποιὸ εἶναι τὸ ἐμπόδιο τοῦ ταξιδιοῦ στὴ σελήνη ἢ στὸν Ἄρη;

Α·Ι· ΓΙΑΝΝΗΣ Ο ΚΥΝΗΓΟΣ
Σκίτσο Γεωργ. Σταματίου

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Ἂν δὲν λογαριάσουμε τὴν ἑλληνικὴ ποὺ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ἁρμονικὲς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς πιὸ δύσκολες γλῶσσες τοῦ κόσμου νομίζω ὅτι ἡ Ἰταλικὴ εἶναι ἀναμφισβήτητα ἡ πιὸ ὄμορφη, ἀλλὰ καὶ ἡ πιὸ εὐκολομάθητη γλῶσσα τῆς Εὐρώπης, τουλάχιστο γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες.

2) Ὁ Χάρυ Ράν, ὁ μικρὸς ντέτεκτιβ δὲν εἶναι πραγματικὸ πρόσωπο. Εἶναι δημιούργημα τῆς φαντασίας τοῦ συγγραφέα του.

3) Ὄχι. Ἡ Ζὰν ντ' Ἄρκ δὲν εἶναι ἕνα μυθικὸ πρόσωπο! Εἶναι πρόσωπο ἱστορικώτατο. Ἡ Ἰωάννα Ντ' Ἄρκ εἶναι γαλλίδα ἡρωΐδα καὶ ἁγία τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Λέγεται καὶ Αὐρηλιανὴ Παρθένος. Γεννήθηκε στὰ 1412 καὶ πέθανε ἀπὸ μαρτυρικὸ θάνατο στὰ 1431 μ.Χ. Ἡ Ἰωάννα Ντ' Ἄρκ ἔβλεπε ὀπτασίες καὶ ἄκουγε ἐσωτερικὲς φωνὲς» ποὺ τὴν βεβαίωναν ὅτι εἶναι προωρισμένη νὰ σώσῃ τὴ Γαλλία, ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους κατακτητάς. Κατάφερε νὰ ἐμπνεύσῃ θάρρος στὸ Γαλλικὸ στρατό, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ κατώρθωσε νὰ κατανικήσῃ τοὺς Ἐγγλέζους. Συνελήφθη ὅμως ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους καταδικάστηκε σὲ θάνατο ὡς «μάγισσα». Ἔτσι οἱ Ἄγγλοι τὴν ἔκαψαν ζωντανή.

4) Τὸ μόνο ἐμπόδιο τοῦ ταξιδιοῦ μεταξὺ Γῆς - Φεγγαριοῦ καὶ Γῆς - Ἄρεως εἶναι ὅτι δὲν βρέθηκε ἀκριβῶς τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιτευχθῆ μὲ κάθε ἀσφάλεια τὸ «διαπλανητικὸ» αὐτὸ ταξίδι.

Ἐκεῖνο ποὺ θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς βεβαιώσω εἶναι ὅτι οἱ ἔρευνες διὰ τὰ λεγόμενα «διαπλανητικὰ ταξίδια» ἐξακολουθοῦν, καὶ ἐξακολουθοῦν ἱκανοποιητικὰ καὶ μὲ βάσιμες προβλέψεις πὼς τουλάχιστο σεῖς οἱ νέοι θὰ βρεθῆτε στὴν εὐχάριστη θέση νὰ παρακολουθήσετε τὸ πρῶτο τουλάχιστο ταξίδι ἀπὸ τῆς Γῆς εἰς τὴν Σελήνην.

Ὁ Παναγιώτης Ἀγγελάκης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Εἶναι σωστὸ περὶ Ἰφιγενείας ὅτι δηλαδὴ ὁ πατέρας της ὁ Ἀγαμέμνων τὴν ἐθυσίασε καὶ κατὰ τὴν ὥρα τῆς θυσίας τὴν ἅρπαξε ἡ Ἄρτεμις; 2) Τί ἦταν τὸ ὑγρὸ πῦρ;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Ὁ μῦθος—διότι περὶ μύθου πρόκειται—αὐτὰ λέγει περίπου: Δηλαδή: Ἡ Ἰφιγένεια θυγατέρα τοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας προσφέρθηκε ἀπὸ τὸν πατέρα της θυσία στὴν Ἀρτέμιδα, γιατὶ ἡ θεὰ τοῦ κυνηγιοῦ ἐξοργισμένη κατὰ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἄφηνε τὰ πλοῖα τους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αὐλίδα γιὰ τὴν Τροία. Μὰ ἡ Ἄρτεμις ἅρπαξε τὴν Ἰφιγένεια ἀπὸ τὸ βωμὸ καὶ τὴν μετέφερε στὸ ναό της στὴν Ταυρῖδα... Εἶπα ὅμως καὶ ἐπαναλαμβάνω, πρόκειται περὶ μύθου.

2) Κανένας δὲν ξέρει τί ἀκριβῶς ἢ καλλίτερα ποιὰ ἦταν ἡ σύνθεση τοῦ ὑγροῦ πυρὸς τῶν ἀρχαίων Βυζαντινῶν. Ἦταν ἕνα «στρατιωτικὸ μυστικὸ» ἑλληνικὸ ποὺ χάθηκε,

Τό παραμῦθι τοῦ ΠΕΛΑΡΓΟΥ

Ὅλα τὰ παιδιὰ ξέρουν, βέβαια, πὼς ὁ Πελαργὸς εἶναι ψηλοπόδαρος. Πῶς καὶ ποῦ, ὅμως, πῆρε αὐτὰ τὰ ψηλὰ πόδια, λίγοι μόνο τὸ γνωρίζουν, ἂν καὶ εἶναι μιὰ ὁλόκληρη ἱστορία.

Ἕνας παληὸς θρῦλος λέει, πὼς ὁ Πελαργὸς κουβαλάει τὰ μωρὰ στὸ μακρύ του ράμφος καὶ τὰ φέρνει στοὺς ἀνθρώπους. Κι' αὐτὸ γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθο τρόπο: Τρεῖς μέρες πρὶν φέρη τὸ παιδάκι στὸ σπίτι, πηγαίνει καὶ χτυπάει μὲ τὴ κόκκινη μύτη του στὸ παράθυρο καὶ φωνάζει:

Γρήγορα ἑτοιμάστε μιὰ μικρὴ κουνίτσα
Κι' ἀπὸ ἄσπρο τοῦλι μιὰ κουνουπιερίτσα,
Σκούφια μὲ κορδέλλες, ρὸζ πουκαμι-
(σάκι.
Μέσα σὲ τρεῖς μέρες φέρνω τὸ παιδάκι.

Κ'αὶ τότε ξέρουν οἱ ἄνθρωποι τί πρέπει πιὰ νὰ κάμουν. Συμβαίνει ὅμως, κάποτε, σὰν τοῦ πέση πολλὴ δουλειά, νὰ ξεχάση νὰ εἰδοποιήση. Καὶ μὴ ρωτᾶτε τότε τί γίνεται, ὅταν ἔρθη ἄξαφνα μὲ τὸ μωρό. Τὰ χάνουν ὅλοι, γιατὶ δὲν ἔχουν τίποτα ἕτοιμο.

Ἔτσι συνέβη καὶ κείνη τὴ φορά, ὅταν ἔφερε ἕνα μωρὸ σὲ δυὸ φτωχοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἔμεναν σὲ μιὰ μικρὴ καλύβα. Εἶχε ξεχάσει νὰ τοὺς εἰδοποιήση ἀπὸ πρίν, καὶ σὰν ἔφερε τὸ παιδάκι δὲν βρῆκε κανένα στὸ σπίτι. Ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναίκα ἐργαζόνταν στὰ χωράφια κι' ἡ πόρτα καὶ τὰ παράθυρα ἦσαν κατάκλειστα. Ἂν βρισκόταν, τοὐλάχιστο, μιὰ σκάλα γιὰ νὰ τ' ἀκουμπήση... Μὰ ποῦ! Ἡ καλύβες δὲν ἔχουν σκάλες. Τί νὰ κάμη τότε; Μιὰ καὶ δυό, ἀνεβαίνει στὴν ἀχυρένια σκεπὴ κι' ἀρχίζει νὰ κροταλίζη τόσο δυνατά, ποὺ σήκωσε ὅλο τὸ χωριὸ στὸ πόδι.

Μιὰ γυναίκα ἔτρεξε τότε ἀμέσως στὸ χωράφι, γιὰ νὰ εἰδοποιήση τὸ ἀντρόγυνο:

— Κὺρ γείτονα! Κυρὰ γειτόνισσα! φώναξε ἀπὸ μακρυὰ λαχανιασμένη. Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐλᾶτε γρήγορα. Ὁ κὺρ-Πελαργὸς κάθεται τόση ὥρα ἐπάνω στὸ σπίτι σας καὶ θέλει νὰ σᾶς χαρίση ἕνα παιδάκι. Κανένας δὲν εἶναι κεῖ γιὰ νὰ τ' ἀνοίξη τὸ παράθυρο. Ἂν δὲν κάμετε γρήγορα, θὰ τὸ πετάξη κάτω! Πώ, πώ! Θὰ γίνη κακό! Θυμᾶστε, ἐδῶ καὶ τρία χρόνια, ποὺ ἔγινε τὸ ἴδιο, πέρα κεῖ στοῦ μυλωνᾶ; Τὸ πέταξε καὶ πάει! Ἔμεινε τὸ παιδὶ σακατεμένο!...

Μόλις τ' ἄκουσαν αὐτά, ἔτρεξαν κι' οἱ δυό, ὅσο μποροῦσαν γρηγορώτερα, γιὰ νὰ πᾶνε στὸ σπίτι τους. Μόλις ἔφθασαν, ἐπῆραν ἀπὸ τὸν Πελαργὸ τὸ παιδί. Τὸ κύτταξαν. Ἦταν ἕνα ὄμορφο καὶ χαριτωμένο ἀγοράκι Κόντεψαν νὰ τρελλαθοῦν ἀπὸ τὴ χαρά τους.

Ὁ Πελαργὸς ὅμως ἦταν γεμᾶτος θυμό. Ἀκοῦς ἐκεῖ, νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ περιμένη τόση ὥρα!... Ἂς περιμένουν νὰ τοὺς ξαναπάη κι' ἄλλο παιδί!... Τοὺς ἔρριξε μιὰ λοξὴ θυμωμένη ματιὰ καὶ πέταξε γιὰ νὰ πάη στὴν κυρὰ Πελαργίνα.

Ὁ καιρὸς περνοῦσε καὶ ὅσο τὸ παιδὶ μεγάλωνε τόσο πιὸ ὄμορφο γινόταν.

Μιὰ μέρα, λέει ἡ γυναίκα στὸν ἄντρα της:

— Τί λές; Δὲν θάπρεπε νὰ κάνωμε κανένα δῶρο σὲ κεῖνον τὸν καλὸ Πελαργό, ποὺ μᾶς ἔφερε τέτοιο ὡραῖο παιδί; Ἔχεις ἐσὺ καμμιὰ καλὴ ἰδέα, γιατὶ ἐγὼ σπάω τὸ κεφάλι μου, χωρὶς νὰ βρίσκω τίποτε.

— Αὐτὸ εἶναι κάπως δύσκολο, τῆς ἀπαντᾶ ὁ ἄντρας της. Μοῦ φαίνεται, πὼς ἀπὸ τίποτε δὲν ἔχει ἀνάγκη.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα, ὅμως, λέει στὴ γυναίκα του:

— Τί θάλεγες ἂν παράγγελνα στὸ μαραγκὸ ἕνα ζευγάρι ὄμορφα ξυλοπόδαρα γιὰ τὸν κὺρ-Πελαργό; Ξέρεις, ὁ κακομοίρης, πρέπει νὰ μπαίνη πάντα στὸ βάλτο γιὰ νὰ πιάνη βατράχια. Κι' ἀπὸ κεῖ πάλι νὰ ξαναβουτάη στὴ μεγάλη λίμνη, ποὺ εἶναι πίσω ἀπὸ τὸ χωριό, γιὰ νὰ βγάζη ἀπὸ μέσα τὰ παιδάκια... Καταλαβαίνεις τί βρεμένα πόδια πρέπει νάχη ὅλη μέρα. Κι' ἂν θέλης νὰ ξέρης, μοῦ φάνηκε τότε ποὺ ἦρθε σὲ μᾶς, πὼς ἦταν πουντιασμένος. Κροτάλιζε ὁ καϋμένος πολὺ βραχνιασμένα!

— Μὰ αὐτὸ εἶναι περίφημη ἰδέα, ἀπάντησε ἡ γυναίκα. Πρέπει, ὅμως, τὰ ξυλοπόδαρα ποὺ θὰ φτιάξη ὁ μαραγκὸς νὰ εἶναι κόκκινα καὶ ὄμορφα γυαλισμένα, γιὰ νὰ ταιριάζουν καλὰ μὲ τὴν κόκκινη μύτη του!

— Ἔτσι; εἶπε ὁ ἄντρας. Ἀλήθεια, ἔτσι νομίζεις; Ἐγὼ εἶχα σκεφθῆ γιὰ πράσινα!

Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἦταν ἄνθρωπος λογικὸς καὶ παραδεχόταν πάντα τὴ γνώμη τῆς γυναίκας του, ὅταν ἦταν σωστή, πῆγε καὶ παράγγειλε κόκκινα ξυλοπόδαρα.

Ὅταν τὰ ἑτοίμασε ὁ ξυλουργός, τὰ πῆρε, ἐπῆγε ἴσια στὸ βάλτο καὶ τάδωσε στὸν Πελαργό.

Χάρηκε πολὺ ἐκεῖνος καὶ τὰ δοκίμασε ἀμέσως. Καὶ ὅταν εἶδε πὼς τοῦ πήγαιναν ἴσια-ἴσια, γυρίζει στὸ χωρικὸ καὶ τοῦ λέει:

— Γιὰ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, εἶχα θυμώσει πολὺ μαζί σας ποὺ μ' ἀφίσατε, τότε, νὰ περιμένω τόσο. Ἐπειδὴ ὅμως εἴσαστε καλοὶ ἄνθρωποι καὶ μοῦ χαρίσατε αὐτὰ τὰ ὄμορφα κόκκινα ξυλοπόδαρα, θὰ σᾶς φέρω κι' ἐγὼ ἕνα μικρὸ κοριτσάκι. Σ' ἕνα μῆνα ἀπὸ σήμερα θὰ σᾶς ἔρθω. Τὸν νοῦ σας, ὅμως, μὴν τύχη καὶ λείπετε πάλι...

— Ὄχι, ὄχι! φώναξε ὁ χωρικός. Ἐμεῖς νὰ σὲ ξαναστενοχωρήσουμε κὺρ-Πελαργέ; Θεὸς φυλάξοι Καὶ βέβαια θὰ εἴμαστε στὸ σπίτι!

Ἡ τέσσερες βδομάδες ἐπέρασαν γρήγορα. Ὁ Πελαργὸς ἐκράτησε τὸ λόγο του. Ἦρθε πετῶντας κι' ἔφερε τὸ κοριτσάκι. Τί χαριτωμένο ποὺ ἦταν! Πολὺ πιὸ ὄμορφο κι' ἀπὸ τὸ ἀγόρι. Τώρα ἔκαναν μαζὺ τὰ δυὸ ἕνα τέλειο ζευγαράκι. Ἔτσι καὶ ἔμειναν μέχρι ποὺ μεγάλωσαν: δυὸ ὄμορφα καὶ γερὰ παιδιά. Καὶ οἱ γονεῖς τους πολὺ χαιρόνταν καὶ τὰ καμάρωναν.

* * *

Ζοῦσε τότε στὸ χωριὸ κι' ἕνας ἄλλος χωρικός, νοικοκύρης, μὲ πολλὰ λεφτά. Εἶχε κι' αὐτὸς ἕνα ἀγόρι· μονάχα ποὺ αὐτὸ ἦταν πολὺ ἄσχημο. Ζήλευε λοιπὸν τοὺς φτωχοὺς γείτονές του γιὰ τὰ χαριτωμένα παιδιά τους καὶ ἤθελε ν' ἀποκτήση κι' αὐτὸς ἕνα κοριτσάκι, ὄμορφο καὶ πιὸ χαριτωμένο ἀπὸ τοῦ γείτονά του.

Ὅταν ἔμαθε τί εἶχαν κάμει ἐκεῖνοι καὶ πὼς ἐπῆραν τὸ κοριτσάκι τους ἀπὸ τὸν Πελαργό, θέλησε κι' αὐτὸς νὰ τοὺς μιμηθῆ. Ἔτρεξε, λοιπόν, ἀμέσως στὸν μαραγκὸ καὶ τοῦ εἶπε νὰ φτιάση ἕνα ζευγάρι ξυλοπόδαρα.

— Νὰ εἶναι ἀκριβῶς τοῦ εἶπε, καὶ ὅσο μπορεῖς πιὸ ὡραῖα. Ἐγὼ λεφτὰ ἔχω, πληρώνω ὅσο θέλεις. Δὲν εἶμαι φτωχός, σὰν αὐτοὺς τοὺς φουκαράδες!...

Καὶ ἔδειξε μὲ τὴν ματιά του τὸ σπίτι τῶν φτωχῶν γειτόνων του.

Ὁ μαραγκὸς τοῦ τὰ ἑτοίμασε ὅπως τὰ ἐζήτησε. Ἀλήθεια, τέτοια ξυλοπόδαρα δὲν ἔβλεπε κανεὶς κάθε μέρα: στολισμένα ἀπάνω καὶ κάτω μὲ χρυσᾶ γυαλιστερὰ κουμπιὰ καὶ στὴ μέση ζωγραφισμένα μὲ κάτι πρασινοκίτρινα καὶ γαλάζια δακτυλίδια.

Ὁ χωρικὸς ἔβαλε τὰ πιὸ καλά του ροῦχα, πῆρε τὰ ξυλοπόδαρα κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη του κι' ἔτρεξε γραμμὴ στὸ βάλτο. Βρῆκε ἐκεῖ τὸν Πελαργὸ καὶ τὸν χαιρέτησε μὲ μιὰ βαθειὰ ὑπόκλιση:

— Ταπεινὸς δοῦλος τῆς εὐγενείας σας, τοῦ εἶπε.

Ὁ Πελαργὸς ποὺ καθόταν ἀναπαυτικὰ ἀπάνω στὰ κόκκινα ξυλοπόδαρά του μέσ' τὸ νερό, γύρισε καὶ τὸν κύτταξε παραξενεμένος:

— Σὲ μένα τὸ λὲς αὐτό; ρώτησε.

— Ἐπῆρα τὸ θάρρος..., ἀπάντησε ὁ χωρικός.

— Λέγε λοιπόν, τί θέλεις;

— Νά!... Θάθελα νάχω ἕνα κοριτσάκι. Ἡ κυρά μου λέει νὰ τὴ συμπαθᾶς ποὺ στέλνει στὴν εὐγενεία σου ἕνα τόσο μικρὸ δῶρο... κάτι, τιποτένια ξυλοπόδαρα.

— Γύρνα σπίτι σου κι' ἄφισέ με ἥσυχο, ἀπάντησε περιφρονητικὰ ὁ Πελαργὸς — καὶ κάνοντας μιὰ βόλτα ἀπάνω στὸ ἕνα του ποδάρι, ἐγύρισε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ γιὰ νὰ μὴ τὸν βλέπη. Οὔτε κορίτσι, οὔτε κοριτσάκι δὲν θάχης! Ὅσο γιὰ τὰ ξυλοπόδαρά σου, δὲν μοῦ χρειάσθηκαν. Ἐγὼ ἔχω τὰ δικά μου ποὺ εἶναι κόκκινα καὶ πολὺ πιὸ ὡραῖα! Κι' οὔτε φόβο ἔχω νὰ μοῦ χαλάσουν γρήγορα, γιατὶ καθὼς βλέπης, τὰ μεταχειρίζομαι πότε τὸ ἕνα καὶ πότε τὸ ἄλλο. Σπάνια καὶ τὰ δυὸ μαζύ. Κι' ἔπειτα, χαρὰ στὰ ξυλοπόδαρά σου.... Πράσινα καὶ κίτρινα καὶ γαλάζια μὲ δαχτυλιδάκια καὶ μπιχλιμπιδάκια! Καραγκιοζίστικα πράματα! Οὔτε καὶ νὰ τὸ φαντασθῶ ποτέ, ὅτι θὰ τολμοῦσα νὰ παρουσιασθῶ ἔτσι στὴν κυρὰ-Πελαργίνα!...

Τί νὰ κάμη κι' ὁ χωρικός. Κατάλαβε, ὅτι καὶ μὲ τὰ λόγια τίποτε δὲν θὰ κατώρθωνε, ὅπως δὲν κατώρθωσε καὶ μὲ τὰ λεφτά του. Μάζεψε λοιπὸν τὰ παρδαλὰ του ξυλοπόδαρα καὶ γύρισε ντροπιασμένος καὶ μὲ χαμηλωμένο τὸ κεφάλι στὸ σπίτι του.

Ὅσο γιὰ τὸ κοριτσάκι ποὺ ἤθελε;... Αὐτὸ ἀκόμη τὸ περιμένει.

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Δυό γράμματα ἀπὸ τὴν Καβάλλα.

— Λοιπόν, θεία, ἀπὸ καιρὸ τὸ σκεπτόμουνα, μὰ σήμερα πείσθηκα πόσο δίκιο εἶχα.

— Τί πρᾶμα σκεπτόσουνα, Φάνη;

— Πῶς, σὰν τὰ δάχτυλα τοῦ χεριοῦ μας, εἶναι κι' οἱ ἄνθρωποι διαφορετικοὶ μεταξύ τους καὶ δὲ μποροῦνε ποτὲ νὰ ταιριάξουν τὰ γοῦστα τους. Νά, λόγου χάρη, στὴ συντροφιά μας εἴμαστε τέσσερις: κάνουμε ταξίδια, σὲ κάθε γωνιὰ τῆς Ἑλλάδας, καὶ φεύγουμε βέβαια ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὶς ὀμορφιὲς π' ἀντικρύζομε καὶ τὶς γνώσεις ποὺ ἀποκτοῦμε. Ὅμως, καθένας τὰ βλέπει ἀλλιώτικα κι' ἐνθουσιάζεται γιὰ ὁλότελα διαφορετικοὺς λόγους.

— Θαρρῶ πὼς θὲς νὰ μοῦ παραστήσης τὴ Σφίγγα σήμερα, Φάνη. Ὅλοι θαυμάζουν τὴν ὄμορφη φύση, τὰ μαγεμένα τοπία, μὲ τὰ νερὰ τὰ κρυστάλινα καὶ τὴν ὀργιαστικὴ βλάστηση. Ἀνάλογα ὅμως μὲ τὴν προτίμησή του, τὸ χαρακτῆρα του, τὶς συνήθειές του, ἄλλος τρελλαίνεται γιὰ τὴ θάλασσα, κι' ἄλλος γιὰ τὸ δάσος. Μὰ πές μου, πῶς σοῦρθε αὐτὴ ἡ διάθεση γιὰ φιλοσοφία ἀπόψε;

— Φώναξε τὴ Μυρτὼ καὶ τὸ Λεωνίδα καὶ παρακάλεσέ τους νὰ σοῦ διαβάσουν τὰ γράμματα ποὔγραψαν ἀπὸ τὴν Καβάλλα.

— Πολὺ καλά. Ἐλπίζω νὰ μὴν ἀρνηθοῦν νὰ μοῦ δείξουν τὶς ἐντυπώσεις τους.

Φυσικὰ καὶ τὰ δυό μου ἀνήψια δεχτήκαν νὰ μοῦ διαβάσουν τὰ γράμματά τους. Τὰ παραθέτω ἐδῶ, γιὰ νὰ δῶ ἂν θὰ δικαιώσετε τὸ Φάνη.

Τὸ γράμμα τοῦ Λεωνίδα ἀποτεινόταν στὸν πατέρα του κι' ἦταν πολὺ χαρακτηριστικό. Νά το. Μπορεῖτε νὰ τὸ διαβάσετε.

«Σεβαστέ μου πατέρα. Τὸ ταξιδάκι μας στὴ Μακεδονία ἄξιζε ὅσα καὶ νὰ πῆς. Ὤ, ἂν ἤσουν μαζί μας, νάβλεπες τὰ πλούτη ποὺ ἔχει ἐτοῦτος ὁ τόπος! Τί χῶμα παχὺ κι' ὁλοκάθαρο. Πέτρα δὲ βρίσκεις σὲ κάμπους καὶ σὲ βουνά. Ἕνα ρίχνεις στὴ γῆ, κι' ἑκατὸ σοῦ χαρίζει. Ὅλα σκεπάζουνται ἀπὸ μιὰ βλάστηση ὀργιαστική, ἄλλη χαρισμένη στὴ γῆ ἀπ' τὸ χέρι τ' ἀνθρώπου, κι' ἄλλη δῶρο τῆς φύσεως ἢ καλλίτερα τοῦ Δημιουργοῦ της. Ἕνα καμάρι εἶναι οἱ πεδιάδες μὲ τὰ καπνὰ καὶ τὰ καλαμπόκια, τὰ σιτηρά, τὸ μπαμπάκι καὶ τὸ σησάμι. Πολλὲς φορές, καθὼς διάβαινα ἀπ' τὴν εὔφορη αὐτὴ γῆ, συλλογιόμουν τὰ μέρη μας μὲ τὰ πετροβούνια ποὺ ξεθεώνεται ὁ ἄνθρωπος, νὰ τὰ σπέρνη.

Ἂς εἶναι. Σήμερα ἤρθαμε στὴν Καβάλλα μιὰ πόλη ποὺ μ' ἄρεσε πάρα πολύ. Ἐδῶ σφύζει ἡ ἐργασία: ὁ ἄνθρωπος μοιάζει μὲ μυρμήκι ποὺ ὅλο σωριάζει. Εἶναι τὸ μόνο λιμάνι, ποὺ ἐμπορεύεται τὰ καλὰ τοῦ τόπου. Οἱ νομοὶ Δράμας καὶ Καβάλλας, ἀκόμα κι' ἡ Ξάνθη τῆς Δυτικῆς Θράκης, ἐδῶ κατεβάζουν τὰ προϊόντα τους, γιὰ νὰ τὰ μπαρκάρουν. Αὐτὸ τὸ ἄνοιγμα στὸ Αἰγαῖο τὸ βορεινό, δίνει διέξοδο στὴ μεγάλη συγκομιδὴ τοῦ κάμπου, ἐδῶ γίνεται ἡ κατεργασία τοῦ μεταξιοῦ, τοῦ καπνοῦ. Πόση κίνηση καὶ δραστηριότητα ἔχει αὐτὴ ἡ παράξενη πολιτεία! Τί ἐργοστάσια, καταστήματα, βιοτεχνικὰ κέντρα... Ἐδῶ ὁ ἄνθρωπος ἀδιαφορεῖ γιὰ πλατεῖες καὶ δρόμους καὶ πάρκα. Τὰ σπίτια, πυκνοχτισμένα, καβαλλικεύουν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο, στενάζουν τὸ ἕνα κάτω ἀπ' τὸ ἄλλο. Θέλουν τόπο για ἀποθῆκες καὶ καταστήματα καὶ πλατώματα γιὰ τὰ ἐμπορεύματα στὸ λιμάνι. Ὁ περίπατος γίνεται στὰ περίχωρα ἢ στὴν παραλία.

Μ' ἀρέσει αὐτὸ τ' ἀνακάτωμα τῶν σπιτιῶν, ποὺ προχώρησε ὡς τὴν ἄκρη ἄκρη τ' ἀκρωτηριοῦ, λὲς καὶ κάθε ἄνθρωπος λαχταροῦσε νὰ φτάση κοντήτερα, στὸ γαλάζιο Αἰγαῖο. Παράξενη πολιτεία! Ἔχει τὸ θελγητρό της. Ἀπὸ πάνω της στέκεται τὸ Σύμβολο ἕνα ἄγονο κι' ἄδεντρο βουνό, ποὺ μοῦ θύμισε τὰ δικά μας. Δὲ μοιάζει μὲ ἄλλες παραθαλάσσιες πολιτεῖες ἡ Καβάλλα. Σχηματίζει ἕνα ὠμέγα ποὺ ἡ μεσαία γραμμή του, λέει κάποιος συγγραφέας, θυμίζει δάχτυλο τεντωμένο καὶ βυθισμένο στὴ θάλασσα. Εἶναι κρεμασμένη σὲ φοβεροὺς κι' ἀπόκρημνους βράχους.

Ρώτησα γιατί τὴ λένε Καβάλλα καὶ μοῦπαν: ἐπειδὴ μοιάζει, λέει μὲ ἄλογο, τὴν ἔβγαλαν ἔτσι οἱ Γενοβέζοι. Ἡ θεία ὅμως, ποὺ ξέρει καλὰ τ' ἀρχαῖα, μᾶς εἶπε πως δίπλα ἦταν μιὰ πολιτεία παλιά, ἡ Σκαβάλλα κι' ἀπὸ κεῖ πῆρε τὸ ὄνομα ἡ νεώτερη πόλη. Διάλεξε καὶ πάρε, ἐγὼ δὲν πολυσκοτίζομαι γιὰ ἱστορίες καὶ παρελθόντα. Μὲ φτάνει νὰ ζῶ τὸν παλμὸ τῆς ζωῆς τῆς σημερινῆς, νὰ μπαίνω στὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας, νὰ νιώθω τὸν ἄνθρωπο τοῦ καιροῦ μου καὶ τὶς ἀνάγκες του.

Τ' ἄλλα, εἶναι γιὰ τὴ Μυρτώ, τὴ ρωμαντικὴ ἀδερφή μου, κι' ἐκεῖνο τὸν ὀνειροπαρμένο, τὸ Φάνη, τὸν ξαδερφούλη μου. Ὅσο γιὰ τὴ θεία, ἐκείνη ζεῖ στὸν καιρὸ τοῦ Πλάτωνα... Ἂς τους λοιπὸν νὰ γυρίζουν στὰ κάστρα καὶ στὰ ἐρείπια, ποὺ μονάχα σαῦρες καὶ σαμιαμίθια τὰ κατοικοῦν. Ἐγὼ πάω στὰ ἐργοστάσια τοῦ καπνοῦ, ποὺ βουΐζουν ἀπ' τὸ τραγοῦδι τῶν μηχανῶν καὶ τ' ἁγιάζει ὁ μόχθος τ' ἀνθρώπου.

Ἀλήθεια, ξέχασα νὰ σοῦ πῶ πὼς ἡ πολιτεία αὐτὴ ἔχει κάπου πενήντα χιλιάδες κατοίκους. Στὸ ἄλλο μου γράμμα, περισσότερα.

Σὲ φιλῶ
Λεωνίδας

Τὸ γράμμα τῆς Μυρτούλας ἀποτεινόταν στὴν ἀχώριστη φίλη της, τὴν Ἀνθή. Θὰ σᾶς δώσω ἕνα μονάχα ἀπόσπασμά του. Αὐτὸ ποὺ τῆς περιγράφει τὴν πολιτεία, ποὺ ξέρετε τώρα καλὰ ἀπ' τὸ γράμμα τοῦ Λεωνίδα.

... Εὐχαριστῶ τὴν παράξενη αὐτὴ πόλη, ποὺ μὲ ξανάφερε στὴ νεράϊδα τὴ θάλασσα, ποὔχα τόσο πιὰ λαχταρήσει. Καβάλλα! Ἀπ' ὅπου κι' ἂν τὴν κοιτάξης, ἀπὸ τὴ θάλασσα ἢ ἀπ' τὸ βουνό της, ἔχει μιὰ ὄψη παράξενη, γοητευτικὴ καὶ σοῦ δίνει μιὰ νέα χαρὰ πρωτογνώριστη.

Σκαρφαλώνω στοὺς βραχόσπαρτους δρόμους, στὰ κάστρα, στὶς πλατωσιές. Πλανιέμαι στὰ στενά της σοκάκια, χάνομαι μέσα στὶς πυκνόχτιστες γειτονιές της. Ἀπὸ παντοῦ ἀντικρύζω τὴ θάλασσα, τὴ γαλάζια καὶ γελαστή, καὶ αἰσθάνομαι ν' ἀνεμίζη ὁ μπάτης τὰ μαλλιά μου... Ποτὲ δὲ θὰ τὴν ξεχάσω τὴν πόλη αὐτή. Ἔχει κάτι δικό της. Οἱ φαλακρὲς πλαγιὲς τοῦ Συμβόλου χρυσώνουνται ἀπὸ τὴ δύση κι' ἡ Θάσος ἀντίκρυ, τὸ σμαραγδένιο νησάκι τοῦ Βορεινοῦ μας Αἰγαίου, στολίζεται μὲ τριαντάφυλλα. Αὔριο θὰ περάσουμε ἀντίκρυ μὲ τὸ μοτόρι. Χτυπᾷ ἡ καρδιά μου ἀπὸ γλυκειὰ προσδοκία. Ξέρω πὼς εἶναι ἀπ' τὰ πιὸ μαγεμένα νησιὰ τῆς Ἑλλάδας μας κι' ὅλου τοῦ κόσμου...

Ἀπόψε ἐπισκεφτήκαμε μὲ τὴ θεία καὶ μὲ τὸ Φάνη, τὸ κάστρο ποὺ εἶναι παλιό, ἀνανεωμένο στὸ μεγαλύτερο μέρος του ἀπ' τοὺς Βενετοὺς καὶ τοὺς Γενοβέζους. Τί λεπτὸ καὶ καλαίσθητο τεῖχος! Ἀχάλαστες οἱ ἐπάλξεις του, ἄγγιχτη ἡ ὄψη του ἀπὸ τὸ χρόνο. Ἕνα τρισένδοξο στέμμα, ποὺ δίνει στὴν πολιτεία τὴν ὀμορφιὰ τὴ χάρη παλιᾶς ἀρχόντισσας.

Δὲν ξέρω πολλὰ γιὰ τὴν ἱστορία τῆς πολιτείας. Τὴν ἔλεγαν, στὰ ἀρχαῖα χρόνια, Νεάπολη κι' ὕστερα Χριστούπολη. Πέρασε φυσικὰ ἀπὸ ὅλες τὶς περιπέτειες τῆς πατρίδας μας κι' ἡ Καβάλλα. Τὴν πῆραν οἱ Βενετοὶ κι' ὕστερα τὸ 1380 οἱ Τοῦρκοι κι' ἐλευθερώθηκε στοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, τὸ 1912 - 1913.

Δὲν ἔχω τί ἄλλο νὰ πῶ. Δὲν εἶμαι σοφὴ σὰν τὸν Φάνη οὔτε πρακτικὴ σὰν τὸν ἀδερφό μου, τὸ Λεωνίδα... Μ' ἀρέσει νὰ βλέπω καὶ νὰ χορταίνω τὴν ἄγνωστη ὀμορφιὰ τῶν πραγμάτων, χωρὶς νὰ ἐξετάζω τὴ σημασία τους.

Αὔριο θὰ πᾶμε στὴ Θάσο. Δὲν εἶναι μικρὴ χαρά. Θὰ σοῦ γράψω τὶς ἐντυπώσεις μου.

Μὲ ἀγάπη
Μυρτὼ

Ὅταν σήκωσα τὰ μάτια ἀπ' τὰ δυὸ γράμματα, εἶδα τ' ἀνήψια μου νὰ χαμογελοῦν καὶ νὰ περιμένουν τὶς κρίσεις μου. Μὰ εἶδα καὶ κάτι ἄλλο. Πῶς εἶχα συλλάβει, ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ ἀντιθέσεις, τὴν ἁρμονία... Μπροστά μου, σ' ἕνα πολὺ ζωντανὸ καὶ πολύμορφο ὅραμα, ὑψωνόταν ἡ μεγαλούπολη τῆς Καβάλλας: Ἀπ' ὅλες της τὶς ἀπόψεις. Ὄμορφη, γραφικὴ μιὰ κυψέλη ἐνέργειας καὶ δουλειᾶς, μὰ καὶ μιὰ εἰκόνα ζωγραφικὴ ἀπ' τὶς πιὸ πρωτότυπες.

— Λοιπὸν θεία;

— Δοξάζω, παιδιά μου, τὸν ὕψιστο ποὔπλασε τόσο διαφορετικοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Ἂν ἤμαστε ὅλοι τὸ ἴδιο, θὰ κουραζόμαστε γρήγορα στὴ ζωή, ἀπ' τὴ συντροφιά τους. Κι' ὁ κόσμος θἄταν πολὺ πληκτικὸς καὶ μονότονος ἂν τὸν βλέπαμε μὲ τὰ ἴδια μάτια.

— Θέλεις νὰ πῆς πὼς σοῦ ἄρεσαν καὶ τὰ δυό;

— Φυσικά. Συμβουλεύω μάλιστα νὰ τὸ βάλη καθένας σας ὑστερόγραφο: Ἂς ἀρχίση ὁ Λεωνίδας:

«Τὸ συμπλήρωμα τῆς δικῆς μου περιγραφῆς θὰ τὸ βρῆς στὴν ἐπιστολὴ τῆς Μυρτῶς».

— Ἂς μοῦ λείπει, φώναξε ὁ Λεωνίδας γελῶντας.

— Οὔτε κι' ἐγὼ φυσικὰ δὲ χρειάζομαι τὸ ἀνάλογο ὑστερόγραφο, εἶπε ἡ ἀδερφή του.

— Πολὺ σωστά, ἀποκρίθηκα, ἀλλιῶς δὲ θὰ εἴστε σύμφωνοι μὲ τὸν ἑαυτό σας. Ἐγὼ ὅμως κι' ὁ Φάνης σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμὰ ποὺ μᾶς δείξατε τὴν Καβάλλα ἀπὸ δυὸ σκοπιές: Κάθε μιὰ τόσο ὄμορφη καὶ σημαντική, ποὺ ἂν ἔλειπε θὰ ζημίωνε τὴν εἰκόνα.

Ἔτσι ἔμειναν ὅλοι εὐχαριστημένοι ἐκεῖνο τὸ βράδυ.. Τ' ἄλλο πρωῒ θὰ πηγαίναμε στὴ Θάσο. Ἤμουνα βέβαιη πὼς ὁ Φάνης μὲ τὴ Μυρτὼ θὰ τὴν ἔβλεπαν στ' ὄνειρό τους.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ
(Σκίτσο τοῦ Δ. Παπαναστασίου)

127 Ἕνα μέρος τοῦ κράνους του εἶχε κοπῆ. Ζαλίστηκε μὰ κρατήθηκε ὄρθιος πάνω στ' ἄλογό του καὶ παίρνοντας τὸ κοντάρι ἀπὸ τὸ Δημάρατο, γύρισε ν' ἀπαντήση στὸ Ρουσάκη.

Μὰ εἶδε πὼς ὁ σατράπης δὲν εἶχε χέρι. Τοῦ τόχε, κόψει ὁ Κλεῖτος τὴν ὥρα, ποὺ πήγαινε νὰ χτυπήση τὸ βασιλιά του γιὰ δεύτερη φορά. Ὁ Ἀλέξανδρος χαμογέλασε στὸν πιστό του φίλο.

— Σοῦ χρωστῶ τὴ ζωή μου, τοῦ εἶπε.

Σὲ λίγο ξάπλωσε τὸ Ρουσάκη νεκρὸ κι' ἄλλαξε τὴ φάση τῆς μάχης. Ἔμοιαζε μὲ λιοντάρι ἀνάμεσα σὲ μυκώμενους ταύρους.

128 Πολλοὶ ἀρχηγοὶ τῶν Περσῶν ἔπεσαν σ' ἐκείνη τὴ μάχη. Ἡ νίκη στεφάνωσε τὸν Ἀλέξανδρο. Οἱ Πέρσες σκορπίστηκαν πανικόβλητοι κι' ὀπισθοχωρῶντας στὰ βάθη τῆς χώρας τους ἔθρεφαν τὸ θρύλο τοῦ νέου θεοῦ μὲ τὶς διηγήσεις τους.

— Εἶναι ἀνίκητος, εἶναι φτερωτός. Κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ τὰ βάλη μαζί του!

Οἱ Μακεδόνες ποὺ εἶχαν περάσει πιὰ ὅλο τὸ Γρανικό, ἔμειναν κατάπληκτοι μπροστὰ στ' ἀμύθητα πλούτη, π' ἀφῆκαν οἱ Πέρσες στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ. Χρυσὲς ἁρματωσιές, λάφυρα πολύτιμα.

129 — Τώρα ὅλα ἀνήκουν σ' ἐμᾶς, τοὺς εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, σεβασθῆτε λοιπὸν τὰ δικά σας πλούτη... Μακρυὰ ἀπὸ λαφυραγωγίες. Θὰ πάρετε ὅ,τι σᾶς ἀξίζει μὲ τάξη. Ἡ πρώτη τιμὴ στοὺς νεκρούς.

Καὶ πρόσταξε νὰ ἐνταφιάσουν μὲ σεβασμὸ τοὺς νεκροὺς Μακεδόνες καὶ Πέρσες. Ὕστερα εἶπε στὸ Λύσιππο, τὸν ἀγαπημένο του γλύπτη νὰ κάμη χαλκοῦς ἀνδριάντες σὲ ὅλους τοὺς ἥρωες. Κι' ἔδωκε προνόμια καὶ χαρίσματα στοὺς γονεῖς καὶ στὶς οἰκογένειες τῶν πεσόντων.

— Καὶ τώρα ἂς δοῦμε τοὺς πληγωμένους μας, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, ποὺ στὸ θρίαμβό του κανένα δὲν εἶχε ξεχάσει.

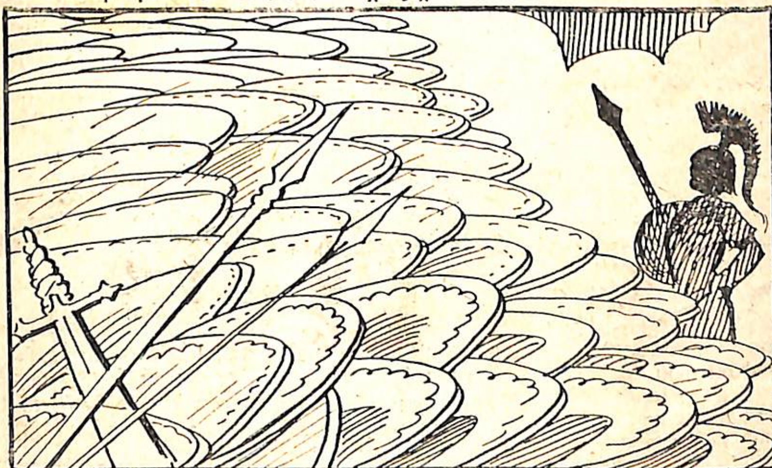

130 Τοὺς ἐπισκέφτηκε ἕνα ἕνα στοὺς καταυλισμοὺς ὅπου ἔδεναν τὰ τραύματά τους. Κάθισε δίπλα τους καὶ τοὺς ἔκανε χίλιες δυὸ ἐρωτήσεις.

— Ἐσὺ πῶς πληγώθηκες; Πές μου.

Κι' ἔδινε στὸν καθένα τὴν εὐκαιρία νὰ καυχηθῆ γιὰ τὴ λεβεντιά του, νὰ πῆ ὅ,τι λαχταροῦσε, νὰ ἐξιστορήση ὁ ἴδιος τὴν πράξη του. Τόσο ἤξερε τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ ὁ Ἀλέξανδρος.

Ὕστερα ἔδιδε ὁδηγίες στοὺς γιατροὺς καὶ στοὺς νοσοκόμους νὰ τοὺς φροντίσουν καλὰ κι' ἔφευγε λατρευόμενος ἀπὸ ὅλους.

131 Ὅταν μαζεύτηκαν τὰ πολύτιμα λάφυρα ὁ Ἀλέξανδρος εἶπε:

— Ἂς στείλουμε στοὺς θεοὺς τὸ μερίδιό τους.

Καὶ πρῶτα ξεχώρισε τριακόσιες ἁρματωσιὲς γιὰ τὴν Ἀθηνᾶ κι' εἶπε νὰ τὶς στείλουν στὸν Παρθενῶνα.

Ἀκόμα καὶ σήμερα ξεχωρίζουν στὴν πρόσοψη τοῦ ναοῦ οἱ τρυπίτσες ἀπ' τὶς ἀσπῖδες ποὺ καρφωθῆκαν στὸ ἐπιστήλιο.

Κι' εἶχαν αὐτὴ τὴν ἐπιγραφή:

«Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου κι' οἱ Ἕλληνες ὅλοι, ἐκτὸς ἀπ' τοὺς Σπαρτιᾶτες στέλνουν στὴν Ἀθηνᾶ τοῦτα τὰ λάφυρα ἀπ' τοὺς βάρβαρους ποὺ νικήσαν στὴν Ἀσία».

132 Ἀφοῦ τίμησε τοὺς θεοὺς ὁ Ἀλέξανδρος συλλογίστηκε δεύτερη τὴ μητέρα του, τὴν Ὀλυμπιάδα.

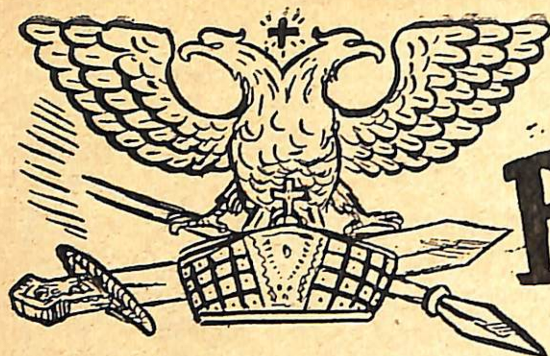
— Τίποτε δὲν εἶναι γλυκύτερο ἀπ' τὴ μάνα, συνήθιζε πάντα νὰ λέη.

Καὶ διάλεξε ὅ,τι καλλίτερο νὰ τὸ στείλη σὲ κείνη ποὺ ἦταν τὸ ἴνδαλμά του. Χρυσᾶ κι' ἀσημένια στολίδια, βάζα πολύτιμα, τάπητες πορφυροὺς καὶ φορέματα χρυσοΰφαντα.

— Πόσο θὰ χαρῆ κι' ἡ μικρή μου ἡ Κύνα, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, χωρίζοντας καὶ γι' αὐτὴ ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ δῶρα.

— Ἕνα γράμμα ἀπὸ τὴν Πέλλα, φώναξε στὸν Ἀλέξανδρο ὁ φρουρός, ποὺ παρουσιάστηκε.

(Συνεχίζεται)

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

37ον.

Γύρευε νὰ πνίξει τὸ θυμὸ ποὺ ξαφνικὰ φούσκωσε τὴν καρδιά του, νὰ δαμάσει τὰ αἰσθήματά του πρὶν ξαναμιλήσει τοῦ φίλου του.

Μέσα στὴ φοβερὴ ἀναστάτωση τῆς ψυχῆς του, μιὰ σκέψη ξεχώριζε ἐπιτακτική: ὁ φίλος του ἦταν ἄρρωστος, μιὰ λέξη μποροῦσε νὰ τὸν σκοτώσει. Καὶ τὴ λέξη αὐτὴ δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν πεῖ.

— Εἶναι μῆνες καὶ μῆνες ποὺ θέλω νὰ σοῦ τὸ ξεμολογηθῶ, εἶπε χαμηλόφωνα ὁ Μιχαήλ, μῆνες ποὺ σοῦ τὸ κρύβω αὐτὸ τὸ μυστικό... Μὰ ντρέπουμουν νὰ τ' ὁμολογήσω... Τὴ νόμιζα Βουλγάρα...

Τὴ νόμιζε Βουλγάρα καὶ δὲν εἶχε μιλήσει, γιατὶ τοῦ φαίνουνταν ἀδύνατο νὰ πάρει γυναίκα ἀπὸ ἐχθρικὴ φυλή.

Καὶ τώρα ποὺ τὴν ἤξερε Ἑλληνίδα, φαντάζουνταν πὼς μποροῦσε ἡ Ἀλεξία νὰ γίνει δική του...

Μὰ σὰ θὰ μάθαινε πὼς ἡ Ἀλεξία ἀγαποῦσε ἄλλον;

Χωρὶς νὰ γυρίσει ρώτησε ὁ Κωνσταντῖνος:

— Καὶ ἂν ἐκείνη δὲ σὲ θέλει... καὶ ἀρνηθεῖ;

Ἀπελπισμένη, τρεμάμενη σηκώθηκε ἡ φωνὴ τοῦ Μιχαήλ:

— Ἂν δὲ μὲ θέλει; Ἂν μ' ἀρνηθεῖ; Μὰ τότε...

Ἡ φωνή του ἔσβησε.

Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος δὲν τόλμησε νὰ κοιτάξει.

Μὲ τὸ βλέμμα καρφωμένο στὰ νερὰ τῆς λίμνης, σταχτερὰ τώρα, σὰν πένθιμα, γύρευε νὰ συμμαζέψει τὴ σκέψη του.

«Ἂν ἀρνηθεῖ...» συλλογίστηκε, καὶ χαρὰ ἄγρια ξέσπασε μέσα του. «Καὶ θ' *ἀρνηθεῖ*...» θὰ θελήσει δική μου νὰ μείνει...

Στὸ στρῶμα πίσω του κοίτουνταν ὁ Μιχαήλ, ὁ παιδικός του φίλος. Καὶ ἦταν ἄρρωστος βαρειά...

Καὶ ἀγαποῦσε τὴν ἴδια γυναίκα, καὶ νόμιζε, πίστευε, πὼς αὐτὴ μποροῦσε νὰ γίνει δική του...

Καὶ ἂν δὲν τὴν ἔπαιρνε, τί θὰ γίνουνταν; Θὰ πέθαινε ἄραγε; Θὰ σκοτώνουνταν ἴσως;

Θυμὸς ἄγριος ἀναστάτωσε πάλι τὴν ψυχή του. Θύελλα ἀπὸ ἀγανάκτηση τὴ συγκλόνισε.

Μὲ τί δικαίωμα ζητοῦσε ὁ Μιχαὴλ ἀπὸ τὴν Ἀλεξία τὴν ἀγάπη της; Δὲν τὸ εἶχε δεῖ τώρα τόσον καιρὸ πὼς δὲν τὸν ἀγαποῦσε κείνη; Δὲν εἶχε παρατηρήσει πόσο συχνὰ τὰ μάτια της διασταυρώνουνταν μὲ τὰ δικά του, τοῦ Κωνσταντίνου; Τόσο ἀνόητος ἦταν ἢ τόσο ἄρρωστος;

Γύρισε ἀπότομα καὶ τὸν εἶδε, μιὰ σκιὰ χάμω, τὰ ματόκλαδα κλειστά, χλωμό, λιγνό, λιωμένο...

Μεμιᾶς ἔπεσε ὁ θυμός του, ἔσβησε ἡ ἀγανάκτησή του.

Καὶ ἀκούμπησε πάλι στὴ μαρμαρένια καγκελαριά, κι ἔσφιξε τὰ δόντια του.

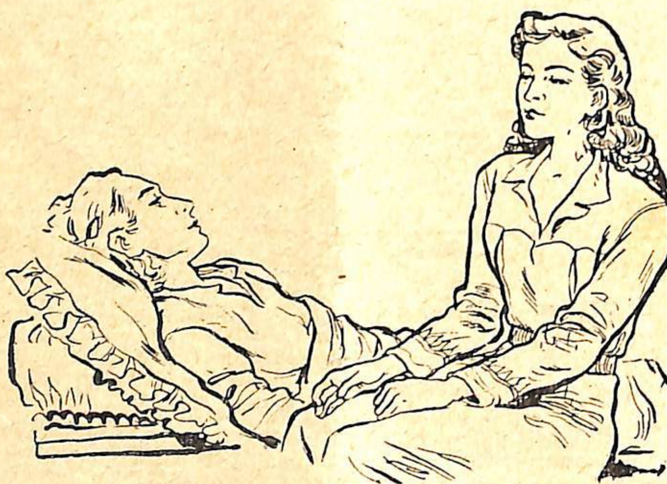
Μεταξὺ τῶν δυό, ὁ Μιχαήλ, ἀπὸ μικρός, ἦταν πάντα ὁ πιὸ ἀδύνατος, ὁ πιὸ ἀγαπιάρης, ἐκεῖνος ποὺ περισσότερο εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τρυφερότητα, ἀπὸ ἀγάπη, ζεστασιὰ καὶ φροντίδα. Καὶ τώρα ἀγαποῦσε τὴν Ἀλεξία. Καὶ τόσο τὴν ἀγαποῦσε, ποὺ μακρυά, λέγει, ἀπὸ κείνη δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ζήσει...

Κι' ἐκείνη;

Πόνος σουβλερὸς τίναξε ὅλα του τὰ νεῦρα, καί, μιὰ στιγμή, τὸ φίλο του τὸν μίσησε.

Μόνο μιὰ στιγμή.

Καὶ πάλι δάμασε τὸ θυμό του, καταπόνεσε κάθε λαχτάρα, ἔπνιξε κάθε φωνὴ διαμαρτυρίας.

Εἶμαι ἡ Ἀλεξία Ἀργυρή.

Ἂς διάλεγε ἡ Ἀλεξία... Ἢ καὶ ἂς τὴν ἔπαιρνε ὁ Μιχαήλ, καὶ ἂς εὐτύχιζε. Ἐκεῖνος δὲ θὰ γίνουνταν ποτὲ ἐμπόδιο στὴν εὐτυχία του, δὲν τὸ καταδέχουνταν.

Κάτι σὰν περιφρόνηση γλίστρησε μέσα στὴν καρδιά του, καὶ δὲν τόλμησε νὰ κοιτάξει τὸ φίλο του.

Ναί, ἂς τὴν ἔπαιρνε αὐτός, ἀφοῦ δὲν μποροῦσε χωρὶς εὐτυχία.

— Γιατὶ νὰ σ' ἀρνηθεῖ; εἶπε χωρὶς νὰ γυρίσει.

Ἡ φωνή του ἦταν σταθερή, δὲν πρόδιδε τὴν ταραχὴ τῆς ψυχῆς του.

Καὶ στὸν ἴδιο τόνο πρόσθεσε:

— Ζήτησέ την. Ἴσως σὲ θέλει.

Στὴν καρδιά του τὸ ἤξερε πὼς ὅλα ἦταν ψέμματα, πὼς ἡ Ἀλεξία ἦταν δική του.

Μὰ τὴν καρδιά του τὴν πλάκωσε.

— Θὰ σὲ θέλει, ἐπανέλαβε πιὸ δυνατά, *πρέπει* νὰ σὲ θέλει...

Μιλοῦσε τόσο ἥσυχα, τόσο σφιχτὰ βαστοῦσε χαλινωμένα τὰ αἰσθήματά του, ποὺ τόλμησε νὰ κοιτάξει τὸ φίλο του.

Τὸ γαλανὸ βλέμμα τοῦ Μιχαὴλ ἀντάμωσε μιὰ στιγμὴ τὸ δικό του. Τὸ στόμα του συσπάσθηκε, μὰ δὲ μίλησε.

Καὶ στὸ βουβὸ αὐτὸ συναπάντημα τῶν ματιῶν τους, ὁ Κωνσταντῖνος *εἶδε* πὼς ὁ φίλος του μάντεψε τὸ μυστικό του.

Λύπη βαθιὰ τὸν πλημμύρισε. Στὴ δική του ὀδύνη ἀπάνω, μέτρησε τὴν ὀδύνη τοῦ φίλου του...

Ὄχι, δὲν τὸ ἤθελε, δὲν τὸ καταδέχουνταν!

Τὸν πόνο τὸν φορτώνουνταν αὐτός, ὁ δυνατός, γιὰ ν' ἀφήσει στὸν ἄλλο, τὸν πιὸ ἀδύνατο, ἀνοιχτὸ τὸ δρόμο τῆς εὐτυχίας.

Πῆρε ἁρπαχτὰ τὴν ἀναπνοή του, ἀνασηκώθηκε. Μὲ σιδερένια ἀπόφαση, πνίγοντας τὴν ἀγανάκτηση τῆς καρδιᾶς του, γύρισε στὸ φίλο του.

— Εἶσαι καλὰ πιά, εἶπε μὲ φωνὴ ὁμαλή. Αὔριο σὰν ἔλθει ὁ Νικήτας, μπορεῖς νὰ φύγεις καὶ σὺ μαζί.

Πῆρε κι ἔσφιξε τὸ χέρι του, καὶ στὸ χαμόγελό του ἔρριξε ὅλη τὴν ἀγάπη τῆς ψυχῆς του:

— Καὶ σοῦ εὔχομαι...

Σταμάτησε ἔγκαίρως, ἡ φωνή του χαλάρωνε.

Γύρισε ἀπότομα, κατέβηκε τὰ σκαλοπάτια καὶ τράβηξε κατὰ τὸν ποταμό.

Στὸ σπίτι μέσα τὰ φῶτα ἦταν ἀναμμένα. Ἕνα παράθυρο εἶχε μείνει ἀνοιχτό, καὶ ἡ λάμψη του χύνουνταν ἔξω, σχημάτιζε στὴν ἄμμο ἕνα μεγάλο τετράγωνο φωτεινό.

Ἦταν τὸ παράθυρο τῆς Ἀλεξίας.

Μιὰ στιγμὴ σταμάτησε καὶ κοίταξε τὸ παράθυρο.

«Καὶ ἂν δὲ θέλει; Καὶ *δὲ θὰ θέλει*...».

Ἡ ψυχή του ἀναστατώθηκε πάλι. Δὲν ἦταν μόνος αὐτός, ἦταν καὶ ἡ Ἀλεξία... Δὲν εἶχε πιὰ δικαίωμα νὰ τὴν ἀφήσει...

Ἄγρια ξαναξύπνησε ἡ πάλη στὴν καρδιά του...

Τὴν καταπόνεσε ἀμέσως, τὴν ἔπνιξε. Ξανάκουσε τὴ φωνὴ τοῦ φίλου του, ἔνιωσε πάλι τὴν ἀπελπισία του.

Ἡ Ἀλεξία; Ἦταν κι ἐκείνη δυνατή... Ἂς σπάσει καὶ αὐτὴ τὴν καρδιά της ἐπιτέλους... ἢ ἂς ξεχάσει.

Σήκωσε τὸ κεφάλι κι ἔκανε μερικὰ βήματα.

Κοίταξε γύρω νὰ προσανατολιστεῖ, καὶ πάλι ἀντίκρυσε τὸ παράθυρο τῆς Ἀλεξίας. Μὰ δὲ σταμάτησε πιά.

Κατέβηκε στὸν ποταμὸ κι ἔρριξε μιὰ ματιὰ στ' ἀπάνω καὶ στὰ κάτω.

Θαμπά, στὴν καταχνιὰ μέσα, ξεχώριζε τὸ γεφύρι. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνέβηκε βιαστικὰ τὴν ὄχθη, πέρασε ἀντίκρυ, καί, χωρὶς νὰ κοιτάξει πίσω, χάθηκε στὸ σκοτάδι.

ΚΕ'. ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΑΣΑΝ

Δυὸ χρόνια πέρασαν καὶ ὁ πόλεμος ἐξακολουθοῦσε.

Ν' ἀνασάνει δὲν ἄφηνε τὸν ἐχθρὸ ὁ ἀκούραστος Βουλγαροκτόνος. Ἀφοῦ πῆρε πίσω τὰ Βοδενά, τὴν ἄνοιξη τοῦ 1015, κι ἔχτισε δυὸ καινούρια κάστρα γιὰ νὰ διαφεντεύουν τὴ χώρα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς κλεισούρας, γύρισε πάλι στὴ Θεσσαλονίκη, ἐπειδὴ ἡ ἐποχὴ ἦταν πιὰ πολὺ προχωρημένη γιὰ καινούριες ἐκστρατεῖες.

Ἐνόσω ἑτοίμαζε τὸ στρατό του γιὰ νὰ τὸν ξαναβγάλει τὴν ἀκόλουθη ἄνοιξη, μιὰ χειμωνιάτικη μέρα παρουσιάστηκε στὴ Θεσσαλονίκη κάποιος ἀπεσταλμένος τοῦ Γαβριὴλ Ρωμανοῦ, τοῦ Τσάρου τῶν Βουλγάρων.

Ἦταν ὁ Ρωμαῖος ὁ Χειρότμητος, ὁ μυστικοσύμβουλος τοῦ Ρωμανοῦ, κι ἔφερνε γράμματα ὑπογραμμένα ἀπὸ τὸν Τσάρο, ποὺ ὑπόσχουνταν ὄχι μόνο νὰ ὑποταχθεῖ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ὑπηρετήσει στὸ μέλλον πιστά.

Τὰ γράμματα ὅμως αὐτὰ καὶ οἱ λαμπρὲς ὑποσχέσεις τοῦ φάνηκαν τοῦ Βασιλείου σὰν πολὺ ὑπερβολικὰ καὶ ὕποπτα. Φώναξε λοιπὸν τοὺς στρατηγούς του σὲ συμβούλιο, καί, ἀφοῦ τοὺς ἐξήγησε τὶς ὑποψίες του, ἀποφάσισαν νὰ περιμένουν λίγες μέρες πρὶν δώσουν ἀπάντηση.

Στὸ μεταξὺ ὁ Αὐτοκράτορας ἔμαθε ἀπὸ τοὺς κατασκόπους του πὼς ἐνόσω ὁ γλυκόλαλος καὶ ὕπουλος Ρωμαῖος ζητοῦσε νὰ τὸν ἀποκοιμίσει μὲ ὑποσχέσεις καὶ κολακεῖες, ὁ Ρωμανὸς ἐνεργοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐπαναστατήσει τὴν Πελαγονία καὶ τὰ Μογλενά [1], καὶ παντοῦ σήκωνε στρατὸ γιὰ νὰ πέσει στὶς χαμένες ἐπαρχίες καὶ νὰ τὶς πάρει πίσω.

Τότε ὁ Βασίλειος ἔδιωξε περιφρονητικὰ τὸν Χειρότμητο τὸν Ρωμαῖο, καὶ μὲ τὶς πρῶτες καλοκαιρίες τοῦ 1016, ξεκίνησε ἐναντίον τῶν Μογλενῶν, ἀποφασισμένος νὰ μὴν ἀφήσει πιὰ τοὺς Βουλγάρους οὔτε ν' ἀνασάνουν.

Ἡ ἐκστρατεία αὐτὴ ἦταν ἀπὸ τὶς πιὸ ἔνδοξες καὶ τὶς πιὸ ἀποτελεσματικές.

Ἐμπρὸς εἶχε στείλει ὁ Βασίλειος τὸν Νικηφόρο Ξιφία, τὸν ἥρωα τοῦ Κλειδίου, καὶ τὸν Κωνσταντῖνο Διογένη, Κατεπάνω τῆς Θεσσαλονίκης μ' ἐντολὴ νὰ καταστρέψουν ὅλη τὴν περιφέρεια τῶν Μογλενῶν. Ὕστερα ἔφθασε κι ἐκεῖνος, καὶ ἀμέσως ἄρχισε ἡ πολιορκία τοῦ κάστρου.

Στὸ κάστρο μέσα ἦταν δυὸ ἀπὸ τοὺς γενναιότερους ἄρχοντες τῆς Βουλγαρίας, ὁ Ἰλίτζης, στρατηγὸς τῶν Μογλενῶν, καὶ ὁ Δομετιανὸς Κασκάνος, ἀποφασισμένοι καὶ οἱ δυὸ νὰ βαστάξουν ὡς τὸ τέλος.

Μὰ ὁ Βασίλειος ἔστρεψε τὰ νερὰ ποὺ περιτριγύριζαν καὶ προστάτευαν τὸ φρούριο, ὕστερα γκρέμισε τοὺς τοίχους, ὅπως εἶχε κάνει στὰ Βοδενά, καὶ στὸ τέλος οἱ γενναῖοι ὑπερασπιστές, βλέποντας πὼς ἦταν πιὰ ἀδύνατο νὰ διαφεντέψουν τὴ χώρα τους, ἀποφάσισαν νὰ παραδοθοῦν καὶ νὰ ζητήσουν ἔλεος.

Ἀλλὰ σὲ αὐτὴ τὴν περίσταση ὁ Βασίλειος, βαριεστημένος ἀπὸ τὰ γελάσματα τῶν Βουλγάρων, ἔδειξε ἀμείλικτη αὐστηρότητα.

Ὅλους τοὺς μάχιμους κατοίκους τοὺς ἔστειλε στὴ Μικρασία, στὰ σύνορα τῆς Περσίας. Τῶν ἄλλων ποὺ ἔμεναν πῆρε ὅ,τι περιουσία εἶχαν, καὶ ὕστερα ἔκαψε τὸ φρούριο καὶ δὲν ἄφησε παρὰ τὰ ἐρείπια ποὺ φαίνουνται ἀκόμα.

Πέντε μέρες ἀφοῦ ἔπεσε τὸ φρούριο, ἔξαφνα παρουσιάζεται πάλι στὸ ἑλληνικὸ στρατόπεδο ὁ Ρωμαῖος ὁ Χειρότμητος μὲ καινούρια γράμματα. Αὐτὴ τὴ φορὰ ἦταν ὑπογραμμένα ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Βλαδισλάβ, καὶ ἀνάγγελναν πὼς ὁ ἴδιος, μὲ τὸ χέρι του, εἶχε σκοτώσει τὸν ἐξάδελφό του, τὸν Γαβριὴλ Ρωμανό, καθὼς καὶ τὴ γυναίκα του, στὸ Πετρίσκον, καὶ πὼς ἔμενε αὐτὸς μόνος κυρίαρχος τῆς Βουλγαρίας.

— Νὰ παρουσιαστεῖ εὐθὺς ὁ Χειρότμητος! πρόσταξε ὁ Βασίλειος.

Καὶ σὰν τὸν εἶδε μπροστά του, ταπεινὸ καὶ γλυκομίλητο ὅπως τὴν πρώτη φορά:

—Ὥστε ὁ Βλαδισλὰβ σκότωσε τὸ σωτῆρα του; εἶπε μὲ σουφρωμένα φρύδια. Καὶ μοῦ μηνᾶ ἐμένα πίστη καὶ ὑποταγή; Πῶς μπορῶ τέτοιον ἄνθρωπο νὰ τὸν πιστέψω

Μὲ δουλόπρεπη βία προσκύνησε ὁ Ρωμαῖος καὶ χτύπησε τὸ μέτωπό του στὸ πάτωμα.

— Τρανότατε καὶ ἅγιε Δέσποτα, εἶπε χωρὶς νὰ τολμήσει νὰ σηκώσει τὰ μάτια. Ἡ πράξη αὐτὴ τοῦ Βλαδισλὰβ πρέπει περισσότερο παρὰ κάθε ἄλλο νὰ σοῦ ἀποδείξει τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴν ἀγάπη του. Τὸ σωτῆρα του, ὅπως λέει ἡ αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης σου, τὸν σκότωσε μὲ τὸ χέρι του, ἴσα - ἴσα ἐπειδὴ ὁ προδότης Ρωμανὸς σὲ γέλασε καὶ πάτησε τὴν πίστη ποὺ σοῦ εἶχε ὁρκιστεῖ.

Περιφρονητικὰ τὸν ἀτένισε ὁ Βασίλειος.

— Τοῦ προδότη αὐτοῦ, ὅπως τὸν ὀνομάζεις, ὡς χθὲς ἀκόμα ἦσουν ἐσὺ ταπεινὸς δοῦλος καὶ κόλακας! εἶπε μὲ θυμό. Καὶ τώρα γύρισες δοῦλος τοῦ φονιᾶ του! Σήκω καὶ πήγαινε, Ρωμαῖε. Πὲς τοῦ ἀφέντη σου πὼς τὰ λόγια του θὰ τὰ πιστέψω μόνο ὅταν πλάγι στὴ δική του ὑπογραφὴ δῶ καὶ τὶς ὑπογραφὲς ὅλων τῶν βολιάδων ποὺ ἔμαθα νὰ ἐκτιμῶ τὰ ὀνόματά τους. Πήγαινε! Τοὺς ὅρους ποὺ ἐπιβάλλω θὰ τοὺς δεῖ ὁ ἀφέντης σου στὸ ἔγγραφο αὐτό.

Ὁ Ρωμαῖος πῆρε τὸ γράμμα μὲ τὴ χρυσὴ σφραγίδα ποὺ τοῦ ἔτεινε ἕνας ὑπασπιστής, προσκύνησε πάλι ὡς χάμω καὶ βγῆκε τσακισμένος σὲ δυὸ ἀπὸ τὶς ὑποκλίσεις.

Ἦταν καταχαρούμενος, γιατὶ ἡ χρυσὴ βούλα ἦταν ἀπόδειξη πὼς ὁ Βασίλειος θεωροῦσε ἀκόμα τὸν Ἰωάννη Βλαδισλὰβ ἡγεμόνα ἀνεξάρτητο [1].

—Ὥστε ὁ πόλεμος καὶ τὰ βάσανά μας κοντεύουν πιὰ νὰ τελειώσουν; εἶπε ὁ Νικηφόρος Ξιφίας σιμώνοντας μερικοὺς ἄλλους στρατηγοὺς ποὺ ἔβγαιναν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴ σκηνή.

Ὁ Δαφνομήλης σούφρωσε τὰ χείλια του μὲ ὕφος ἀνθρώπου ποὺ δὲν πιστεύει.

— Νὰ δοῦμε πρῶτα τὶς ὑπογραφές, εἶπε. Αὐτὴ ἡ χρυσαλοιφὴ ὁ κουλὸς δὲ μὲ πείθει! Ἂν δὲ δῶ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Κρακρᾶ καὶ τοῦ Ἰβάτζη...

— Μπά! διέκοψε ὁ Ξιφίας, τώρα πιὰ ποὺ ἔπεσε ὁ Δομετιανὸς Κασκάνος καὶ ὁ Ἰλίτζης, τί θὲς νὰ κάνουν οἱ ἄλλοι;

— Μένει ὁ ἄλλος Κασκάνος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Δομετιανοῦ. Κι' ἐκεῖνος εἶναι ἴσως ὁ χειρότερος ἀπὸ τοὺς δυό, ἀποκρίθηκε ὁ Δαφνομήλης.

— Δὲν ἀκοῦς; εἶπε ὁ Γεώργιος Γονιτσιάτης [1]. Αὐτὸς ὁ Κασκάνος προτείνει νὰ ὑπηρετήσει τὸν Αὔγουστο.

Ὁ Κωνσταντῖνος Διογένης ἄκουε συλλογισμένος.

Χάθηκε μέσα στὴ νύχτα

—Ἄλλο νὰ προτείνει καὶ ἄλλο νὰ τὸ κάνει, εἶπε ἀργοκουνώντας τὸ κεφάλι. Σὲ Βουλγάρου λόγια μὴ βάζεις πίστη. Μὰ κι ἐγὼ δὲν πιστεύω νὰ βαστάξει πιὰ ὁ πόλεμος. Ἡ δολοφονία τοῦ εὐεργέτη του δὲ θὰ φέρει τύχη τοῦ Βλαδισλάβ! Περιμένετε καὶ θὰ δεῖτε!

Λίγες μέρες ἀργότερα ὁ Ρωμαῖος ξαναπαρουσιάζονταν μὲ γράμματα ὑπογεγραμμένα ἀπὸ τοὺς κυριότερους βασιλιάδες καὶ στρατηγοὺς Βουλγάρους.

Ὁ Ἰωάννης Βλαδισλὰβ καὶ οἱ ἄρχοντες ὁρκίζονταν πίστη στὸν Αὐτοκράτορα τῶν Ἑλλήνων καὶ ὑποτάσσουνταν ὡς «ὑπήκοοι πιστοὶ καὶ δοῦλοι».

Τωόντι δὲν ἄργησε ὁ Κασκάνος, ἀδελφὸς τοῦ Δομετιανοῦ, νὰ παρουσιαστεῖ στὸ ἑλληνικὸ στρατόπεδο, ὅπου ὁ Αὐτοκράτορας τὸν δέχτηκε μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ τὸν περιέλαβε στὴν ὑπηρεσία του.

Ὁ πόλεμος ἔμοιαζε ἀληθινὰ τελειωμένος.

Καὶ ὅμως, μόλις ξεκίνησε ὁ Αὐτοκράτορας, τέλη Αὐγούσου 1016, νὰ γυρίσει στὴ Θεσσαλονίκη, ἔξαφνα στὸ δρόμο μαθαίνει, μὲ ἀποδείξεις, πὼς ὁ Βλαδισλὰβ τὸν γελᾶ καὶ καταγίνεται νὰ σηκώσει καινούργια ἐπανάσταση.

Σὰν ἀστραπὴ γυρνᾶ πίσω ἀποφασισμένος στὴν ὀργή του νὰ μὴ λυπηθεῖ πιὰ κανένα, νὰ μὴν ἀφήσει πέτρα σὲ πέτρα.

Ἀπὸ τὰ Βοδενὰ πῆγε στ' Ὄστροβο, καταστρέφοντας ὅλα τὰ βουλγαρικὰ

---

1 Μογλενά, στὴν κοιλάδα τῆς Μογλενίτσας, παραπόταμου τοῦ Λουδίου ποὺ χύνεται στὸν Ἀξιό. Τὰ ἐρείπια ποὺ φαίνονται ἀκόμα στὸ Παλαιόκαστρο, κοντὰ στὴ Σλάτενα, εἶναι τ' ἀπομεινάρια τοῦ φοβεροῦ βουλγάρικου κάστρου.

1 Μόνο ὅταν ἔγραφαν σὲ ἀνεξάρτητους ἡγεμόνες οἱ Βυζαντινοὶ Αὐτοκράτορες βούλωναν τὰ γράμματά τους μὲ χρυσὴ σφραγίδα.

1 Ὅλοι αὐτοὶ ἦταν δοξασμένοι στρατηγοὶ τοῦ Βουλγαροκτόνου.

χωριὰ καὶ χῶρες τῆς περιφερείας. Ἔπεσε σὰν κεραυνὸς στὴν Πελαγονία, καὶ τὴ σκέπασε στάχτη κι αἷμα. Ἔλεος πιὰ δὲν ἔκαμνε σὲ κανένα. Ὅσοι αἰχμάλωτοι ἔπεφταν στὰ χέρια του, ὅλους τοὺς τύφλωνε.

Ἀκούραστος καὶ ἀμείλικτος ἀνέβηκε στὴν κοιλάδα τῆς Τσέρνας, πέρασε τὸ βουνό[1], πῆρε γύρω τὴν Πρέσπα κι ἔφθασε στὴν Ἀχρίδα καίοντας, σκοτώνοντας, καταστρέφοντας, παίρνοντας ὅ,τι χῶρες καὶ κάστρα βρέθηκαν στὸ δρόμο του.

Στὴν Ἀχρίδα ἄφησε στρατὸ πολύ, καὶ βιαστικὰ ξεκίνησε γιὰ τὸ Δυρράχιο, γιατὶ ἔμαθε πὼς ὁ Βλαδισλὰβ τὸ πολιορκοῦσε στενὰ καὶ πὼς τὸ φρούριο κινδύνευε.

Μὰ στὸ δρόμο τὸν πρόφθασε μιὰ εἴδηση ποὺ τοῦ μαύρισε τὴν καρδιὰ καὶ σταμάτησε τὴν πορεία του.

Πίσω, στὴν Πελαγονία, εἶχε ἀφήσει δυνατὸ στρατιωτικὸ σῶμα, μὲ ἀρχηγοὺς τὸ Γεώργιο Γονιτσιάτη καὶ τὸν πρωτοσπαθάριο Ὀρέστη, καὶ τοὺς εἶχε διατάξει νὰ ἐξακολουθοῦν τὶς ἐπιδρομὲς τους σὲ ὅλη τὴν πεδιάδα τῆς Πελαγονίας, μὴν τύχει καὶ στὰ ἀνήσυχα αὐτὰ νεοκυριευμένα μέρη μαζευθοῦν πάλι Βουλγαρικὲς δυνάμεις καὶ ἐπαναστατήσουν τὴ χώρα. Μὰ ὁ Ἰβάτζης κατόρθωσε νὰ στήσει ἐνέδρα, ὅπου ἔπεσε τὸ σῶμα αὐτό, καὶ ὁ Γονιτσιάτης καὶ ὁ Ὀρέστης, ὡς τὸν τελευταῖο στρατιώτη, ὅλοι κατασφάχθηκαν.

Τὸ βολιὰ ὅμως δὲν κατόρθωσε νὰ τὸν πιάσει.

Ἔφθασε στὴ Θεσσαλονίκη καὶ ἀπὸ κεῖ πῆγε στὴ Μοσυνούπολη.

Ἂν καὶ ἡ ἐποχὴ ἦταν πολὺ προχωρημένη, ὁ Αὐτοκράτορας, χωρὶς ν' ἀφήσει τὸ στρατό του νὰ ξεκουραστεῖ ξαναφεύγει γιὰ τὸ Περνίκον, τὸ μόνο δυνατὸ φρούριο ποὺ εἶχε μείνει ἄπαρτο στῆς Τριαδίτσας τὴν περιφέρεια.

Πάλι ὅμως ἀπέτυχε πρὸς τὸ φοβερὸ αὐτὸ φρούριο, ὅπως εἶχε ἀποτύχει καὶ στὰ 1004. Ὕστερα ἀπὸ τριῶν μηνῶν κόπους, ὁ Βασίλειος ἔλυσε τὴν πολυορκία καὶ γύρισε στὴ Μοσυνούπολη, ὅπου ἄφησε τὸ στρατό του ν' ἀναπαυθεῖ γιὰ τὸν ὑπόλοιπο χειμῶνα, κι ἐκεῖνος γύρισε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1017.

Μιὰν ἀνοιξιάτικη πρωϊνή, σ' ἕνα ἀρχοντόσπιτο τῆς Θεσσαλονίκης, δυὸ γυναῖκες κάθουνταν ἐμπρὸς σ' ἕνα φαρδὺ μισοανοιγμένο παράθυρο ποὺ ἔβλεπε στὴ θάλασσα.

Ἡ μιά, νέα ἀκόμα, μὲ καστανόξανθα μαλλιὰ καὶ συλλογισμένο κουρασμένο πρόσωπο, εἶχε ρίξει στὴ ράχη τῆς καρέγλας της τὸ μουντὸ μελιτζανὶ της πέπλο, τῆς χήρας τὸ φόρεμα, καὶ γοργὰ ἔστριβε τὴ ρόκα, καθισμένη μπρὸς στὸ ροδάνι της.

Ἀντίκρυ της μιὰ κόρη λυγερή, ἄσπρα ντυμένη, στόλιζε μὲ χρυσὰ κεντήματα τὸ ἐπικάλυμμα τῆς Ἱερῆς Τράπεζας. Ἦταν ὡς δεκαοκτὼ χρονῶν, λεπτὴ καὶ μικροκαμωμένη. Πλῆθος μαῦρα σγουρὰ μαλλιὰ ἔπεφταν ἐλεύθερα στοὺς ὤμους της, σχημάτιζαν στεφάνι ζεστὸ γύρω στὸ λεπτὸ της πρόσωπο, καί, στὸ κεφάλι, μόνο στολίδι φοροῦσε ἕνα χρυσόπλεχτο διχτυωτὸ σκουφάκι.

Τὸ κέντημά της δὲν φαίνουνταν νὰ τὴν ἐνδιαφέρει πολύ. Τὸ εἶχε παρατήσει στὰ γόνατα, καὶ συλλογισμένη κοίταζε μακριὰ τὸ πέλαγος ποὺ ἁπλώνουνταν ἥρεμο ὡς πέρα, στὰ καταχνιασμένα βουνά.

Μιὰ - δυὸ φορὲς ἡ συντρόφισσά της τὴν ἀτένισε σιωπηλά. Μὰ χωμένη στ' ὄνειρό της, ἡ κόρη δὲν τὴν παρατήρησε.

— Τί σκέπτεσαι, Ἀλεξία; ρώτησε ἡ ἀρχόντισσα.

Ἡ κόρη ἀνατρίχιασε.

— Σκέπτομαι... σκέπτομαι πὼς ἂν καὶ τώρα μοῦ πεῖ ὁ Μιχαὴλ πὼς ἀπέτυχε... θὰ φύγω πιὰ κι ἐγὼ μαζί του.

—Ὁ Μιχαήλ; Πότε ἔφθασε; ρώτησε ἡ χήρα.

— Δὲ σοῦ τὸ εἶπαν, Εὐδοξία; Εἶναι λίγη ὥρα, μοῦ ἔφερε ὁ δοῦλος του ἕνα γραμματάκι ἀπὸ τὸ παλάτι. Εἶχε, λέγει, νὰ κάνει τὴν ἀναφορά του στὸν Αὔγουστο, κι ἔπειτα θὰ ἔλθει ἐδῶ.

— Λέγει ἂν θὰ μείνει μέρες;

—Ὄχι, ἀποκρίθηκε συλλογισμένη ἡ κόρη. Μόνο αὐτὸ μοῦ γράφει.

Ἡ Εὐδοξία ξανάρχισε πάλι νὰ στρίβει τὴ ρόκα της, καί, κάμποση ὥρα μόνος ὁ ἦχος τοῦ ροδανιοῦ ἀκούονταν στὴν κάμαρα, συνοδεύοντας μὲ τὸ μονότονο μουρμούρισμά του τὶς σκέψεις τῶν δυὸ γυναικῶν.

Δυὸ χρόνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴν ἀνοιξιάτικη ἐκείνη νύχτα, ὅπου ὁ πιστὸς δοῦλος εἶχε ἀναπαύσει τὸν Δραξὰν ἀπὸ τὸ βασανιστήριο, καρφώνοντας τὸ μαχαίρι στὴν καρδιά. Ἡ Εὐδοξία εἶχε μάθει ἕνα μέρος τοῦ δράματος. Τῆς εἶχαν πεῖ πὼς ὁ ἄντρας της ἔπεσε σ' ἐνέδρα καὶ πὼς σκοτώθηκε. Τὴ φρίκη του ὅμως καταδίκη καὶ τὴν ἐπέμβαση τοῦ δούλου, δὲν τῆς τὰ εἶχαν πεῖ.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

1) Τὸ σημερινὸ Βαρνούς, ὅπου βρίσκεται τὸ Περιστέρι.

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ

Μάχη Κρήτης

75ετηρὶς Ταχ. Ἑνώσεως

Μάχη Κρήτης

ΣΕΙΡΑ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ

Βιομηχανία

Ἁλιεία

Ἀναστηλώσεις

Γεωργία

Ἐξηλεκτρισμός

ΣΕΙΡΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Βωμός

Ἀπόστ. Παῦλος

Ὁ Ἀπόστ. Παῦλος διδάσκων

Ἀπόστ. Παῦλος

Δημοσιεύομε σήμερα τὶς εἰκόνες τριῶν ἀναμνηστικῶν γραμματοσήμων καθὼς καὶ τὶς δυὸ σειρὲς τῆς Ἀνασυγκροτήσεως καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Ὅλοι ὅσοι παρακολουθοῦν τὴν φιλοτελικὴ στήλη μας νὰ ξαναδιαβάσουν στὰ προηγούμενα μας τεύχη τὶς περιγραφὲς ποὺ δώσαμε γιὰ κάθε εἰκόνα καὶ νὰ τὶς παραβάλουν μὲ τὶς δημοσιευόμενες σήμερα εἰκόνες τους.

Κατόπιν νὰ διαλέξουν ἀπὸ τὰ γραμματόσημα ποὺ ἔχουν συγκεντρώσει ἀνὰ ἕνα τεμάχιο καθαρὸ καὶ ἄρτιο, (νὰ μὴ λείπουν δοντάκια, νὰ μὴν εἶναι σχισμένο ἢ τρυπημένο, νὰ μὴ εἶναι μουτζουρωμένο ἀπὸ σφραγίδες) καὶ νὰ τὰ χωρίσουν. Αὐτὴ θὰ εἶναι καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς συλλογῆς των.

Σιγὰ - σιγὰ μὲ τὶς εἰκόνες ποὺ θὰ δημοσιεύσωμε, θὰ ἀρχίσετε νὰ κάνετε τὴν συλλογούλα σας.

Ἂν ἔχετε ἀπορίες νὰ μᾶς γράψετε καὶ θὰ ἀπαντήσωμε σὲ ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ θὰ λάβωμε.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΣΟΥ...

Σκυφτὰ Χριστὲ ἀνέβαινες τοῦ Γολγοθᾶ τὸ δρόμο
κρατώντας τὸ βαρὺ σταυρὸ πάνω, Γλυκέ, στὸν ὦμο
καὶ ἔσταζε ἀπ' τὸ μέτωπο στὰ φτωχικὰ χερτάρια
ἱδρώτας. ποὺ γινότανε χρυσὰ μαργαριτάρια
Αἷμα ἀπ' τ' ἀγκάθια, στάλαζε κάτω στῆς γῆς τὸ χῶμα
καὶ ὅλα γύρω βάφονταν μὲ τῆς φωτιᾶς τὸ χρῶμα.
Ὁ οὐρανὸς ντρεπότανε καθάριος νὰ κοιτάξη
τὴν τρομαγμένη μαύρη γῆ ποὺ ὄψη εἶχε ἀλλάξει.

Στὸ πέρασμά Σου ἀνοίγανε τὰ πέταλα τὰ κρίνα
νὰ 'δοῦν τὴ θεία Σου θωριά· καὶ τὰ πουλιὰ κι' ἐκεῖνα
βουβένανε μὲς στὰ κλαδιὰ καὶ δὲν ἐκελαϊδοῦσαν
παρὰ μονάχα ἔσκυβαν καὶ Σὲ γλυκοκοιτοῦσαν.

ΚΩΣΤΗΣ ΔΕΙΛΙΝΟΣ
(Μελισσόπετρα - Κονίτσης)

«ΣΤΟΥ ΔΕΙΛΙΝΟΥ ΤΗΝ ΑΓΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΙΑ ΨΥΧΟΥΛΑ ΣΒΥΝΕΙ»

Εἶναι ἕνα ὡραῖο πρωϊνό. Ὁ ἥλιος στέλνει τὰ πρῶτα του φιλιὰ στὴ μυριανθισμένη φύση. Τὰ πράσινα χορταράκια, τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων καὶ τὰ ὡραῖα ἄσπρα τριαντάφυλλα, εἶναι ὅλα λουσμένα μὲ δροσοσταλίδες. Στὰ βελουδένια νερὰ μιᾶς λιμνούλας καθρεφτίζεται μὲ περηφάνεια ὁ βασιλιὰς τῆς ἡμέρας. Μιὰ ὠχρόλευκη πεταλούδα πετᾶ ἁπαλά, ἀθόρυβα, λὲς καὶ φοβᾶται μὴν ταράξη τὴν πρωϊνὴ γαλήνη. Κάθεται καὶ πάλι ὅπως καὶ χθὲς στὸ ἄσπρο τριαντάφυλλο, κι' ἐκεῖνο γέρνει μὲ τὸ φύσημα τοῦ ἀέρα σὰν νὰ τὴ χαιρετᾶ. Ὕστερα πηγαίνει σ' ἕνα ὄμορφο λουλουδάκι κι' ἀφοῦ λουστῆ στὶς δροσοσταλίδες του πετᾶ σ' ἕνα δένδρο γιὰ ν' ἀκούση τὸ γλυκὸ κελάδημα ἑνὸς ἀηδονιοῦ. Ἡ πεταλούδα φεύγει ἀπὸ τὸ δένδρο πηγαίνοντας πρὸς τὴ γαλάζια λιμνούλα καὶ ἀρχίζει τὴ φλυαρία της, μὲ τὰ κυματάκια ποὺ σχηματίζει ἡ δροσερὴ αὔρα. Ἡ ἀνάλαφρη πεταλουδίτσα πετοῦσε συνέχεια καὶ τέλος κουρασμένη κάθησε σ' ἕνα κόκκινο γαρύφαλλο. Τότε ἕνα ἄσπλαχνο χεράκι πιάνει τὴν ὄμορφη πεταλουδίτσα. «Θὰ τὴ βάλω σ' ἕνα κουτάκι μὲ ζάχαρη», ἀκούγεται μιὰ κρυστάλλινη φωνίτσα. Καὶ σὲ λίγο ξεψυχᾶ ἡ τρελλὴ πεταλουδίτσα μακρυὰ ἀπὸ τὸ βασίλειο τῆς φύσεως κλεισμένη μέσα στὸ ὄμορφο κουτάκι. Τώρα τὰ ἥσυχα νερὰ τῆς λίμνης σηκώνουν ἀνήσυχα κυματάκια τὰ κεφαλάκια τους, καὶ κτυποῦν τὴν ἀκτὴ ξεσπώντας σὲ θρῆνο, γιὰ τὸ χαμὸ τῆς πεταλουδίτσας. Ὁ ἥλιος στέλνει τὸ τελευταῖο του φιλὶ στὴ φύση ντύνοντάς την μὲ μενεξεδένιο χιτῶνα.

Τὰ πράσινα χορταράκια τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων εἶναι ντυμένα μὲ δροσοσταλίδες. Αὐτὲς εἶναι τὰ δάκρυα ποὺ χύνουν γιὰ μιὰ ψυχούλα ποὺ χάθηκε τὸ γλυκὸ δειλινό.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΕΡΒΕΝΑΓΑΣ
(Μαθητὴς Δ΄ τάξ. Γυμνασίου Καρδίτσης)

ΓΛΥΚΕΙΑ ΦΩΚΙΔΑ!

Μιᾶς γῆς πεντάμορφης μαργαριτάρι,
γεννήτρα Διάκων, ὅλων καμάρι,
ἡλιαχτίδα,
προβάλεις ἤρεμα γύρω ἀπ' τὴ Γκιώνα
ντυμένη στ' ἄσπρα ὅλον τὸ χειμώνα
γλυκειὰ Φωκίδα...

Παντοῦ νοστάλγησα τὴν ἀγκαλιά σου,
τὰ ἐλαφοπάτητα ψηλὰ βουνά σου,
καὶ τὴ Δωρίδα
τὸ πολυθρύλητο τ' Ἀνδρούτσου χάνι
τὸ Δελφικὸ μαντεῖο, τοῦ Παρνασσοῦ τὴ στάνη
γλυκειὰ Φωκίδα!...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Θ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
(Γυμν. Ἀρρ. Αἰγίου)

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Γονατισμένος ἐμπρὸς στὴν εἰκόνα Σου Κύριε, ἀφήνω τὴν ψυχή μου νὰ σοῦ προσφέρη σὰν θυμίαμα εὐλαβικὸ τὰ αἰσθήματα τῆς εὐγνωμοσύνης ποὺ τὴν πλημμυρίζουν.

Ναί, γλυκὲ Ναζωραῖε! Ἡ εὐγνωμοσύνη μου γιὰ Σένα εἶναι ἄπειρη. Πῶς νὰ σοῦ τὸ πῶ, Ἰησοῦ; Εἶσαι τόσο καλός! Ἔχεις ὑποφέρει τόσα γιὰ μένα! Μήπως δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι γιὰ τὰ δικά μου σφάλματα ἀνέβηκες στὸ Σταυρό; Δὲν ἔχυσες τὸ θεϊκό Σου καὶ τίμιο αἷμα γιὰ νὰ ἐξαγοράσης τὴν ψυχή μου; Δὲν ἔγινες ἄνθρωπος γιὰ νὰ με λυτρώσης; Ὤ! Πόσο ἄπειρη εἶναι ἡ ἀγάπη Σου καὶ πόσο ἀνάξιός της ἐγώ! Συγχώρησέ με, Κύριε, γιατὶ τόσες φορὲς μὲ τὰ ἁμαρτήματά μου ἐπλήγωσα τὴν πατρικὴ καρδιά Σου! Θέλω νὰ φανῶ ἄξιος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας Σου. Βοήθησέ με λοιπόν, Σταυρωμένε Λυτρωτή, ἀφοῦ ξέρεις πόσο μεγάλος καὶ ἁγνὸς εἶναι ὁ πόθος μου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ
(Μαθητὴς Δ΄ τάξεως Γυμνασίου Σουφλίου)

«ΤΟ ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΟ ΑΗΔΟΝΑΚΙ»

Δύστυχο πλασματάκι. Μικρὰ μέσ' ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας σου, σ' ἅρπαξαν δυὸ ἄσπλαχνα χέρια καὶ σὲ κλείσανε μέσα στὸ χρυσὸ κλουβὶ τῆς τυραννικῆς σκλαβιᾶς, γιὰ νὰ κελαϊδᾶς παραπονιάρικα, νὰ εὐχαριστήσης τοὺς ἄπονους αὐτοὺς ἀνθρώπους. Δὲν νοιώθουν ὅτι σὺ δὲν πλάστηκες γιὰ τὸ χρυσὸ κλουβί, ἀλλὰ ἐλεύθερο, εὐτυχισμένο. Ἂν μποροῦσαν οἱ κακοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι νὰ μαντέψουν τὸν πόνο τῆς ψυχούλας σου ἴσως νὰ ὑπῆρχε σωτηρία γιὰ νὰ ἐλευθερωθῆς...

Αὐτὰ σκεπτόμουν, ὅταν εἶδα τὸ ἀηδονάκι μέσα στὸ κλουβὶ νὰ κελαϊδᾶ παραπονιάρικα, λὲς κι' ἔλεγε μ' ἀνθρώπινη φωνὴ «λευτερῶστεμε καλοί μου ἄνθρωποι λευτερῶστε με»...

Ξαφνικά, ἐνῶ ἤμουν ἀφοσιωμένος στὸ παράπονο τοῦ πουλιοῦ, ἡ σκέψη μου φτερούγισε σὲ ἄλλους καιρούς. Εἶχα τόσο ἀφοσιωθῆ ποὺ μὲ πῆρε ὁ ὕπνος σ' ἕνα πικρὸ ὄνειρο μὲ στοὺς χρόνους τῆς Κατοχῆς. Θυμήθηκα ὅλα τὰ βάσανα ποὺ περάσαμε στὴν πικρὴ σκλαβιὰ κάτω ἀπ' τὸ βουλγαρικὸ ζυγό. Θυμήθηκα τὶς μέρες ἐκεῖνες ποὺ θέλαμε νὰ λευτερωθοῦμε...

Καὶ τώρα, βλέποντας τὸ ἀηδονάκι νὰ λαχταρᾶη τὴ γλυκειὰ λευτεριὰ ποὺ ποθεῖ κάθε πλάσμα τοῦ Θεοῦ, δὲν βάσταξα περισσότερο καὶ εἶπα μέσα μου: «τίποτα πιὸ γλυκὸ καὶ ὡραιότερο πρᾶγμα δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο, ἀπὸ τὸ νἄχη κανεὶς τὴν λευτεριά του...». Καὶ τελειώνοντας αὐτὰ ἡ ματιά μου διασταυρώθηκε μὲ τὸ βλέμμα τοῦ πουλιοῦ. Δὲν μπόρεσα νὰ ἀνθέξω πιὸ πολὺ στὴν λυπημένη του φωνούλα ποὺ ἄκουα νὰ μὲ καλῆ γιὰ νὰ τὸ λευτερώσω. Ἄνοιξα τὴν πόρτα τοῦ κλουβιοῦ... καὶ εἶπα ἄντε πήγαινε στὸ καλὸ νὰ ξαναντάμώσης τὰ ἀγαπημένα σου ἀδελφάκια καὶ τὴν μανούλα σου ποὺ τόσο λαχταροῦσες νὰ δῆς.

Πέταξε ἀφοῦ ἄφησε ἕνα γλυκὸ χαιρετισμὸ μὲ τὴν μελωδική του φωνούλα, πλημμυρισμένη ἀπὸ τὴ χαρά του.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Σέρρας)

ΕΝΑ ΠΡΩΙΝΟ ΣΕ ΜΙΑ ΒΟΥΝΟΚΟΡΦΗ

Εἶναι πρωΐ! Ὁ ἥλιος δὲν ἔχει ἀκόμη φανῆ γιὰ νὰ σκορπίση τὶς λαμπρές του ἀκτῖνες καὶ νὰ ζωγραφίση τὴ φύση, κι' ἐγὼ μὲ συντροφιά, τὰ μελωδικὰ κελαηδίσματα τῶν πουλιῶν, προχωρῶ πρὸς τὴν μαγευτικὴ βουνοκορφή, ποὺ ἀπὸ μέρες τώρα μοῦ εἶχε γίνει σωστὸς πειρασμός. Στὸ δρόμο, μὲ δρόσιζε τὸ πρωϊνὸ ἀεράκι καὶ μοῦ μεγάλωνε τὴν χαρά. Ἡ μαγεύτρα φύση, μ' ἔκανε νὰ σταματήσω πολλὲς φορές, γιὰ νὰ θαυμάσω τὰ ὡραιότατα τοπία της.

Δὲν ἤξερα κι' ἐγὼ τί μοῦ γινόταν. Ἡ ὀμορφιὰ καὶ ἡ μελωδικὴ ὀρχήστρα τῆς φύσεως καὶ ὁ δροσερὸς ἀέρας, ὁ πλημμυρισμένος ἀπὸ τὸ ἀλάτι τῆς θάλασσας καὶ τὰ μύρα τοῦ θυμαριοῦ καὶ τοῦ ἔλατου μὲ εἶχαν συνεπάρει καὶ σκεπτόμουν: «Μὲ πόση ὀμορφιὰ τὰ ἔφτιασε ὅλα τὸ ἅγιο χέρι τοῦ Δημιουργοῦ»! Χωρὶς ὄποδες τοῦ βουνοῦ καὶ ἄρχισα νὰ ἀνεβαίνω πρὸς τὴν κορφή. Πέρασα ἀνάμεσα ἀπὸ καταπράσινους θάμνους, ποὺ νόμιζα ὅτι ἅπλωναν περισσότερο τὰ κλαδιά τους, γιὰ νὰ μὲ ὑποδεχτοῦν κι' ἔφτασα στὴν σμαραγδένια βουνοκορφή. Γύρισα τὴ ματιά μου καὶ τὴν ἄφησα νὰ περιπλανηθῆ στὸν πράσινο ὠκεανὸ τῆς φύσεως. Τί πανόραμα ἦταν ἐκεῖνο! Ἐκείνη τὴν ὥρα, τὸ ξανθόμαλλο παλληκάρι. ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του στὴν ἀνατολὴ καὶ ἄφηνε τὶς χρυσές, αἱματοβαμένες του ἀκτῖνες νὰ χυθοῦν στὴν φύση καὶ νὰ τὴν ζωγραφίσουν. Τὰ λουλουδάκια ἄνοιγαν τὰ βελουδένια τους πέταλα, ποὺ μὲ τὸ ἀπαλὸ χάδι τῶν ἀκτίνων καὶ τὸ δροσάτο διάβα τοῦ ἀέρα ἔμοιαζαν σὰν τὰ πολυτιμότερα διαμαντάκια. Τὰ δέντρα ἅπλωναν τὰ καταπράσινα κλαδιά τους καὶ φάνταζαν σὰν χέρια ποὺ στέλνουν τὴν πρωϊνή τους προσευχὴ στὸν Πάνσοφο Δημιουργό τους. Τὸ ρυάκι κυλοῦσε τὰ κρυστάλλινα νερά του, ποὺ μὲ τὸ πέσιμο τῶν ἀκτίνων φαινόταν σὰν κανένα ἀσημένιο κουλουριασμένο φιδάκι. Παρέκει, ἀνάμεσα στὸ καταπράσινο λειβάδι, ἔβοσκαν ἀμέριμνα μερικὰ προβατάκια καὶ ἡ φλογέρα τοῦ βοσκοῦ σκορποῦσε τοὺς μελωδικοὺς τόνους της. Ὁ οὐρανὸς ἔδειχνε τὸ ἀπέραντο γαλάζιο του χρῶμα, ποὺ ἐδῶ κι' ἐκεῖ κοβόταν ἀπὸ μερικὰ ἀσημένια συννεφάκια ποὺ ἀνέβαιναν στὸν ἀπέραντο θόλο του. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, κρυμένη ἀνάμεσα στὰ πυκνὰ φυλλώματα τῶν δέντρων, ἀντηχοῦσε ἡ γλυκειὰ καὶ ἁρμονικὴ ὀρχήστρα τῶν πουλιῶν, ποὺ σοῦ γεννοῦσε τόσες πολλὲς σκέψεις γιὰ τὸν Δημιουργό. Εἶχα ξεχαστῆ στὸ μαγευτικὸ τοπίο τῆς φύσεως καὶ δὲν κατάλαβα ὅτι ἡ ὥρα εἶχε περάσει, κι' ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψω πάλι στὸ σπίτι μου. Πῆρα λοιπόν, πάλι, τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ, ἐνῶ ὁ ἥλιος ἔρριχνε τὶς τελευταῖες του ζωογόνες καὶ παιχνιδιάρικές του ἀκτῖνες στὴ φύση, χαρίζοντάς της μία γοητευτικὴ ὀμορφιά. Προχωροῦσα καὶ προσπαθοῦσα νὰ διώξω κάθε σκέψη ποὺ μοῦ δημιουργοῦσε ἡ ἐπίσκεψή μου στὴ βουνοκορφή. Ἀλλὰ δὲν μποροῦσα. Ἡ ἀπεριόριστη ὀμορφιὰ τῆς φύσεως, ἡ ἁρμονικὴ ὀρχήστρα τῶν πουλιῶν καὶ τὸ ἡλιοβασίλεμα, μὲ εἶχαν μαγέψει καὶ δὲν μ' ἄφηναν νὰ σκεφτῶ τίποτα, μὰ τίποτα ἄλλο.

Μὰ πῶς μπορεῖς νὰ ἀπομακρύνης κάτι τέτοιες ἐπισκέψεις ἀπὸ τὸ μυαλό σου;

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΙΩΑΝ. ΜΟΝΑΚΗΣ
(Τάξη Στ΄ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἐθν. Ὀρφ)ου)

ΜΟΝΟΣ

Ἡ λάμπα ἔρριχνε τὸ χλωμὸ φῶς της στὰ ξανθὰ μαλλιὰ ἑνὸς νέου εἴκοσι χρονῶν. Τὸ χλωμὸ πρόσωπό του, πιὸ χλωμὸ ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς μικρῆς λαμπίτσας του ἔκρυβε στὴν βαθειὰ ρυτίδα ποὺ εἶχε χαραχθῆ στὸ μέτωπό του ἕνα μεγάλο δράμα. Τὸ μεγαλύτερο δράμα τῆς ζωῆς, γιατὶ ὁ φτωχὸς νέος δὲν εἶχε κανέναν δικό του στὸν κόσμο γιὰ νὰ τὸν ἀγαπήση, κανέναν γιὰ νὰ μοιρασθῆ μαζί του τὴ χαρὰ ἢ τὴ λύπη. Εἶναι ἔρημος, χωρὶς λεφτά, χωρὶς οἰκογένεια. Θέλει νὰ κερδίση τὴ ζωή, νὰ δώση τὴ μάχη. Τὴ μάχη τὴ δίνει τὴ στιγμὴ αὐτὴ ποὺ σκυμένος ἐπάνω στὴν κόλλα τὸ χαρτί, γράφει. Γράφει κάτι ποὺ τοῦ εἶναι πολὺ γνωστὸ ποὺ τὸ ἔζησε καὶ τὸ ζεῖ. Τὸ χέρι του σὰν γοργόφτερο πουλὶ τρέχει ἐπάνω στὴν κόλλα τὸ χαρτί. Γράφει ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα κοινωνικὰ ἀριστουργήματα. Συνθέτει ἕνα ἔργο πόνου καὶ λύπης. Τὰ γαλανὰ μάτια του νυσταγμένα κλείνουν ἀλλὰ τὸ χέρι του γράφει ἀδιάκοπα ἐπάνω στὸ ἄψυχο χαρτί. Σὲ λίγα χρόνια οἱ ἐφημερίδες θὰ γράφουν τὰ καλύτερα καὶ πιὸ ἐπαινετικώτερα λόγια γιὰ αὐτόν. Τὰ διαβάζει τὰ βλέπει σὰν σὲ ὄνειρο. Τὸ ὄνομά του γίνεται θρῦλος, μὰ αὐτὸς ἀκούει τοὺς ἐπαίνους σὰν παραμύθι. Τὸ μόνο ποὺ καταλαβαίνει, τὸ μόνο ποὺ θυμᾶται εἶναι ἡ μητρικὴ ἀγκάλη, τὸ πατρικὸ φιλί. Παιδεύτηκε γίνηκε πλούσιος καὶ δοξασμένος ὄχι ὅμως καὶ εὐτυχισμένος. Τὰ ἴδια γαλανὰ μάτια, τὰ ἴδια χλωμὰ μάγουλα ἔχουν μείνει μαζὶ μὲ τὴ δόξα καὶ τὸν πλοῦτο στὸν δυστυχισμένο νέο.

ΕΛΕΝΗ ΔΗΜ. ΚΑΖΑΜΙΑ
(Τάξη Δ΄. Πέμπτο Γυμνάσιο Θηλέων)

Γύρω ἀπ' τόν Ἀθλητισμό

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΟΥ 1908 - 1952

Τὸ ἑλληνικὸ ποδόσφαιρο βρίσκεται σήμερα ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως σ' ἕνα ἀρκετὰ ψηλὸ ἐπίπεδο. Οἱ τελευταῖες διεθνεῖς νίκες τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς ἑνδεκάδος ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν συγκροτημάτων τῆς Τουρκίας, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ὁλλανδίας δείχνουν καθαρὰ τὸ πόσο ἔχει προοδεύσει τὸ φοὺτ - μπὼλ στὸν τόπο μας.

Γιὰ νὰ φτάσουμε ὅμως σήμερα σ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεδο πέρασαν πολλὰ χρόνια. Χρειάστηκαν πολλοὶ κόποι, πολλὴ

Φάση ἀπὸ νυκτερινὸ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα στὸ γήπεδο τοῦ «Παναθηναϊκοῦ».

προσπάθεια καὶ πολλοὶ ἀγῶνες.

Ποιοὶ εἶναι ὅμως αὐτοὶ ποὺ πόνεσαν, ἀγάπησαν καὶ θυσίασαν ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς τους γιὰ νὰ βάλουν τὰ θεμέλια τοῦ σημερινοῦ ὡραίου ποδοσφαιρικοῦ οἰκοδομήματος;

Ποιοὶ λοιπὸν εἶναι αὐτοὶ ποὺ «σκάρωσαν» τὰ πρῶτα γκόλποστ σ' ἕνα μακρυνὸ χωράφι γιὰ νὰ δώσουν τὰ πρῶτα ποδοσφαιρικὰ μάτς;

Σ' αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα ποὺ κάθε τόσο ἔρχονται στὴ σκέψη κάθε μικροῦ μας φιλάθλου ἔρχεται νὰ δώσῃ μιὰ ἀπάντηση τὸ σημερινὸ σημείωμα.

Θὰ γράψουμε δηλαδὴ μὲ λίγα λόγια καὶ πραγματικὰ γεγονότα τὴν ἱστορία τῶν πρώτων μεγάλων μας ποδοσφαιρικῶν συλλόγων ποὺ ἔβαλαν αὐτοὶ τὶς βάσεις γιὰ νὰ δημιουργηθῇ τὸ ἑλληνικὸ ποδόσφαιρο καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ἔπειτα τὴν τόσο ἀλματώδη ἐξέλιξή του.

Κι' αὐτοὶ οἱ σύλλογοι — τότε μικρὰ ἀνεξάρτητα συγκροτήματα(!) — εἶναι ὁ Παναθηναϊκός, εἶναι ὁ Ὀλυμπιακός, ὁ Ἐθνικός, ἡ Α.Ε.Κ., ὁ Πανιώνιος, ὁ Ἀπόλλων, τὸ Γουδὶ καὶ τόσοι ἄλλοι.

⁂

Δίνουμε τὴν πρώτη θέση στὴν ὁμάδα τοῦ Παναθηναϊκοῦ. Χωρὶς βέβαια αὐτὸ νὰ σημαίνῃ πὼς ἡ δημοφιλὴς ὁμάδα τοῦ «τριφυλλιοῦ» εἶναι ὁ πρῶτος σύλλογος ποὺ δούλεψε γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ποδοσφαίρου. Ὄχι γι' αὐτό. Ὅλοι ἔκαναν ὡραῖες προσπάθειες, καὶ ἀξίζουν τὰ ἴδια συγχαρητήρια. Ἀλλὰ νά, γιατί. Τὴν ἱστορία τῶν «Πρασίνων» πολλὰ παιδιὰ μᾶς τὴν ἐζήτησαν ἀπὸ καιρὸ τώρα.

⁂

Σεπτέμβριος τοῦ 1908. Δυὸ χρόνια μετὰ τοὺς προολυμπιακοὺς ἀγῶνες τῶν Ἀθηνῶν καὶ μόλις λίγο καιρὸ μετὰ τοὺς ὀλυμπιακοὺς τοῦ Σαὶντ-Λουΐς.

Μιὰ παρέα ἀπὸ νέους ποὺ τοὺς φλόγιζε ἡ ἀγάπη γιὰ τὰ ὡραῖα ἰδανικὰ τοῦ ἀθλητισμοῦ συγκεντρώνεται κάποια φθινοπωρινὴ μέρα καὶ φτιάχνει τὸν σύλλογο. Πρωτεργάται τῆς ἰδέας αὐτῆς εἶναι οἱ ἀδελφοὶ Καλαφάτη καὶ ὁ Δημήτριος Δουκάκης. Ἐπειδὴ ὅλη ἡ συντροφιὰ αὐτὴ τῶν νέων ἦταν ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα δόθηκε στὸν ὅμιλο ἡ ὀνομασία «ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΘΗΝΩΝ». Ἔτσι, ἱδρύθηκε ὁ Παναθηναϊκός...

Σὰν πρώτη ἀπαραίτητη προϋπόθεση ὁ νεοϊδρυθεὶς σύλλογος βρῆκε ἕνα χῶρο ἐλεύθερο τὸν νοίκιασε καὶ τὸν χρησιμοποιοῦσε γιὰ γήπεδο. Ἦταν τὸ χωράφι αὐτὸ στὴν ὁδὸ Πατησίων ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται σήμερα ἡ Σχολὴ τῆς Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς. Καί, ἄρχισαν οἱ πρῶτοι ἀγῶνες. Ἀντίπαλοι τοῦ Π.Ο.Α. ἦταν ὁ Πειραϊκὸς καὶ διάφορες ὁμάδες τῶν ἀγγλικῶν πολεμικῶν πλοίων ποὺ ἔρχονταν στὴν Ἑλλάδα. Ἡ πρώτη ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία τοῦ Π.Ο.Α. ἦταν στὰ τέλη τοῦ 1908 ὅταν νίκησε τὴ φημισμένη ὁμάδα τοῦ Πειραϊκοῦ μὲ 9 - 0.

Τότε ἡ ὁμάδα ἔπαιζε μὲ τὴν ἑξῆς σύνθεση: Δεμερτζῆς, Ρέππας, Μασακιάν, Σαπουνᾶς, Παπαγεωργίου, Πάσχου, Γαρουφαλιάς, Καλαφάτης, Ματζάκος, Δουκάκης.

Στὰ μέσα τοῦ 1909 συνέβη ἕνα σημαντικὸ γεγονὸς γιὰ τὸ ἑλληνικὸ ποδόσφαιρο. Ὁ Σ.Ε.Γ.Α.Σ. (Σύνδεσμος Ἑλληνικῶν Γυμναστικῶν Ἀθλητικῶν Σωματείων) ποὺ τότε ἦταν ἡ ἀνώτερη ἀθλητικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου μας ἀνεγνώρισε ἐπίσημα τὸ ἄθλημα τοῦ ποδοσφαίρου καὶ σύγχρονα προκήρυξε τὸ πρῶτο πρωτάθλημα. Νικηταὶ τοῦ πρωταθλήματος ἀναδείχθηκαν μαζὶ τότε, ὁ Πειραϊκὸς καὶ τὸ Γουδὶ ἐνῶ ὁ Π. Ο. Ἀθηνῶν ἦρθε τρίτος.

Τὸν ἄλλο χρόνο τὸ πρωτάθλημα κέρδισε ὁ Π. Ο. Ἀθηνῶν νικῶντας μὲ 5 - 0 καὶ 7 - 0 τὸν Πειραϊκό.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1910 ὁ Π. Ο. Ἀθηνῶν λόγῳ ἐσωτερικῶν διοικητικῶν διαφορῶν διαλύθηκε ἢ μᾶλλον μοιράσθηκε στὰ... δύο. Δηλαδὴ μιὰ μερίδα μὲ ἐπικεφαλῆς τὸ Γιῶργο Καλαφάτη ἀπεχώρισε καὶ ἔφτιαξε ἕνα καινούργιο σύλλογο. Τὸν «Πανελλήνιο Ποδοσφαιρικὸ Ὅμιλο». Μὲ αὐτὸ τὸ καινούργιο του ὄνομα ὁ νῦν Παναθηναϊκὸς συνέχισε τὴ δράση του. (Οἱ ἐναπομείναντες στὸν Π. Ο. Ἀθηνῶν διαλύθηκαν ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρό).

Στὰ 1911 - 12 προκηρύχθηκε πάλι τὸ πρωτάθλημα. Ὁ Πανελλήνιος νικῶντας μὲ 11 - 1(!) τὸν Πειραϊκὸ ἀναδείχθηκε καὶ πάλιν πρωταθλητής.

Ἕνα χαρακτηριστικὸ γεγονὸς τῶν οἰκονομικῶν δυσκολιῶν ποὺ ἀντιμετωπίζανε τότε οἱ πρῶτοι σύλλογοι εἶναι τὸ ἀκόλουθο: Ὁ Πανελλήνιος ὅταν ἔκανε ἀγῶνες, ἐπειδὴ δὲν εἶχε λεπτὰ γιὰ νὰ τυπώσῃ εἰσιτήρια, ἐμάζευε τὰ ἀποκόμματα τῶν... εἰσιτηρίων τῶν τράμ(!) καὶ τὰ χρησιμοποιοῦσε σὰν εἰσιτήρια στὰ μάτς..

Ὁ σύλλογος σιγὰ - σιγὰ βελτιωνόταν. Καινούργιοι παίκτες ἐμφανιζόντουσαν. Μερικοὶ ἦταν ἀπ' αὐτοὺς περίφημοι. Ὅπως π. χ. ὁ Λουκᾶς Πανουργιάς, ὁ Ἀπ. Νικολαΐδης, ὁ Μ. Παπάζογλου κ. ἄ.

Ἀπὸ τὸ 1918, τὰ ἔξη δηλαδὴ χρόνια τοῦ Παγκοσμίου Πολέμου κάθε ποδοσφαιρικὴ κίνηση σχεδὸν νεκρώθηκε στὴ χώρα ὅπως καὶ σ' ὅλον τὸν κόσμο..

Ξανὰ ἡ κίνηση ἄρχισε στὸ

Τρεῖς παῖκτες διεκδικοῦν τὴν μπάλλα

1918. Τότε ὁ Πανελλήνιος καθιέρωσε σὰν σῆμα του τὸ γνωστότατο σήμερα τριφύλλι.

Ὁ σύλλογος ἐν τῷ μεταξὺ ἄρχισε τὶς ἐνέργειές του γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ ἕνα καλὸ γήπεδο. Αὐτὸ ἔγινε πραγματικότης τὸ 1922. Τότε παραχωρήθηκε στὸ Σύλλογο ὁ χῶρος αὐτὸς ποὺ σήμερα βρίσκεται τὸ περίφημο γήπεδό του.

Μιὰ μικρὴ ἀλλαγὴ στὴν ὀνομασία τοῦ συλλόγου ἔγινε τὸ 1923. Ὀνομάσθηκε δηλαδὴ «ΠΑΝΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ». Πρὶν ἀπὸ ἕνα χρόνο (1921 - 22) εἶχε κερδίσει τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος χρησιμοποιῶντας τοὺς ἑξῆς παῖκτες: Ζάκκας, Σούτσος, Ἀσπρογέρακας, Πανουργιάς, Σταθόπουλος, Χρυσοχοΐδης, Βλαχόπουλος, Κρίσπης, Καλογερόπουλος, Νικολαΐδης.

Ξανὰ τὸ πρωτάθλημα τὸ κέρδισε ὁ Παναθηναϊκὸς τὸ 1924 - 1925, 1925 - 26.

Στὸ μεταξὺ ἔρχονται στὴν Ἑλλάδα διάφορα ξένα ποδοσφαιρικὰ συγκροτήματα. Ὁ Παναθηναϊκὸς κέρδισε τὴν Πεστερτέμπα μὲ 2 - 1, καὶ ἔχασε ἀπὸ τὴν Οὐέπεστ (1929) μὲ 2 - 1, 5 - 3,

Οἱ παῖκτες μαζεμένοι μπροστὰ στὸ τέρμα περιμένουν γιὰ νὰ ἀποκρούσουν ἐνῶ ὁ τερματοφύλακας ἔχει βγῆ ἔξω.

Στὶς 7 Ἀπριλίου τοῦ 1929 ἡ Ἐθνικὴ Ἑλλάδος ἡττήθη ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Ἰταλίας μὲ 4 - 1. Ὁ Π.Α.Ο. εἶχε μετάσχει στὴν ὁμάδα μας μὲ τοὺς Ἀνδρίτσον καὶ Μεσσάρη Ι. ΙΙ. Στὶς 12 Δεκεμβρίου τοῦ 1930 ἡ Ἑλλάδα πέτυχε μιὰ θριαμβευτικὴ νίκη ἐπὶ τῆς Βουλγαρίας μὲ τέρματα 6 - 1(!). Στὴν Ἐθνική μας ἔπαιξαν καὶ οἱ παῖκτες τοῦ Παναθηναϊκοῦ Μηγιάκης, Συμεωνίδης, Τσολίνας, Μεσσάρης, Ὑποφάντης καὶ Μπαλτάσης.

⁂

Ἡ πιὸ λαμπρὴ ἴσως σελίδα τοῦ Παναθηναϊκοῦ γράφτηκε στὰ 1929 - 30, τότε ποὺ ἡ ὁμάδα κέρδισε τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος, ποὺ ἔπαιρναν σ' αὐτὸ τὸ μέρος, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Π.Α.Ο., ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ ὁ Ἄρης Θεσσαλονίκης.

Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1930 (1 Ἰουνίου) δόθηκε ὁ πρῶτος ἀγώνας. Ἀντίπαλοι, ὁ Παναθηναϊκὸς καὶ ὁ Ὀλυμπιακός. Δώδεκα χιλιάδες θεατές — σημαντικώτατος ἀριθμὸς γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη — παρακολούθησαν τὸ μάτς, ποὺ σ' αὐτὸ οἱ δύο ὁμάδες παρέταξαν τὶς ἑξῆς συνθέσεις: Π.Α.Ο. Ἀργυράκης, Βασιλείου, Πιεράκος Π., Ὑποφάντης, Μπαλτάσης Ι., Ἀνδρίτσος, Μηγιάκης, Μεσσάρης, Συμεωνίδης, Μπαλτάσης Π., Πιεράκος Ι.

Ὁ Παναθηναϊκὸς σημειώνει μιὰ ἐξαιρετικὴ νίκη ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ του ἀντιπάλου μὲ τέρματα (8 - 2) (!).

Στὸ δεύτερο ἀγῶνα γιὰ τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος, ὁ Π.Α.Ο. κέρδισε καὶ τὸν Ἄρη Θεσσαλονίκης μὲ 4 - 1 (2 - 0). Σὲ λίγο, σύμφωνα μὲ τοὺς κανονισμοὺς ἔπρεπε νὰ δοθῆ καὶ δεύτερος ἀγῶνας Π.Α.Ο.-Ὀλυμπιακοῦ. Ἐπικρατοῦσε ὅμως τέτοιος φανατισμὸς μεταξὺ τῶν φιλάθλων ποὺ ἡ Ἀστυνομία ἀπηγόρευσε νὰ γίνη τὸ μάτς στὴν Ἀθήνα ἢ τὸν Πειραιά.

Οἱ δυὸ σύλλογοι τότε συμφωνήσανε καὶ πήγαν — μὲ δύο διαφορετικὰ πλοῖα — στὴ Θεσσαλονίκη.

Νικητὴς πάλι σ' αὐτὸ τὸ μάτς ἀναδείχθηκε ὁ Παναθηναϊκὸς μὲ 2 - 1 κερδίζοντας ἔτσι καὶ τὸ Πανελλήνιο Πρωτάθλημα.

Καθὼς βρισκόταν σὲ ἐξαιρετικὴ φόρμα τότε ὁ Π.Α.Ο. νίκησε τὴν Α.Ε.Κ. μὲ 5 - 2, τὸν Ἀπόλλωνα 4 - 1, τὸν Ἐθνικὸ 3 - 2, τὸν Π.Α.Ο.Κ. 7 - 1, 2 - 1 καὶ τὸ Γουδὶ 6 - 2, καὶ τὴν τουρκικὴ Ἀτλάϊ μὲ 6 - 3.

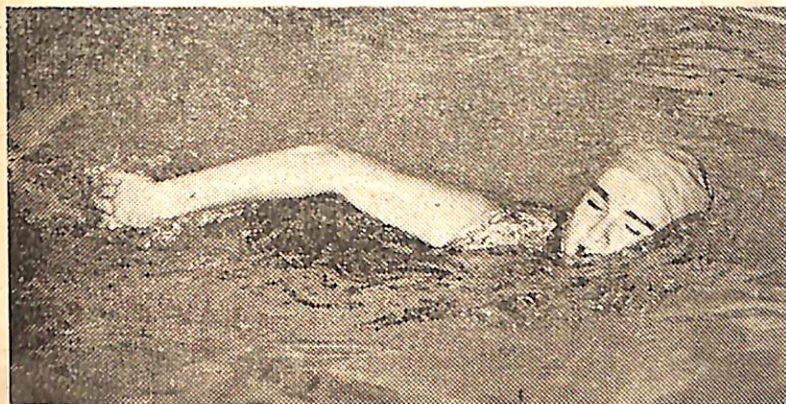
Μία ἀκόμη σημαντικὴ ἐπιτυχία τῆς ἑνδεκάδος τῆς Π.Α.Ο. ἦταν τότε ποὺ νίκησε στὴν Κωνσταντινούπολη (1931) τὴν πρωταθλήτρια Γαλατὰ Σεράϊ μὲ 2 - 1. Ἡ θριαμβευτικὴ δράση τοῦ Παναθηναϊκοῦ συνεχιζόταν. Νέες νίκες κάθε τόσο — ἐγράφονταν στὴν ἱστορία του. Τὸ 1940, ὁ Β' Παγκόσμιος Πόλεμος σταμάτησε γιὰ δεύτερη φορὰ κάθε ἀθλητικὴ κίνηση. Ποδοσφαιρισταὶ καὶ φίλαθλοι πῆραν τὰ ὅπλα καὶ ἀνέβηκαν ψηλὰ στὸ μέτωπο γιὰ νὰ δώσουν ἐκεῖ ἕνα ἄλλου εἴδους ἀγῶνα. Τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐλευθερία μας.

Καὶ ἦρθαν ἔπειτα τὰ σκληρὰ χρόνια τῆς κατοχῆς. Μέχρι τὸ 1942 καμμία κίνηση δὲν ἔγινε. Σιγὰ - σιγὰ ὅμως τὸ ποδόσφαιρο ἄρχισε νὰ ἀναζωογονεῖται. Τὰ κυριώτερα μάτς τοῦ Π.Α.Ο. σ' αὐτὴν τὴν περίοδο εἶναι τὰ ἀκόλουθα: Μὲ Ὀλυμπιακὸ 2 - 2, μὲ Ἐθνικὸ 3 - 1, μὲ Γουδὶ 4 - 0, μὲ Ὀλυμπιακὸ Ἀθηνῶν 8 - 0, μὲ Ἀθηναϊκὸ 3 - 1, μὲ Πανιώνιο 2 - 1, μὲ Ἀπόλλωνα 1 - 1 κ. ἄ. Ἡ σύνθεση τοῦ Π.Α.Ο. ἦταν τότε ἡ ἑξῆς: Στιμανίδης, Κρητικός, Σῦρκος, Καμπέρος, Σβολόπουλος, Στρομπούλης, Δεστούνης, Σεβαστός, Ρεμούνδος, Σῖμος, Εὐθυμιάδης, Χούμης.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση οἱ ἀγῶνες συνεχίσθηκαν. Τὸ 1945 (1 - 28), ὁ Παναθηναϊκὸς κέρδισε τὴν ὁμάδα τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατοῦ μὲ 4 - 2. Ἔχασε τότε ἀπὸ τὸν Ὀλυμπιακὸ μὲ 2 - 1, 3 - 1 καὶ νίκησε ὅμως τὸν Ἀπόλλωνα 3 - 2 καὶ τὴν Α.Ε.Κ. 2 - 0.

Ἔπειτα ἄρχισαν νὰ τελοῦνται κανονικὰ τὰ πρωταθλήματα ποὺ εἶναι γνωστὰ σὲ ὅλους. Ὁ Π.Α.Ο. ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ποδοσφαιρικὸ τμῆμα ἔχει καὶ τμήματα κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ, μπάσκετ-μπώλ, βόλεϋ - μπώλ, σκοποβολῆς, ποδηλασίας, κολυμβήσεως, πίγκ - πόγκ. κ. ἄ.

Ι. ΒΑΝ

Ἡ πρωταθλήτρια τῆς ἑλληνικῆς κολυμβήσεως Ρουμπὲν τοῦ Α.Ο.Π. Φαλήρου.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ: Ἡ ὁμάδα τῆς Παιδοπόλεως ἔπειτα ἀπὸ σειρὰ ἀγώνων ἀναδείχθηκε πρωταθλήτρια τῆς περιφερείας. Τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἔφερε εἶναι τὰ ἑξῆς: Παιδόπολη — Γ' Δ. Σ. Ἀγρινίου 1 — 0 Π. Φωστὴρ 4 — 3, Π.—Χωρίου Τριαντεῖκα 6 — 5, 4 — 4. Π. — Δοκίμη 1 — 1, Π.— Χαλίκη 6 — 4. Ἡ σύνθεση τῆς Παιδοπόλεως: Θ. Χατζῆς, Κ. Τσόνης, Γ. Μπούγλας, Ν. Ντάσκας, Χ. Χερούλιας, Σ. Τσιρόνης, Σ. Μπαλωμένος, Γ. Σκεντέρης, Θ. Καμπουσιάρης, Θ. Παπάς, Γ. Στρουγγάρης, Κ. Σερπάνος, Ε. Σαρῆς, Α. Κοτίνης, Κ. Χριστογιάννης.
Γ. Τ.

ΣΤΟΝ ΑΥΓΕΡΙΝΟ: Σὲ ἀγῶνα βόλλεϋ - μπὼλ ἡ ὁμάδα τοῦ Αὐγερινοῦ ἐνίκησε τὴν ὁμάδα Ὁμαλῆς μὲ 2 — 0 (σετ.).

ΣΤΟ ΖΗΡΟ: Ἡ 4η ὁμάδα τῆς Παιδοπόλεως ἐνίκησε σὲ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα τὴν 3η μὲ 5 — 2. Οἱ νικηταί: Τσώνας, Κόκκαλης, Γκιώκας, Ζάχαρης, Μπουρνάκας, Κατσάρης, Τάσσης, Δάλλας, Καλιαρέκος, Μπληξδάνης, Κορτσίνογλου.

ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ: Ἡ ὁμάδα Π.Α.Ο.Τ. ἐνίκησε τὴν ὁμάδα Ἐξοχῆς μὲ 5 — 1.
Ε. Τ.

ΣΤΟ ΤΡΙΚΟΡΦΟ: Ἡ ὁμάδα τῆς Νίκης ἐπέτυχε τελευταῖα τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα σὲ φιλικὸ μάτς μὲ τὶς διάφορες ὁμάδες. Μὲ Καλλονὴ 4 - 0, μὲ Δασύλλιον 1 - 0, μὲ Χρυσαυγὴ 2 - 1 καὶ μὲ Κυπαρίσσι 7 - 0.
Ε. Σ.

ΣΤΟΝ ΒΟΛΟ: Στὴν Παιδόπολη Ἁγία Σοφία ἔγιναν διάφοροι ποδοσφαιρικοὶ ἀγῶνες. Ἡ Β' ὁμάδα τῆς Δωδεκανήσου ἐσημείωσε τὶς ἑξῆς νίκες. Ἀνεδείχθη νικήτρια τῆς Β' ὁμάδας Εὐβοίας μὲ 5 — 3. (Τὰ γκὸλ τῆς νικητρίας τὰ ἐσημείωσαν οἱ: Παπουτσῆς (4) καὶ Ζαχαρῆς (1). Καὶ τῆς ἰσχυρᾶς ὁμάδας Μακεδονίας μὲ σκὸρ 4 — 3. Τὰ τέρματα ἐπέτυχαν οἱ: Σαπουντσῆς (2) καὶ Ζαχαρῆς (2).
Σ. Σ.

ΣΤΗ ΛΑΜΙΑ: Νικηταὶ τῶν σχολικῶν ἀγώνων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἀνεδείχθησαν οἱ ἑξῆς:

Δρόμος 100 μ. Μπούκαλης (Β' Γυμν.) 12'3''. Δρόμος 400 μ. Μαλέσας (Β' Γυμν.) 55''. Δρόμος 800 μ. Κελέσης (Β' Γυμν.) 2'13''. Ἅλμα εἰς μῆκος: Πανόπουλος (Β' Γυμν.) 5,65 μ. Ἅλμα τριπλοῦν: Φαφούτης (Β' Γυμν.) 12,71. Ἅλμα εἰς ὕψος: Δαδιώτης (Α' Γυμν.), Μπίρλιας (Β' Γυμν.) 1.60. Δισκοβολία Λαπίδας (Α' Γυμν.) 35,50, Ἀκοντισμός: Λάμπρου (Α' Γυμν.) 41,70. Λιθοβολία: Χριστόπουλος (Α' Γυμν.) 16.30. Σφαιροβολία: Κακαράς (Α' Γυμν.) 11,90. Ἑλληνικὴ δισκοβολία: Πολύζος (Β' Γυμν.) 28,50. Σκυλατοδρομία 4Χ100: Ὁμὰς Β' Γυμνασίου 49,5.
Κ. Γ.

ΣΤΗΝ ΚΟΥΜΑΡΙΑ: Μὲ ἐπιτυχία ἔγιναν οἱ ἐπιδείξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Κουμαριᾶς τῆς Β' Ἐκπαιδ. Περιφ. Σερρῶν. Τὰ γενικὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς: 1) Στὰ κοκόρια ἱκανώτερος ὁ μαθητὴς τῆς Δ' τάξεως Α. Ναλμπανίδης. 2) Στὴν ποικιλία ἡ ὁμὰς τοῦ Χ. Δαμουλῆ. 3) Στὸ μαντήλι ἡ ὁμὰς τοῦ Κ. Ταχτσῆ. 4) Στὴν διελκυνστίδα ἡ ὁμὰς τοῦ Γ. Κοτσάμπαση. 5) Ἡ μπάλλα στὸν ἀρχηγὸ ὁμὰς τοῦ Α. Κριτωμάνη. 6) Σκυταλοδρομία μὲ τὰ ποτήρια ὁμὰς Γ. Κοτσάμπαση. 7) Αὐγοδρομία Κ. Τσακιρίδης. 8) Σακκοδρομία 1) Λαμπάκης, 2) Ἀναγνωστάκης. 9) Δρόμος 80 μ. θηλέων 1) Εἰρ. Καταράκη, 2) Σουλτάνα Τσιγκράκη, 3) Σαρ. Μπιριντζίκη. 10) Δρόμος 80 μ. ἀρρένων: 1) Κριτωμάνης, 2) Ἀθ. Κοτσάμπασης, 3) Νικ. Γεωργάκογλου. 11) Ἅλμα ἁπλοῦν: 1) Μαντζάρας, 2) Ἰωαννίδης. 12) Τριπλοῦν: 1) Δαμουλῆς, 2) Μαντζάρας. 13) Δρόμος 800 μ.: 1) Γεωργάκογλου Ν. 2) Μπαρέσης, 3) Ἰωαννίδης Μόσχος. 15) Ποδηλατοδρομία: 1) Ἠλ. Λαμπάκης, 2) Δημ. Θωμαΐδης.

ΣΤΟ ΚΙΛΚΙΣ: Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ποὺ συγκροτήθηκε στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» στὸ χωριὸ Κεντρικὸ ἔχει προκαλέσει τὸ θαυμασμὸ σ' ὅσους τὴν παρηκολούθησαν στὰ διάφορα παιχνίδια της μὲ τὶς ὁμάδες τῶν γύρω χωριῶν. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὲς νίκησε καὶ τὴν θρυλικὴ ὁμάδα τοῦ ἡρωϊκοῦ 19ου Σ. Πεζικοῦ σὲ δυὸ ἀγῶνες μὲ σκὸρ 6 - 2 καὶ 2 - 0, στὸ γήπεδό της. Τὰ ἕνδεκα παιδιὰ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ὁμάδα εἶναι τὰ ἑξῆς: Παπαδόπουλος, Ἰωαννίδης, Κωστελίδης, Μυρωνίδης, Λαρετίδης, Κωστελίδης, Ἀνθίδης (σέντερ - φόρ) Ἰωσηφίδης, Χαρτοματσίδης, Μυρωνίδης καὶ Φωτιάδης.
Σ. Κ.

ΣΤΟ ΠΥΛΩΡΙΓΙΟΝ: Ὑπὸ τὴν διαιτησίαν τοῦ κ. Ἀργυροπούλου ἡ μικτὴ ὁμὰς τοῦ Πυλωριγίου ἐνίκησε τὴν μικτὴ ὁμάδα Δαμιανοῦ μὲ 8 - 0. Ἡ σύνθεση τῆς νικητρίας: Πετρίδης, Μαλαματίδης, Τοκμακίδης, Πετρίδης, Μουρούζης, Ἰωαννίδης, Ἀπεριάδης, Βλαστόπουλος, Ἀμπεριάδης, Γρηγοριάδης, Ἀδαμίδης.
Χ. Σ.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Στὸ γήπεδο τῆς ἀεροπορίας τὰ Γ' τοῦ 300 Οὐλαμοῦ ἐνίκησαν μὲ 6 - 5 τὰ Β' τῆς 1ης. Ἡ σύνθεση τοῦ Οὐλαμοῦ: Αἰβατζίδης, Χερούλης, Λέσκας, Γιουρούκης Ε., Συγγιρίδης, Καϊδατζῆς, Βουλγαρίδης, Γιαννακόπουλος, Γῶγος, Τόφας, Τάτσιας.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Μαμά: Νικάκη, γιατί φορεῖς τὸ μαγιό σου ἀπὸ τὴν ἀνάποδη;
Νῖκος: Γιατὶ θὰ βραχῆ ἀπὸ τὴν καλὴ καλὲ μαμάκα.

⁂

Ἀκούγονται κλάματα:
Νίνα: Μαμά, ἔπεσαααα!
Μαμά: Ἔλα νὰ σὲ σηκώσω παιδί μου γιατὶ ἔχω δουλειά.

Ἑλένη Κων. Βογιάρου,
Ἀριάδνη Ἀθ. Τζούμα
(Παιδόπολη Λαρίσης)

⁂

Λάκης: Γιατὶ τάχα ὁ ἥλιος τὴ νύχτα νὰ φεύγη;
Γιῶργος: Κουτὸς ποὺ εἶσαι, μὰ γιατὶ τὴ νύχτα δὲν βλέπει νὰ περπατήση!...

Παν. Ν. Ζαννῆς καὶ
Παν. Θ. Μουτζούρης
(Κακόρρευμα)

⁂

— Τί δουλειὰ κάνει ὁ μπαμπάς σου Νῖκο;
— Ράφτης.
— Ράφτης, καὶ ἔχεις τέτοια ρούχα;
— Ναί. Ἐσένα ὁ μπαμπάς σου τί δουλειὰ κάνει;
— Ὀφθαλμίατρος.
— Ὀφθαλμίατρος, καὶ ἔχεις τόσο μικρὰ μάτια;

⁂

— Τί ἦταν ὁ Σαίξπηρ, Κωστάκη;
— Μὰ καλὲ μπαμπά, αὐτὸ δὰ δὲν ξέρετε; Ἄνθρωπος ἦταν...

Κωστῆς Δειλινὸς
(Μαθ. Γυμνασίου Κονίτσης)

⁂

ΚΑΛΟ ΚΡΥΨΙΜΟ

Ὁ Γιῶργος παίζει τὸ κρυφτὸ μὲ τὴ μαμά του.
— Μαμά, φωνάζει. Ἔλα νὰ μὲ βρῆς. Εἶμαι κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὸ φαντασμένο λουλοῦδι

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Σ' ἕνα παλιὸ γαλλικὸ βιβλίο, ἀπὸ κεῖνα ποὺ διαβάζαμε στὸν καιρό μας κι' ἐμεῖς, βρῆκα σήμερα μιὰ μικρὴ ἱστορία, ποὺ μοιάζει λιγάκι μὲ τὶς παραβολὲς τοῦ Εὐαγγελίου. Θὰ σᾶς τὴν πῶ κι' ἐλπίζω νὰ τὴ νοιώσετε.

Ἦταν, λέει, σὲ κάποιο ἀγροτικὸ φράκτη ἕνα τριαντάφυλλο. Ἦταν φθινόπωρο κι' ὅλα εἶχαν ἐρημωθῆ στὸν κῆπο. Τ' ἀγέρι φυσοῦσε κρύο, οἱ πάχνες εἶχαν ἀρχίσει, μὰ τὸ τριαντάφυλλο ὅλο ἀνθοῦσε στὸ φράκτη του, φουντωτὸ καὶ περήφανο μέσ' στὸ νεκρὸ περιβόλι.

Ὁ κόσμος παραξενεύτηκε νὰ τὸ βλέπη ἐκεῖ κάθε μέρα, ἀμάραντο, δροσερό, ζωηρόχρωμο. Μὰ κανεὶς δὲ μποροῦσε νὰ μαντέψη τί εἶχε συμβῆ. Μόνο τὸ τριαντάφυλλο ἤξερε τὸ μυστικό.

Ἦταν ἕνα ἐγωϊστικὸ καὶ περήφανο λουλοῦδι, ποὺ τ' ἄρεσε νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν ὀμορφιά του, νὰ εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο, τὸ πιὸ φλύαρο ἀπὸ τ' ἄλλα τριαντάφυλλα.

Ἕνα βράδυ λοιπόν, ποὺ ἡ καταιγίδα εἶχε ξεσπάσει, τὸ τριαντάφυλλο ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ τοῦ λέη :

— Ὡραῖο τριαντάφυλλο ἔρχομαι νὰ σοῦ φέρω τὸ μεγαλύτερο δῶρο ἐπάνω στὴ γῆ : Τὴν ἀθανασία. Δὲ θὰ πεθάνης ποτέ...

— Ὤ, σ' εὐχαριστῶ, πνεῦμα ἄγνωστο, εἶπε τὸ λουλοῦδι· καὶ τί ζητᾶς νὰ σοῦ δώσω ἐγὼ γιὰ τὸ δῶρο σου;

— Τίποτε, εἶπε τὸ πνεῦμα, μονάχα λιγάκι ἀπ' τ' ἄρωμά σου.

Δὲ στάθηκε οὔτε νὰ σκεφθῆ τὸ τριαντάφυλλο.

— Πάρε το ὅλο, δὲ μοῦ χρειάζεται, εἶπε ἀμέσως.

Κι' ἔδωκε ὅλη τὴν εὐωδιά του. Τί νὰ τὴν κάμη μπροστὰ στὴν ἀθάνατη ὀμορφιὰ ποὺ τοῦ χάριζαν;

Δὲν ἄργησε ὅμως νὰ καταλάβη τὸ σφάλμα του τὸ λουλοῦδι. Ὅσοι περνοῦσαν καὶ τόβλεπαν τόσο ὡραῖο καὶ τόσο φανταχτερό, νόμιζαν πὼς θάχη τὸ πιὸ μεθυστικὸ ἄρωμα. Πήγαιναν λοιπὸν κοντὰ νὰ τὸ μυρίσουν μὰ ἔφευγαν μὲ ἀηδία.

— Πφ! Δὲ μυρίζει καθόλου. Εἶναι λουλοῦδι χωρὶς ἀξία, χωρὶς ψυχή.

Κι' ἄλλαζαν δρόμο μὲ περιφρόνηση.

Τὸ δύστυχο τριαντάφυλλο φούσκωνε, τεντωνόταν, νὰ δείξη τὰ κάλλη του, μὰ τοῦ κάκου. Κανεὶς δὲν τὸ θαύμαζε πιά.

Καὶ μιὰ νύχτα ποὺ ἔπεσε χιόνι κι' ἐκεῖνο στεκόταν ὁλόρθο κι' ἀπείραχτο, ἄρχισε νὰ κλαίη.

— Ἀνόητο ποὺ ἤμουνα, ἔλεγε. Ἡ ὀμορφιὰ εἶναι τιποτένια μπροστὰ στὴν ἀξία. Οἱ ἄνθρωποι δὲν τὸ ξέρουν καὶ σὰν ἐμένα πουλοῦν τὴν ψυχή τους γιὰ χάρη της... Μὰ ἐγὼ τὸ ἔμαθα πιά. Ἡ γλυκειὰ εὐωδιὰ ἦταν ἡ ψυχή μου κι' ἀφοῦ τὴν ἔχασα, θέλω νὰ πεθάνω.

Τ' ἄκουσε τὸ πνεῦμα τῆς νύχτας καὶ λυπήθηκε τὸ τριαντάφυλλο. Ἔτσι ἕνας ἀνεμοστρόβιλος τὸ ξερρίζωσε κείνη τὴ νύχτα.

Προσέχτε λοιπὸν τ' ἄρωμά σας, παιδιά μου : τὶς χάρες σας καὶ τὴν ἀρετή σας. Καλλίτερα νὰ μυρίζετε σὰν μενεξεδάκια κρυμμένα, παρὰ νὰ τὴν πάθετε σὰν τὸ τριαντάφυλλο.

Σᾶς φιλῶ
Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

ὁ Δυνατὸς κι' ὁ Συνετὸς

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ζοῦσε κάποιος μεγάλος Βασιλιᾶς ποὺ τὸν ἔλεγαν Καλόκαρδο. Καὶ ἦταν ὄνομα καὶ πρᾶμμα. Εἶχε μεγάλη καρδιὰ καὶ ἀγαποῦσε ὅλο τὸν κόσμο ! Δὲν ἔκανε ἄλλο τίποτα παρὰ νὰ φροντίζη πῶς θὰ κάμη καλὸ στὸν τόπο του καὶ τὸ λαό του...

Κι' εἶχε καὶ δυὸ παιδιά!... Τὸ Συνετό, καὶ τὸ Δυνατό. Κι' οἱ δυὸ σὰν τὸν πατέρα τους εἶχαν χαρακτῆρα ποὺ ταίριαζε μὲ τ' ὄνομα τους. Ὁ ἕνας ἦταν ἔξυπνος. Εἶχε πολὺ μυαλὸ καὶ τὸ κεφάλι του λὲς καὶ γεννοῦσε ὄμορφες ἰδέες. Ἅμα στὸ παλάτι εἶχαν συμβούλιο καὶ συζητοῦσαν τὰ μεγάλα προβλήματα τοῦ τόπου ὁ Συνετὸς ὁ πρῶτος καὶ καλύτερος εὕρισκε τὴ σωστὴ λύση !

— Ἔτσι θὰ φερθοῦμε τοὺς ἔλεγε. Καὶ θὰ τὰ καταφέρουμε !...

Μὰ ὁ ἄλλος, ὁ Δυνατός, ἦταν τόσο ὁρμητικὸς καὶ γενναῖος ποὺ τίποτα δὲν μποροῦσε ν' ἀντισταθῆ στὴ θέληση του... Ὅταν στὴ χώρα εἶχαν μπῆ κάτι ληστὲς ἀπὸ γειτονικὲς χῶρες καὶ ρήμαζαν τὰ χωριά, ὁ Δυνατὸς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ ἀνάλαβε τὴ δίωξη τους. Καὶ μέσα σὲ λίγες ἡμέρες τοὺς εἶχε ὅλους ἐξοντώση. Ἀκόμα σὰν τὸ ἐχθρικὸ γειτονικὸ τους κράτος τοὺς κήρυξε τὸν πόλεμο, πάλι ὁ Δυνατὸς γίνηκε ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ πατέρα του. Καὶ σὲ λίγες βδομάδες — μὲ δυὸ τρεῖς μόνο μάχες — οἱ ἐχθροὶ ἀναγκάσθηκαν νὰ ὑποχωρήσουν καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸ Βασιλιὰ ἀνακωχή.

Μὰ τώρα ὁ Καλόκαρδος, ὁ μεγάλος Βασιλιᾶς βρισκόταν στὸ τέλος του. Χαροπάλευε στὸ κρεββάτι του, καὶ οἱ καλλίτεροι γιατροὶ τῆς χώρας εἶχαν χάσει κάθε ἐλπίδα γιὰ νὰ τὸν σώσουν. Μὰ κι' ὁ ἴδιος ὁ Βασιλιᾶς, εἶχε νοιώσει τὸ τέλος του καὶ περίμενε ἤρεμος τὸν ἐρχομὸ τοῦ χάρου ποὺ θὰ τοῦ ἔκοβε γιὰ πάντα τὸ «νῆμα» ποὺ λέμε, «τῆς ζωῆς». Καὶ καθὼς διατηροῦσε ὁλοκάθαρες τὶς σκέψεις του, κάλεσε τὰ δυὸ παιδιά του γιὰ νὰ τοὺς μιλήση γιὰ τὴ διαδοχή. Ἤθελε νὰ ὁρίση τὸ νέο Βασιλιᾶ καὶ τὸν βασάνιζαν πολὺ οἱ σκέψεις: Ποιὸς θὰ ἦταν καλλίτερος γιὰ Βασιλιᾶς: Ὁ Συνετὸς ἢ ὁ Δυνατός; Ὁ Συνετὸς χωρὶς δύναμη δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βγάλη πάντα πέρα. Μὰ κι' ὁ Δυνατὸς χωρὶς σύνεση δὲν θὰ πάη ποτὲ καλά!... Μὰ τοὺς φώναξε μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς μὲ τὴ συζήτηση μαζί τους θὰ βρῆ τὴ λύση!...

Καὶ πραγματικὰ τὴ βρῆκε!

— Ξέρετε τοὺς εἶπε, ἐκεῖνο τὸν μεγάλο βράχο ποὺ βρίσκεται μέσα στὸν κῆπο μας. Νά, τὸν βλέπω ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου. Θὰ σᾶς παρακολουθῶ μάλιστα ἀπὸ δῶ. Δὲν ἔχετε, παιδιά μου, παρὰ νὰ τὸν κινήσετε... Ὅποιος τὸν κινήση ἀπὸ τὴ θέση του αὐτὸς θὰ γίνη Βασιλιᾶς. Ὁ ἄλλος ὅμως θὰ γίνη πρωθυπουργός του. Γιατὶ ὁ ἕνας ἀπὸ σᾶς εἶναι Δυνατός. Ὁ ἄλλος Συνετός. Ἡ δύναμη καὶ ἡ σύνεση εἶναι δυὸ πράγματα ποὺ ἀδελφωμένα πολλὰ μποροῦν νὰ κατορθώσουν.

Ἔτρεξαν τὰ παιδιὰ στὸν κῆπο τοῦ παλατιοῦ. Πρῶτος δοκίμασε ὁ Δυνατός. Ἴδρωσε μὰ τοῦ κάκου. Ὁ βράχος ἦταν ἀκλόνητος.

— Ἂς δοκιμάσω κι' ἐγὼ εἶπε ὁ Συνετός. Μὰ μιὰ στιγμὴ νὰ ἑτοιμασθῶ. Ἔτρεξε στὴν ἀποθήκη, βρῆκε ἕναν μεγάλο σιδερένιο λοστὸ καὶ σὲ λίγο βρισκόταν κοντὰ στὴν πέτρα. Ἔχωσε τὸ μυτερὸ σίδερο στὰ ριζὰ τοῦ βράχου καὶ στήριξε τὸ λοστὸ μὲ μιὰ γερὴ πέτρα.

Ἔπιασε τότε τὴν ἄκρη τοῦ λοστοῦ καὶ τὴν πίεσε. Ὁ βράχος ἀνασηκώθηκε σὰν πούπουλο!...

Ὁ Συνετὸς νίκησε!...

Σοῦ ἀξίζει, ἀδελφέ μου, τοῦ εἶπε τότε ὁ Δυνατός. Τὸ εἶδα καὶ μόνος μου. Ἡ δύναμη δὲν εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ κυβερνήση κανεὶς ἕνα τόπο. Χρειάζεται καὶ ἡ Σύνεση καὶ ἡ Γνώση...

Καὶ ἔτσι ὅταν πέθανε ὁ πατέρας τους, ὁ Συνετὸς ἔγινε βασιλιᾶς.

Η ΑΝΕΜΗ

ΤΟ ΚΛΑΔΕΜΑ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΦΟΡΩΝ

"Οταν ξεραίνεται κανένα δέντρο στὸν τόπο μας, ὁ ἰδιοκτήτης νομίζει πὼς κάτι ἔπαθε. Φωνάζει τὸν γεωπόνο ἢ τὸν δενδροκόμο καὶ τοῦ ζητάει νὰ τοῦ δώση κανένα φάρμακο γιὰ νὰ σώση τὸ δέντρο.

Ὡστόσο, τὶς περισσότερες φορὲς τὸ δέντρο καταστρέφεται ἐξ αἰτίας τῆς κακῆς καλλιέργειας, καὶ κυρίως γιατὶ λίγοι καλλιεργητὲς περιποιοῦνται ὅπως ποέπει τὸ ἐναέριό τους μέρος, δηλαδὴ τὰ κλαριὰ καὶ τὰ φύλλα μὲ κατάλληλο κλάδεμα.

Γιατὶ πὼς νὰ μὴν καταστραφῆ τὸ δέντρο ὅταν τὰ κλαριὰ ἔχουν σκουλήκια καὶ τὰ σκουλήκια αὐτὰ ἂν δὲν γίνη τὸ κατάλληλο κλάδεμα θὰ κατεβοῦν ὣς τὴν καρδιὰ τοῦ δέντρου;

Καὶ νὰ εἶναι μονάχα τὰ σκουλήκια; "Ενα σωρὸ ζωΰφια, ἕνα σωρὸ παράσιτα προσβάλλουν τὰ κλαριά, ποὺ πρέπει ἀμέσως νὰ κοποῦν. Καὶ ἡ ἐλιὰ ἀκόμη, ἂν δὲν κλαδευτῆ ὅπως πρέπει, πάνω στὰ ξερὰ κλαριά της κάθεται ὁ ξυλοφάγος. Καὶ πὼς νὰ πιάσουν τὰ ἐντομοκτόνα φάρμακα σὲ δέντρο φουντωμένο ἀπὸ περιττὰ κλαριά;

Τί σκοπὸ ἔχει τὸ κλάδεμα. Τὸ κλάδεμα γίνεται γιὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Γιὰ νὰ βγάλωμε ἀπὸ τὰ δέντρα τὰ ξερὰ κλαριὰ καὶ τὰ κλαράκια. Ἀκόμη καὶ τὰ ἐξαντλημένα ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴ καρποφορία. Καὶ τέλος ἐκεῖνα ποὺ ἐμποδίζουν τὴν ἐλεύθερη καὶ ἄνετη κυκλοφορία ἀπὸ τὸ φῶς, τὸ νερὸ καὶ τὸν ἀέρα. Αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ κλαδέματος ποὺ λέγεται κάθαρος πρέπει νὰ γίνεται ταχτικὰ κάθε χρόνο σὲ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ καρποφόρα.

β) Μὲ τὸ κλάδεμα μποροῦμε νὰ κανονίζωμε τὴν παραγωγὴ τῶν δέντρων, καὶ νὰ τὴν μετριάζωμε ὅταν βλέπομε πὼς εἶναι κίνδυνος νὰ ἐξαντλήση τὸ δέντρο. Ἀκόμη ὑποβοηθοῦμε μὲ τὸ κλάδεμα τὴν καρποφορία ὅταν τὸ δέντρο δείχνει διάθεση γιὰ ὑπερβολικὴ παραγωγὴ ξύλου.

γ) Δίνοντας στὰ δέντρα ἕνα ὡρισμένο σχῆμα καὶ τοποθετώντας τα σὲ κατάλληλο χῶρο, κατορθώνομε σὲ μικρὴ ἔκταση νὰ ἔχωμε πολλὰ δέντρα. Αὐτὸ μᾶς βολεύει ἀκόμη εἰς τὸ ὄργωμα, μάζεμα τῶν καρπῶν κλπ.

δ) Μὲ τὸ καλὸ κλάδεμα θὰ ἔχωμε φροῦτα καλύτερα, μεγαλύτερα, πιὸ ζουμερὰ καὶ πιὸ νόστιμα.

Τὸ κλάδεμα εἶναι δύσκολη τέχνη. Εἴπαμε πὼς ὁ κάθαρος πρέπει νὰ γίνεται κάθε χρόνο. Ὁ κάθε καλλιεργητὴς ποὺ ξέρει νὰ μεταχειρίζεται τὸ ψαλίδι, τὸ πελέκι καὶ τὸ πριόνι, μπορεῖ νὰ κάνη μόνος του αὐτὸν τὸν κάθαρο μιὰ χαρά. Τὸ κλάδεμα ὅμως ποὺ γίνεται γιὰ νὰ κανονίση τὴν καρποφορία τοῦ δέντρου, πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ εἰδικό, καὶ μάλιστα ὄχι ἀπὸ εἰδικὸ ποὺ τὸ νομίζει ὁ ἴδιος, ἀλλὰ ποὺ πράγματι εἶναι. Γιατὶ ἄλλο κλάδεμα θέλει π. χ. ἡ ἀπιδιά, κι' ἄλλο ἡ ροδακινιά. "Αλλο τὸ δέντρο ποὺ θέλει δυνάμωμα, κι' ἄλλο τὸ δέντρο ποὺ θέλομε νὰ τοῦ αὐξήσωμε τὴν καρποφορία.

Πὼς πρέπει νὰ γίνεται τὸ κλάδεμα. Ὡστόσο ὑπάρχουν μερικοὶ γενικοὶ κανόνες γιὰ τὸ κλάδεμα ποὺ καλὸ εἶναι νὰ τοὺς ἔχουν ὑπ' ὄψη τους οἱ καλλιεργητές.

1) Τὸ πρώϊμο κλάδεμα ποὺ γίνεται εὐθὺς μόλις πέσουν τὰ φύλλα τοῦ δέντρου, κάνει τὸ δέντρο νὰ φτιάση ξύλο. Ἐνῶ τὸ ὄψιμο κλάδεμα, δυναμώνει τὴν καρποφορία.

2) Τὸ κοντὸ κλάδεμα, κάνει νὰ βλαστήσουν ἄφθονα φύλλα. Τὸ ἀνοιχτὸ (τὸ μακρὺ) κάνει ὥστε τὸ δέντρο νὰ ἔχη ἄφθονους καρπούς.

3) "Οταν δίνομε στροφὴ στὰ κλαριὰ πρὸς τὰ ἐπάνω (κάθετος κατεύθυνσις) εὐνοοῦμε τὴν παραγωγὴ ξύλου, ἡ ὁριζόντια (ἴσια) κατεύθυνση ὅπως καὶ ἡ πρὸς τὰ κάτω, εὐνοεῖ τὴν καρποφορία.

4) Κάθε κόψιμο, δέσιμο, πληγὴ καὶ ἀπότομη ἀλλαγὴ στὴν διεύθυνση τοῦ κλαριοῦ, συντελεῖ στὴν παραγωγὴ ξύλου, γιατὶ σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος μαζεύονται ἄφθονοι χυμοί.

5) "Αν κλαδέψωμε τὸ δέντρο τὴν ἐποχὴ ποὺ ἀναπαύεται (χειμωνιάτικο κλάδεμα), τὸ δέντρο δυναμώνει. "Αν τὸ κλαδέψωμε τὴν ἐποχὴ ποὺ βλασταίνει (καλοκαιρινὸ κλάδεμα) τὸ κλαδεμένο μέρος ἀδυνατίζει, τ' ἄλλα ὅμως κλαριὰ ποὺ δὲν κλαδεύτηκαν, ὠφελοῦνται καὶ δυναμώνουν.

6) Τὸ κλαράκι ποὺ ἔχει στὴν ἄκρη του ἀνθοφόρο μάτι, δὲν μαραίνει.

7) Τὸ ἀδύνατο δέντρο καρποφορεῖ ὑπερβολικὰ — γιὰ μιὰ φορά.

8) Οἱ τομὲς τοῦ κλαδέματος κλείνουν εὔκολα:

α) ἂν τὸ δέντρο εἶναι νέο.
β) ὅσο πιὸ κοφτερὸ εἶναι τὸ κλαδευτικὸ ἐργαλεῖο.

9) "Οσο πιὸ κοντὰ στὰ κύρια (τὰ κεντρικὰ) κλαριὰ εἶναι τὸ φροῦτο, τόσο πιὸ νόστιμο καὶ ζουμερὸ εἶναι.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ συνεχίσω, γιὰ νὰ σᾶς δώσω περισσότερες πρακτικὲς ὁδηγίες γιὰ τὸ τόσο σπουδαῖο αὐτὸ ζήτημα.

Ο ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

Ραπανάκια. Τὰ ραπανάκια καλλιεργοῦνται ὅπως καὶ τὰ καρόττα, μόνο ποὺ εἶναι πιὸ πρώϊμα.

Μποροῦμε νὰ τὰ σπείρωμε καὶ τώρα. Ἀρκεῖ νὰ σπαρθοῦν σὲ μέρος σκιερό, καὶ νάχουν νερό. Τὰ σπέρνομε σὲ καλοκοπρισμένες βραγιὲς στὰ πεταχτά, καὶ τὰ σκεπάζομε μὲ τσουγγράνα.

Ὑπάρχουν σὲ πολλὲς ποικιλίες. "Ασπρα κόκκινα, μικρά, μεγάλα, στρογγυλά, μυτερά, κλπ. Ἡ κυριώτερη ἀρρώστεια τους εἶναι ἕνα ἔντομο ποὺ λέγεται ἄλτης. Αὐτὸ προσβάλλει προπαντὸς τὰ φύλλα, καὶ τὰ τρώει. Τὰ συχνὰ ποτίσματα κάνουν τὰ ραπάνια νὰ χοντραίνουν ὑπερβολικά.

Κολοκυθάκια: Σᾶς γράφω γιὰ κολοκυθάκια, γιατὶ σπέρνονται καὶ τώρα: τὸ ὄψιμο ἀπὸ τὸν Ἰούλιο — Αὔγουστο καὶ βαστάει ὣς τὸν Νοέμβρη. Τὸ κολοκύθι, δὲν πρέπει νὰ καλλιεργῆται μὲ ἄλλα λαχανικά, γιατὶ ξαπλώνει καὶ δὲν συμβιβάζεται. Εἶναι φυτὸ καλοκαιρινό, καὶ δὲν ἀντέχει στὸ κρύο. Σπέρνεται ἀπὸ τὸν Μάρτη. Φυτεύεται καὶ τὸν Μάη κλιματωτά.

Τὸ ὄψιμο (αὐτὸ ποὺ φυτεύεται τώρα) δὲν ἔχει ἄφθονη παραγωγή, καὶ προσβάλλεται πιὸ εὔκολα ἀπὸ τὴν μπάστρα).

Μποροῦμε νὰ προβλαστήσωμε τὸν σπόρο σὲ τζάκι. Ἀφοῦ φυτρώσει ὁ σπόρος στὸ κοπρόχωμα, φυτεύομε προσεχτικὰ τὸ βλασταράκι στὴν ὁριστική του θέση. "Ετσι εἴμαστε βέβαιοι πὼς ὅλα τὰ φυτὰ θὰ πιάσουν.

Σκάβομε βαθειὰ τὸ χῶμα σὲ βραγιές, μακριὲς 5 μέτρα καὶ πλατειὲς ἕνα. Τὸ νερὸ πρέπει νὰ τρέχη ἀβίαστα καὶ νὰ ποτίζη καλὰ τὴν ρίζα τοῦ φυτοῦ.

Τὰ ποτίσματα γίνονται μέρα παρὰ μέρα, γι' αὐτὸ πρέπει τὸ χῶμα τῆς βραγιᾶς νὰ εἶναι πατημένο.

Ὁ σπόρος πρέπει νὰ εἶναι τῆς προηγούμενης σοδειᾶς, ἀπὸ δεύτερα κολοκύθια.

Προτοῦ φυτέψωμε τὸ σπόρο, (προσοχὴ νὰ μὴν ἀγοράσωμε πασατέμπο!) τὸν τοποθετοῦμε ἀπὸ βραδὺς σὲ κρύο νερὸ γιὰ νὰ φουσκώση.

Καλύτερα καὶ σὲ ἀχώνευτη κοπριὰ 1 - 2 μέρες. Φυτεύομε σὲ ἀπόσταση μέτρου, καὶ σὲ κάθε λάκκο ρίχνομε δυὸ σπόρους. Τὸ φύτεμα γίνεται μὲ μικρὸ σκαλιστήρι.

"Οπως καὶ μὲ τὰ περισσότερα λαχανικά, πρέπει νάχωμε πρὶν ποτίση χορταστικὰ τὶς βραγιὲς ὣς νάθρη στὸ ρογό του τὸ χῶμα.

"Υστερα ποτίζομε ἀφοῦ φυτρώσουν οἱ σπόροι. Μὲ τὰ 5 - 6 μέρες ξεμυτίζουν τὰ βλαστάρια κι' ὅταν ἀποχτήσουν 4 - 5 φύλλα ξαναποτίζουμε. "Υστερα ἀπὸ 5 - 6 μέρες σκαλίζομε, κόβομε τ' ἀγριόχορτα, κι' ἀφήνομε τὸ πιὸ ρωμαλαῖο βλαστάρι.

Τὸ πρῶτο σκάλισμα εἶναι βαθύ, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ γίνεται μὲ μεγάλο σκαλιστήρι.

"Αν εἶναι σκληρὸ τὸ χῶμα, ρίχνομε στὸ σκάψιμο ἀρκετὴ χωνεμένη κοπριά.

Ρίχνομε στὸ δεύτερο σκάλισμα (ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κοπριὰ) καὶ χημικὸ λίπασμα τύπου 6 - 8 - 8.

Μιὰ δαχτυλίθρα λίπασμα στὴ ρίζα τοῦ κάθε φυτοῦ, σὲ ἀπόσταση 5 - 10 πόντους.

Τὸ δεύτερο σκάλισμα θὰ εἶναι σὰν παράχωμα κι' ἂς παραχωθοῦν 1 - 2 φύλλα.

Δυὸ - τρεῖς μέρες μετὰ τὸ δεύτερο σκάλισμα ποτίζουμε πάλι χορταστικά.

Δὲν θὰ σκαλίσωμε ἄλλη φορά, προπαντὸς γι' ἀνοιξιάτικα κολοκυθάκια.

Τὸ φθινόπωρο τὰ φυτὰ δὲν αὐξαίνουν τόσο γρήγορα, καὶ προφταίνομε νὰ κάνωμε καὶ ἄλλο σκάλισμα. Ποτίζομε κάθε 2 - 3 μέρες, καὶ μετὰ τὸ κόψιμο τῶν κολοκυθιῶν. Πολλοὶ ποτίζουν καὶ κάθε 2 μέρες.

Τὸ Σεπτέμβρη ἀπὸ τὴν πολλὴ ὑγρασία, γίνεται εὔκολα μπάστρα, γι' αὐτὸ πρέπει ἔτσι κι' ἀλλιῶς νὰ θειαφιστοῦν τὰ φυτὰ χορταστικά.

Νὰ μὴ κόβετε τ' ἀρσενικὰ πρίν, γιατὶ τότε δὲν θὰ γίνη γονιμοποίηση καὶ ἡ κολοκυθιὰ θὰ ἔχη λίγα κολοκύθια.

Πρέπει ἀπαραίτητα στὸ μάζεμα νὰ κόβωμε καὶ τὸ φύλλο ποὺ συνοδεύει τὸ κολοκύθι. "Ετσι καθαρίζει καὶ δυναμώνει ἡ κολοκυθιά. Τὰ πρῶτα κολοκυθάκια πρέπει νὰ μαζεύωνται μικρά, γιατὶ δὲν μεγαλώνουν εὔκολα καὶ μαραγκιάζουν. Δὲν τρώγονται.

Ἀρρώστειες. Ὁ κολοκυθᾶς ἢ κρομμυδοφάγος κόβουν τὶς μικρὲς κολοκυθιές.

Λίγο παραπέρα πρέπει νὰ φυτέψωμε ἄλλο σπόρο. Ὁ δυνατὸς ἀέρας εἶναι ἐπίσης πολὺ ἐπικίνδυνος.

Ἡ μελίγκρα κάνει κι' αὐτὴ μεγάλες ζημιές. Ραντίζομε μὲ καπνοζούμι καὶ σαπουνόνερο ἢ χρησιμοποιοῦμε ἀπλὴ νικοτίνη μὲ περιεκτικότητα 40 % θειϊκό.

"Αν δοῦμε ἕνα ἔντομο στρογγυλὸ μὲ γυαλιστερὸ πλουμιστὸ καβούκι (βασιλίτσα ἢ λαμπρίτσα) πρέπει νὰ τὴν ἀφήσωμε, γιατὶ τρώει τὴν μελίγκρα.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

Μιὰ ὡραῖα Σιφνιακὴ παράδοση

ἡ Ἀγγελόκτιστη

Τοῦ Σιφνιοῦ συγγραφέα ΑΓΓ. ΚΟΣΜΗ

ΜΕΡΙΚΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΓΕΛΟ ΚΟΣΜΗ

Ὁ ἐκλεκτὸς λογοτέχνης καὶ δημοσιογράφος Ἄγγελος Κοσμῆς γεννήθηκε στὴ Σίφνο στὰ 1878 καὶ πέθανε στὸ ἴδιο νησὶ τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1951. Φοίτησε στὸ γυμνάσιο τοῦ Πειραιᾶ καὶ ὕστερα στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Πῆρε δίπλωμα δικηγόρου· ἀπὸ μαθητὴς στὸ γυμνάσιο ἄρχισε τὴ δημοσιογραφία. Ἦταν πολλὰ χρόνια ἀνταποκριτὴς τοῦ Χρόνου στὸν Πειραιᾶ. Ἐργάσθηκε ὡς συντάκτης καὶ ἀργότερα ὡς ἀρχισυντάκτης τῆς «Σφαίρας» τοῦ Πειραιῶς. Ἐπίσης στὸ «Χρονογράφο» Πειραιῶς. Ἐξέδωσε ἡμερολόγια καὶ περιοδικὰ καθὼς καὶ τὴ συλλογὴ διηγημάτων «Τὰ περασμένα καὶ ἀλησμόνητα».

Πρὸ 20 χρόνων ἀποσύρθηκε στὴ Σίφνο ὅπου καὶ ἔμενε μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του. Κάθε καλοκαῖρι ὅμως ἐρχόταν στὸν Πειραιᾶ καὶ ἔμενε ἕνα - δυὸ μῆνες.

Ἡ Μαργιέττα τοῦ Δαμιανοῦ ἡ κόρη, εἶχε τάξιμο στὴν Παναγιὰ τὴν Καταβατὴ νὰ τῆς κάμη λειτουργιὰ ἂν τῆς στερεωθῆ παιδί.

Ἕξη παιδιὰ εἶχε χάσει ἡ ἄμοιρη κι' ἦταν ἀπαρηγόρητη γι' αὐτὸ τὸ δυστύχημά της. Δὲν ὑπάρχει μεγαλείτερος καϋμὸς παρὰ νὰ χάνη κανεὶς τὰ παιδιά του, τὰ μικρὰ αὐτὰ κλωνάρια ποὺ τὰ ποτίζουν οἱ γονιοὶ μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς τους γιὰ νὰ φουντώσουν μιὰ μέρα καὶ νὰ τοὺς σκεπάσουν μὲ τὸν ἴσκιο τους, ὅταν τοὺς πλακώση ὁ χειμῶνας τῶν γηρατειῶν.

Χίλια δυὸ ταξίματα εἶχε κάμει ἡ ἄμοιρη ἡ Μαργιέττα, μὰ παιδὶ δὲν τῆς ἐστερέωνε. Μόλις ἄρχιζε νὰ περπατῆ, μόλις ἄρχιζε νὰ μιλῆ, τὸ ἄσπλαχνο τοῦ χάρου δρεπάνι ἔπαιρνε τὸ παιδὶ ἀπὸ τὴ φιλόστοργη ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του. Εἶχε μαυρίσει τὸ μάτι της. Εἶχε ραγίσει ἡ καρδιά της. Κι' ἀπάνω στὴν ἀπελπισιά της καὶ τὸν ἀνείπωτο πόνο της ἔκαμε τάξιμο στὴν Παναγιά, ἂν ξαναγεννήση καὶ ζήση τὸ παιδί της, νὰ τῆς κάμη λειτουργιὰ καὶ νὰ τῆς προσφέρη πολλὰ καὶ ἀνεκτίμητα δῶρα.

* * *

Μέρα καὶ νύκτα ἔκανε προσευχή, ἄναβε τὰ καντήλια στὰ ξωκκλήσια, ἔκανε νηστεῖες γιὰ νὰ τῆς στερεωθῆ τὸ τελευταῖο παιδὶ ποὺ τῆς ἔδωκε ἡ χάρη της.

Δὲν ξέρει πῶς νὰ τὸ περιποιηθῆ γιὰ νὰ μὴν τῆς πάθη τίποτε. Τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα ποὺ λέει ὁ λόγος, νὰ τῆς ἐγύρευε, θὰ χαλοῦσε τὸν κόσμο γιὰ νὰ τὸ βρῆ, φτάνει νὰ ζοῦσε τὸ μονάκριβό της, τὸ καμάρι της καὶ ἡ ἐλπίδα της.

Ἀγαπᾶνε ὅλες οἱ μητέρες τὰ παιδιά τους. Μὰ πιὸ πολὺ ἀγαποῦν ἐκεῖνο ποὺ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ παιδιὰ θὰ μείνη τελευταῖο.

Τὸ παιδί της μεγάλωσε πιά! Τώρα μιλεῖ καθαρὰ καὶ περπατάει!

* * *

— Παπᾶ μου, αὔριο τὸ πρωῒ θὰ κάνης λειτουργιὰ στὴν Παναγιὰ τὴν Καταβατή, εἶπε ἕνα Σαββατόβραδο ἡ Μαργιέττα στὸν παπᾶ - Γιώργη τὸ Λαμπρινό! Ἔχω κάμει τάξιμο καὶ πρέπει νὰ τὸ ξεπληρώσω, γιατὶ ἡ Μεγαλόχαρη μοῦ δυνάμωσε τὸ παιδί μου!

Ἀπὸ βραδὺς εἶχε ἑτοιμάσει ὅλα τὰ χρειαζόμενα γιὰ τὴ λειτουργία! Πρόσφορο, λάδι γιὰ τὰ καντήλι, κεριά. Κι' ἔπειτα ἔπεσε καὶ κοιμήθηκε νωρὶς - νωρὶς γιὰ νὰ ξυπνήση σύναυγα καὶ νὰ προφτάση νὰ βρεθῆ στὴ λειτουργιά.

* * *

Χόρτασε τὸν ὕπνο της ἡ Μαργιέττα· ξύπνησε καὶ σηκώθηκε καὶ βγῆκε στὴν πόρτα νὰ δῆ ἀπ' τ' ἄστρα τί ὥρα εἶναι...

— Ὠγοῦ καμός μου, φώναξε ἀπελπισμένη ἅμα εἶδε ἀπὸ τὴν πόρτα τὸν οὐρανό! Ξημερώματα εἶναι κι ἐγὼ ἀκόμα βρίσκομαι σπίτι μου· ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μ' ἀποκοίμισε γιὰ νὰ μὴν κάμω τὸ τάξιμό μου.

Γρήγορα - γρήγορα ἔκλεισε τὴν πόρτα ντύθηκε, ἑτοιμάστηκε, πῆρε τὸ σακκούλι, ποὺ εἶχε ἑτοιμάσει ἀπὸ βραδὺς καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν Παναγιὰ τὴν Καταβατή. Τρέχει καὶ τὰ γρήγορα βήματά της ἀντιλαλοῦν στὴν κοιμισμένη πλάση. Εἶναι μακρυὰ ἀπὸ τὸ σπίτι της ἡ Ἐκκλησιὰ καὶ πρέπει νὰ τρέξη γιὰ νὰ προκάμη.

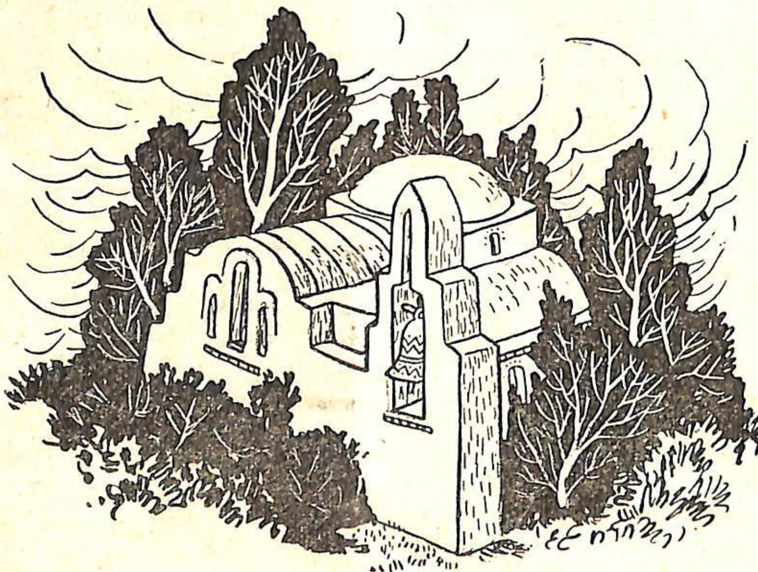
Σὰν ἔφτασε στὸ τρίστρατο ποὺ ὁ ἕνας δρόμος πάει ἀπὸ τὸ χωριό της τὰ Ἑξάμπελα στὴν Καταβατή, κι' ὁ ἄλλος κάτω στὸ Σταυρὶ στὴν πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ, σταυροκοπήθηκε κι' ἀσπάστηκε ἕνα κομμάτι ψωμὶ ποὺ εἶχε μαζύ της, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πρόσφορο, γιὰ νὰ ξορκίση τοὺς πειρασμοὺς ποὺ βρίσκονταν τούτη τὴν ὥρα τῆς αὐγῆς στὰ τρίστρατα. Ἀνατρίχιασε σύσσωμη καθὼς πεινοῦσε ἀπὸ τὸ μέρος αὐτὸ καὶ ἀπὸ μιὰ μυστικὴ τρομάρα ἄνοιξε τὸ βῆμα της περισσότερο!

Τώρα πιὰ ἀντίκρυσε ἀπὸ μακρυὰ τὴ Μεγαλόχαρη. Ἔκανε μετάνοια μόλις εἶδε τὴν ὁλόασπρη ἐκκλησίτσα ποὺ μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας ἔφεγγε ἀπὸ τὴν καθαριότητά της κι' ἐξακολούθησε τὸ δρόμο της γιὰ νὰ φτάση. Μὰ ἅμα μπῆκε στὸν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησιᾶς εἶδε φῶτα κι' ἄκουσε ψαλμωδίες.

— Ὁ παπᾶ Γιώργης, φαίνεται, εἶπε μὲ τὸ νοῦ της ἡ Μαργιέττα βαρέθηκε νὰ μὲ περιμένη κι' ἄρχισε κι' ὅλας τὴ λειτουργία. Συχώρεσέ με, Παναγιά μου, τὴν ἁμαρτωλή.

Μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα ἀπὸ τὸ πολὺ τρέξιμο μπῆκε στὴν ἐκκλησιά. Μὰ τί ἦταν τοῦτο ποὺ ἔβλεπε; Ὅ,τι εἶδε ἐκεῖνο τὸ πρωϊνὸ δὲν μπόρεσε ποτὲ της νὰ τὸ παραστήση.

Ἄγγελοι στὰ κάτασπρα ντυμένοι ἦταν στὸ χορὸ κι' ἔψελναν μὲ ἀσύλληπτη χάρη τὰ θεῖα τροπάρια τῆς λειτουργιᾶς.

Ὅπως εἶναι καὶ βρίσκεται σήμερα.

Ἄνοιξε τὸ βῆμα της περισσότερο.

Ἕνας ἄγγελος ἐθυμιάτιζε. Λαμπάδες ἀμέτρητες ἔκαιγαν στὴ χάρη της. Μόλις ὅμως προχώρησε ἕνα βῆμα οἱ ψαλμωδίες ἔπαψαν καὶ σκοτεινιὰ μεσανυκτιάτικη κυρίεψε πάλι τὸ ἐκκλησιδάκι τοῦ χωριοῦ. Τώρα τὴ Μεγαλόχαρη φωτίζει ὅπως καὶ πρῶτα τὸ καντῆλι της, ἡ μυρωδιὰ ὅμως τοῦ λιβανιοῦ ἀκόμη εἶναι βαρειὰ μέσα στοὺς θόλους καὶ στὸ ἱερό.

Ἡ Μαργιέττα κατάλαβε τί τρέχει κι' ἀμέσως ἄρχισε τοὺς σταυροὺς καὶ τὶς μετάνοιες, μπροστὰ στὴν Παναγιὰ καὶ τὴν εὐχαριστοῦσε γιὰ τὸ μεγάλο θαῦμα ποὺ τὴν ἀξίωσε νὰ δῆ, ὅσο ποὺ ἐκουράστηκε καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη ἔγειρε σ' ἕνα στασίδι κι' ἀποκοιμήθηκε.

* * *

Στὴν ἡσυχία τῆς χαραυγῆς ἀντιλαλεῖ ἡ καμπάνα τῆς ἐκκλησιᾶς ποὺ σκορπᾶ τοὺς γλυκοὺς φθόγγους της στὸ χωριὸ καὶ τοὺς λόγγους.

Ὁ παπᾶς ἦρθε καὶ σημαίνει τὸν ὄρθρο. Ἡ Μαργιέττα τοῦ Δαμιανοῦ, ποὺ ἔβλεπε ὄνειρο ξαφνίστηκε καὶ ἔτρεξε ἔξω νὰ δῆ τί τρέχει.

— Εὐλογημένη, ἀπὸ τώρα βρίσκεσαι ἐδῶ; ρώτησε ὁ παπα Γιώργης ποὺ μόλις εἶχε τελειώσει τὸ σήμαμα τῆς καμπάνας.

— Ἔχω παπᾶ μου, ὧρες κι ὧρες ποὺ κοιμοῦμαι μέσα στὸ στασίδι.

— Ὥστε θὰ ἦρθες τὰ μεσάνυκτα. Ἀκόμα τώρα βασιλεύει ὁ αὐγερινός. Ἀκόμα τώρα ροδίζει ἡ ἀνατολή.

* * *

Ἄγριο ρομάνι ἀδιάβατο ἦταν ἐκεῖνα τὰ χρόνια αὐτὸ τὸ μέρος. Ἀγριόδεντρα αἰώνια εἶχαν καλύψει τὸ μέρος αὐτὸ ποὺ εἶναι σήμερα ἡ Καταβατή, τὸ ὄμορφο χωριό.

Ἀνάμεσα στὸ ρουμάνι, ἐκεῖ ποὺ ἔκοβαν οἱ χωριάτες τὰ δένδρα γιὰ νὰ μποροῦν νὰ περνοῦν ἐλεύθερα, βρῆκαν τὴ χάρη της τὴν Παναγιὰ ὅπως εἶναι καὶ βρίσκεται σήμερα. Ἡ Παναγιὰ ἡ Καταβατὴ εἶναι ἀγγελόκτιστη. Κάθε Κυριακή, πρὶν σημάνη ὁ παπᾶς, λειτουργοῦνε τὴ χάρη της οἱ Ἄγγελοι γι' αὐτὸ ἔχει καὶ μέσα στὸ ἱερό, ἐπάνω στὴν Ἁγία Τράπεζα καὶ ἀνεβροῦσα, νερὸ τρεχάμενο ποὺ θεραπεύει κάθε λογῆς ἀρρώστεια.

ΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΚΟΣΜΗΣ

ΝΑΝΙ - ΝΑΝΙ

Ἀγγελοκάμωτο παιδί,
πέσε στὴν ἀγκαλιά μου,
πέσε γλυκὰ νὰ κοιμηθῇς

δὲν ξεύρεις πῶς σπαράζουνε
τὰ μαῦρα σωθικά μου
στὰ στήθια μου σὰν ἁπλωθῇς.

Ἔλα, ψυχή μου, κύτταζε·
ἡ μάνα σου ἡ καϋμένη,
γυμνὴ καὶ χιονισμένη,

μὲ τὰ μακρὰ μαλλάκια της,
γιὰ ἰδές, θὰ σὲ σκεπάσῃ,
μὴν ἡ δροσιὰ σὲ πιάσῃ.

Ἔλα, παιδί μου, κι οἱ ὀρφανοὶ
σὰν στέκουν καὶ ἀγρυπνοῦνε
δύσκολα λησμονοῦνε.

Ἔλα νὰ σὲ κοιμήσουνε
στὴ ζέστη τς' ἀγκαλιᾶς μου
οἱ χτύποι τῆς καρδιᾶς μου.

Νάξερες πότ' ἐξύπνησε
σήμερο τὴν αὐγούλα
ἡ μαύρη σου μανοῦλα!

Τὰ γόνατά μου ἐτρύπησαν δυὸ ὧρες πεσωμένη
ἐμπρὸς εἰς τὴν Παρθένο μας... Ἐσὺ κι' αὐτὴ μοῦ μένει.
Ἔκλαιγα μαῦρα δάκρυα, ὄχι γιὰ μέ, παιδί μου.
Ἐτάχθηκα στὴ Χάρι της γιὰ σέ, γλυκὸ πουλί μου,
τὸ γάλα νὰ μὴ χάσω!

Παρθένο μου! Παρθένο μου! Πάρε με νὰ μὴ φθάσω
νὰ ἰδῶ τὸ μαῦρο τ' ὀρφανὸ ἀχνὸ καὶ πεινασμένο
στὰ μαραμένα στήθια μου νὰ κλαίῃ κρεμασμένο!

Ἔλα, παιδί μου, ἐλπίδα μου, ἔλα καὶ σὲ νυστάζει.
Κοιμήσου κ' ἡ μανοῦλα σου ἔξυπνη σὲ κυττάζει.
Εἶναι πικρὰ τὰ χείλη μου, φαρμάκι' εἶν' ἡ καρδιά μου,
ἀπὸ τὴ φτώχεια τρέμουνε τ' ἄχαρα κόκκαλά μου!...
Ἔλα, παιδάκι μου, μὴ κλαῖς. Πέσε νὰ σὲ κοιμήσω
καὶ νὰ σὲ ναναρίσω.

Α. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

ΚΕΛΑΪΔΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΕΙΛΙΝΟΥ

Κάθε φορὰ ποὺ ἀργογλιστρᾶ τὸ δειλινὸ ἐδῶ πέρα
Δὲν εἶναι τὸ βασίλεμα ποὺ μὲ γλυκομεθᾶ.
Δὲν εἶν' ἡ χώρα ἡ μαγική, χτισμένη στὸν ἀέρα.
Ἀπὸ τὰ νέφια, ἀπὸ τὸ φῶς κι' ἀπὸ τὰ ξωτικά.

Δὲν εἶναι τἄνθια ποὺ ξυπνοῦν καὶ μεταξύ τους λένε
τοὺς πόνους τοὺς ἀνήκουστους, τὶς ἄφραστες χαρές,
Δὲν εἶν' ἡ ὥρα, ἡ μουσικὴ ποὺ ρυθμικὰ ἀργοκλαῖνε
μπροστά μας χίλιοι θάνατοι, πίσω μας χίλιες ζωές.

Στὴν ἄκρη ἀπὸ τὸ τρίστρατο, στοῦ πεύκου τὶς χλωράδες
εἶν, ἕνας φτερωτὸς λαὸς ποὺ μὲ γλυκομεθᾶ...
Παρηγορῆστε ἐσεῖς πουλιά, κι' ἐσεῖς κελαϊδιστάδες
τὰ κιτρινοφυλιάσματα καὶ τὰ ψαρὰ μαλλιά.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Διάφορα πράγματα ἀπὸ χόρτο.

Εἶναι ἀδύνατο νὰ φαντασθῇ κανεὶς πόσα πράγματα μποροῦν νὰ γίνουν ἀπὸ χόρτο: ψαθί, βοῦρλα, φύλλα καλαμιᾶς, στάχυα, κλπ. Τὸ μόνο ποὺ χρειαζόμαστε ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, εἶναι μερικὲς βελόνες τοῦ καμβᾶ μὲ μεγάλο μάτι.

Ὅλη ἡ τέχνη εἶναι νὰ φτιάσωμε ὁμοιόμορφες, ἰσόπαχες πλεξοῦδες, ποὺ μᾶς χρησιμεύουν σὰν βάση γιὰ νὰ φτιάσωμε ὕστερα, ράβοντάς τις κατάλληλα, ὅτι θέλομε!

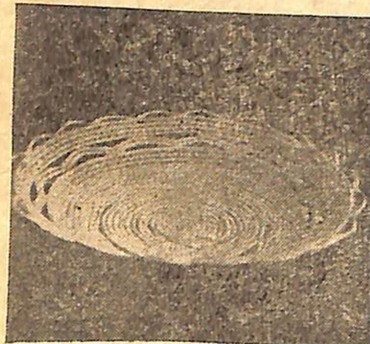
Φυσικὰ αὐτὲς οἱ πλεξοῦδες θὰ εἶναι χοντρὲς ἢ ψιλές, ἀνάλογα μὲ τὸ ἔργο ποὺ θέλομε νὰ φτιάσωμε. Πολλὲς φορὲς στὸ ἴδιο ἔργο χρειάζονται καὶ ψιλὲς καὶ χοντρές.

Πέρνομε λίγες ὀτρὲς χόρτο (βοῦρλο τσακισμένο, ψαθί, ἢ ὅτι ἄλλο). Τὶς ἑνώνομε μαζί, ἀναλόγως τοῦ πάχους ποὺ θέλομε τὴν πλεξοῦδα μας. Ὕστερα μπελονιάζομε τὴν βελόνα μας μὲ μιὰ ὀτρὰ χόρτο, κατὰ προτίμηση μακρύ, κι' ἀφοῦ δέσωμε τὴν ἄκρη του στὴν ἄκρη τῶν πολλῶν ὀτρῶν, ἀρχίζομε νὰ τυλίγωμε τὴν ὀτρὰ τῆς βελόνας γύρω γύρω στὶς ἄλλες, στρωτά, ὁμοιόμορφα, χωρὶς νὰ καβαλλάῃ, ὡς νὰ φτάσωμε κάτω κάτω. Ἕτοιμη ἡ πλεξοῦδα μας!

Σιγά, σιγά, καθὼς φτιάνομε τὴν πλεξοῦδα, τὴν περιστρέφομε σὲ κύκλο ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα 2, καὶ κάθε τόσο, ράβομε μὲ τὸ χόρτο τῆς βελόνας, τὸ «πιάνομε» κατὰ κανονικὰ διαστήματα, ὥστε νὰ εἶναι στέρεη ἡ βάση μας.

Τὸ ράψιμο γίνεται παράλληλα μὲ τὸ τύλιγμα: τυλίγομε καὶ στερεώνομε.

Τὰ ραφίματα θὰ γίνονται κοντὰ κοντά. Ἡ βελόνα θὰ τρυπάῃ μόνο τὸν ἕναν κύκλο κι'

Εἰκ. 3.

ὄχι καὶ τὸν προηγούμενο, καὶ θὰ βγαίνῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς κύκλους. Οἱ κύκλοι πρέπει νὰ ἑνώνονται πολὺ σφιχτά. (Στὸ σχῆμα φαίνονται ἀραιοί, γιὰ νὰ καταλάβαιτε τὶς βελονιές).

Στενεύοντας ἢ μεγαλώνοντας τοὺς κύκλους, δίνομε στὸ ἔργο μας ὅποιο σχῆμα θέλομε.

Μὲ τὴν συνέχεια τῆς πλεξοῦδας φτιάνομε τὶς ἄκρες τοῦ ἔργου, καὶ τοῦ δίνομε διάφορα σχήματα.

Ἂν τὸ ἔργο ἔχει χερούλι,τὸ φτιάνομε κι' αὐτό. Στὴ βάση καὶ στὴν ἄλλη ἐπιφάνεια τοῦ ἔργου μας, ἀφήνομε κενά, καὶ μέσα σ' αὐτὰ μὲ τὸν ἴδιο πλοκαμὸ φτιάνομε διάφορα σχήματα: ζὶκ - ζάκ, ἡμικύκλια, ἀνάλογα μὲ τὸ γοῦστο μας.

Ὅταν τελειώσουν τὰ χόρτα τῆς πλεξοῦδας, προσθέτομε ἄλλα: στὴν τούφα ποὺ περισσεύει κρύβομε τὶς ἄκρες ἀπὸ τὰ καινούργια, καὶ τυλίγομε πιὸ σφιχτά, γιὰ νάχῃ ἡ πλεξοῦδα τὸ ἴδιο πάχος.

Κόβομε μὲ τὸ ψαλίδι ὅλα τὰ ξέφτια.

Ἀντὶ γιὰ λευκὰ χόρτα, μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσωμε καὶ χρωματιστά. Στὸ ἐρχόμενο μικρές μου φίλες θὰ σᾶς πῶ ποιὸς εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ βάφωμε τὸ χόρτο.

Τρύπες κι' ἀνοίγματα στὸν τοῖχο.

Πρὶν ἀσπρίσωμε τοὺς τοίχους, πρέπει νὰ φράξωμε προσεκτικὰ τὶς τρύπες καὶ τ' ἀνοίγματα.

Πολλὲς νοικοκυρές, μεταχειρίζονται γι' αὐτὸ τὸν ἴδιο τὸν ἀσβέστη.

Ὡστόσο ὁ ἀσβέστης δὲν εἶναι κατάλληλος γιὰ νὰ φράξῃ.

Τὸ καλύτερο εἶναι ὁ στόκος καὶ ὁ γύψος.

Ἄνω: Εἰκ. 1.
Κάτω: Εἰκ. 2.

Πρέπει κανεὶς φράζοντας τὴν τρύπα, ν' ἀφήνῃ ὑλικὸ νὰ περισσεύῃ. Γιατὶ πολλὲς φορὲς μὴ βάζοντας ἄφθονο στόκο ἢ γύψο, σχηματίζεται ὅταν πιέζομε γιὰ νὰ στρώσῃ, βαθούλωμα.

Ἂν βουλώσαμε τὴν τρύπα μὲ στόκο, τρίβομε κατόπιν τὴν ἐπιφάνεια τοῦ τοίχου σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος μὲ μιὰ λεία ἐλαφρόπετρα νὰ στρώσῃ.

Ἂν βάλωμε γύψο, μὲ μιὰ ξύλινη σπάτουλα ἢ μὲ χάρακα.

Ὕστερα, πρὶν ἀπὸ τὸ ἀσβέστωμα, φροντίζομε νὰ περάσωμε πρῶτα ἕνα χέρι τὰ μέρη ποὺ βουλώσαμε, γιὰ ν' ἀποκτήσουν ὁμοιόμορφο χρῶμα μὲ τὸ ὑπόλοιπο μέρος τοῦ δωματίου.

Πῶς καθαρίζονται τὰ πινέλα.

Σήμερα χρησιμοποιοῦμε ἔπιπλα βαμμένα μὲ λακὲ (ριπολίνη, λαδομπογιά). Ἀλλὰ καὶ τὰ διάφορα μέρη τοῦ σπιτιοῦ ποὺ εἶναι βαμμένα μὲ λαδομπογιά, (πόρτες, παράθυρα, παντζούρια) κάθε τόσο χρειάζονται χρωμάτισμα.

Σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, αὐτὴ εἶναι μιὰ δουλειὰ ποὺ τὴν κάνουν οἱ νοικοκυρὲς καὶ μάλιστα οἱ νοικοκυροῦλες, γιατὶ εἶναι εὔκολη, παστρικὴ καὶ εὐχάριστη. Ὑπάρχουν μάλιστα νοικοκυρο ῦ λ ε ς, ποὺ ξέρουν ὅλη τὴν τέχνη τῆς λαδομπογιᾶς. Ὄχι δηλαδὴ νὰ σεργιανίζουν πάνω κάτω τὸ πινέλο μονάχα, ἀλλὰ νὰ φτιάνουν μόνες τους τὸ χρῶμα, νὰ καίνε μὲ τὸ εἰδικὸ καμινέτο τὴν παλιὰ λαδομπογιὰ καὶ νὰ τὴν ξύνουν ὕστερα μὲ τὸ μαχαιράκι, νὰ τρίβουν τὴν ἐπιφάνεια ποὺ πρόκειται νὰ χρωματιστῇ μὲ τὸ γυαλόχαρτο, κ.τ.λ.

Γιατὶ σήμερα ὁ εἰδικευμένος ἐργάτης κοστίζει ἀκριβά, καὶ ὁ καθένας προσπαθεῖ νὰ κάνῃ μερικὲς εὔκολες δουλειὲς μόνος του.

Λοιπὸν γιὰ νὰ ξαναγυρίσωμε στὸ πλύσιμο τῶν πινέλων, αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ ποὺ πρέπει νὰ ξέρωμε γιὰ νὰ συντηρήσωμε τὸ πιὸ ἀκριβὸ σύνεργο τοῦ μπογιατίσματος.

Ἀφοῦ βγάλωμε τὸ πινέλο ἀπὸ τὸ χρῶμα σφίγγοντάς το στὴν ἄκρη τοῦ δοχείου γιὰ νὰ στραγγιστῇ ὅλο του τὸ χρῶμα, τὸ καθαρίζομε μὲ ἄφθονη ἐφημερίδα, ὡς νὰ μὴ λερώνῃ πιὰ τὸ χαρτί.

Κατόπιν τὸ πλένομε μὲ νέφτι βουτώντας το σ' ἕνα μικρὸ δοχεῖο.

Ἂν τὸ νέφτι λερωθῇ ἀπὸ τὸ χρῶμα, ξεπλένομε τὸ δοχεῖο καὶ ρίχνομε ἄλλο, ὡς νὰ μείνῃ καὶ τὸ νέφτι καθαρό.

Ὕστερα σκουπίζομε πάλι τὸ πινέλο μὲ ἐφημερίδα σφίγγοντας δυνατά.

Τέλος, παίρνομε χλιαρὸ νερὸ (ὄχι καφτὸ) βουτᾶμε τὸ πινέλο, καὶ τὸ τρίβομε πάνω στὸ σαποῦνι. Τὸ ξεπλένομε, τὸ σκουπίζομε στεγνὰ μ' ἕνα κουρέλι, καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ στεγνώσῃ.

Ἀφοῦ στεγνώσῃ, τυλίγωμε τὸ πινέλο ἢ τὰ πινέλα μας σὲ στρατσόχαρτο, καὶ τὰ φυλᾶμε.

Πρὶν τὸ ξαναχρησιμοποιήσωμε, τὸ περνᾶμε μὲ νέφτι, καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ μουσκέψῃ, ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας σὲ λινόλαδο — ἢ ἂν δὲν ἔχομε, σὲ λίγο κοινὸ λάδι.

Πολλοί, ἀφοῦ τελειώσουν τὸ μπογιάτισμα βουτᾶνε τὸ πινέλο κατευθεῖαν στὸ νέφτι καὶ τὸ ἀφήνουν ἐκεῖ, ὡς ποὺ νὰ τὸ ξαναχρησιμοποιήσουν.

Αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό, καταστρέφει τὸ πινέλο. Μὴ κάνετε οἰκονομία στὰ πινέλα. Τὸ πινέλο πρέπει νὰ εἶναι καλῆς ποιότητας, ἀλλοιῶς δὲν μπογιατίζει καλά, καὶ χάνει τὴν τρίχα του ποὺ πολλὲς φορὲς κολλάει στὸ χρῶμα καὶ μένει στὴν ἐπιφάνεια ποὺ μπογιατίζουμε.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Ψάρια μαρινάτα.

Μαρινάτα μποροῦν νὰ γίνουν ὅλα τὰ εἴδη τῶν ψαριῶν, κυρίως ὅμως τὰ μπαρμπούνια, τὰ λιθρίνια, τὰ μελανούρια, οἱ μεγάλες γόπες, τὰ μπακαρέλια καὶ τὸ μαγιάτικο.

Ὅταν τὰ ψάρια εἶναι μαρινάτα, διατηροῦνται καὶ γιὰ τὴν ἄλλη μέρα τὸ καλοκαίρι.

Ἀφοῦ καθαρίσωμε τὰ ψάρια καλά, τ' ἁλατίζομε καὶ στίβομε ἐπάνω καὶ λίγο λεμόνι. Ὕστερα τ' ἀλευρώνομε καὶ τὰ τηγανίζομε μὲ ἄφθονο λάδι, ὡς νὰ χρυσίσουν. Τὰ βάζομε μετὰ σ' ἕνα δοχεῖο πύλινο (ὄχι μετάλλινο).

Στὸ ἴδιο τηγάνι μὲ τὸ λάδι, ρίχνομε 4 - 5 κουταλιὲς τῆς σούπας ἀλεύρι (αὐτὰ γιὰ ψάρια μιᾶς ὀκᾶς).

Ἀνακατεύομε συνέχεια ὡς νὰ γίνῃ τὸ ἀλεύρι βαθὺ καστανό. Ρίχνομε 300 δραμ. νερό, ἕνα ποτήρι τοῦ κρασιοῦ καλὸ ξύδι, (γιὰ περισσότερες μέρες περισσότερο ξύδι) λίγη ντομάτα, ἁλάτι, πιπέρι, μιὰ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ ζάχαρη, λίγο δεντρολίβανο, λίγα φύλλα δάφνη, κι' ἂν θέλομε, λίγο σκόρδο χοντροκομμένο.

Ἀφήνομε τὴν σάλτσα νὰ βράσῃ 8 - 10 λεπτά, καὶ την χύνομε περνώντας την ἀπὸ τρυπητὸ πάνω στὰ ψάρια.

Τὸ δοχεῖο πρέπει νὰ εἶναι φαρδύ, γιὰ νὰ περιχυθοῦν ὅλα τὰ ψάρια μὲ τὴν σάλτσα.

Τ' ἀφήνομε νὰ κρυώσουν, κι' ὕστερα τὰ σκεπάζομε καὶ τὰ

Εἰκ. 4.

φυλᾶμε σὲ μέρος δροσερό.

Τὰ σερβίρομε μὲ λίγο λεμόνι, καὶ μὲ σαλάτα ἀπὸ πατάτες βραστές, ντομάτες καὶ ἀγγούρι.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΝΑ

Υ. Γ. Ἔχω ξαναγράψει πῶς οἱ φίλες μου μποροῦν νὰ μὲ ρωτοῦν μὲ γράμματά τους γιὰ ὅτι ζήτημα θέλουν σχετικὸ μὲ τὸ νοικοκυριό.

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΤΑ ΚΑΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΚΑ

῞Οταν στὴ γῆ ἄρχισαν νὰ κατοικοῦν ἄνθρωποι, ὁ Δίας, ὁ Βασιλιὰς τῶν θεῶν, ἔστειλε τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ γιὰ νὰ πηγαίνουν νὰ βρίσκουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ φτιάνουν τὴν εὐτυχία ἢ τὴ δυστυχία τους.

Τὰ κακὰ ὅμως ἦταν πιὸ δυνατὰ ἀπὸ τὰ καλά. Κι' ὅταν τσακώθηκαν μεταξύ τους, τὰ καλὰ πικραμένα ἀνέβηκαν στὸν οὐρανό, κοντὰ στὸν πατέρα τους τὸν Δία.

Γι' αὐτὸ τὰ κακὰ ποὺ ἔμειναν στὴ γῆ βρίσκουν τοὺς ἀνθρώπους ἀπανωτά, ἐνῶ τὰ καλὰ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἕνα ἕνα.

Οἱ ἄνθρωποι ὅμως δὲν πρέπει νὰ κακοκαρδίζονται καὶ νὰ χάνουν τὸ θάρρος τους: ὅσα κακὰ τοὺς εὗρουν, ἄλλα τόσα καλὰ τὰ περιμένουν, γιατὶ ὁ Δίας ὥρισε νὰ εἶναι ἴδιος ὁ ἀριθμός τους...

Αὐτὸν τὸν μῦθο τὸν διηγόταν ὁ Αἴσωπος γιὰ νὰ κάνῃ τοὺς ἀκροατές του νὰ καταλάβουν πὼς οἱ δυστυχίες ὅπως καὶ οἱ εὐτυχίες εἶναι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Ο ΑΗΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΑΘΑΡΙ

῞Ενας λαγὸς εἶχε φιλίες μ' ἕνα σκαθάρι.

Τώρα τὸ σκαθάρι εἶναι μικρὸ καὶ περιφρονημένο ζωαράκι, καὶ γι' αὐτὸ ἦταν ἰδιαίτερα περήφανο γιὰ τὴν προτίμηση ποὺ τοῦ ἔδειχνε ὁ λαγός.

Μιὰ μέρα ὡς τόσο, ὁ λαγὸς ἔπεσε στὰ νύχια ἑνὸς ἀητοῦ.

— Βοήθεια φίλε μου καὶ χάνομαι! πρόφτασε μονάχα νὰ πῆ.

῞Ομως κανένα πλάσμα, μήτε ζῶο μήτε ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ πάρη τὴ λεία τοῦ ἀητοῦ ἀπὸ τὰ νύχια του, καὶ πολὺ λιγώτερο βέβαια τὸ σκαθάρι.

Γι' αὐτὸ κι' ἐκεῖνο, μὴν ἔχοντας καμμιὰ δύναμη, ἄρχισε νὰ παρακαλῆ τὸν ἀητὸ νὰ χαρίση τὴ ζωὴ στὸν ἀγαπημένο του φίλο.

῞Ομως ὁ ἀητὸς ἀψήφησε τὸ ζωαράκι ποὺ εἶχε τὴν τόλμη νὰ τὸν παρακαλέση νὰ κάνη τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, λὲς καὶ τοῦ ἔπεφτε λόγος.

Καὶ μπροστὰ στὰ μάτια του, ἔσκισε τὸ λαγὸ καὶ τὸν ἔφαγε.

— ῎Εγνοια σου φίλε μου, εἶπε λυπημένο τὸ σκαθάρι, κι' ἐγὼ θὰ πάρω τὸ αἷμα σου πίσω!

— Τί εἶπες; ἔκανε ὁ ἀητὸς γελώντας.

— Εἶπα πὼς θὰ πάρω ἐκδίκηση γιὰ τὸν φίλο μου! ξανάπε τὸ σκαθάρι.

— Εἶμαι πολὺ περίεργος νὰ δῶ τί θὰ μοῦ κάνη! εἶπε ὁ ἀητός. Καὶ πέταξε στὰ ὕψη.

῾Ωστόσο τὸ σκαθάρι ἄρχισε νὰ παραφυλάη τὸν ἀητό, ὡς ποὺ ἔμαθε ποὺ εἶχε τὴ φωλιά του. ῞Υστερα ἀνέβηκε ὡς ἐκεῖ κι' ὅταν ὁ ἀητὸς πέταξε γιὰ τροφή, μπῆκε στὴν φωλιὰ καὶ κυλώντας τ' αὐγά του τοῦ τὰ ἔρριξε ἔξω καὶ τοῦ τὰ τσάκισε.

Θρήνησε τὸ ζευγάρι τῶν ἀητῶν, μὰ ποῦ νάβρη ἕνα τόσο δὰ μικρὸ σκαθάρι γιὰ νὰ τὸ τιμωρήσῃ;

῎Εκαναν ἄλλα αὐγά, ἀλλὰ πάλι τὸ σκαθάρι παραφύλαξε, κι' ὅταν ἔλειπαν τοὺς τὰ ἔρριξε πάλι καὶ τὰ τσάκισε.

Εἶδε κι' ἀπόειδε ὁ ἀητός, καὶ πῆγε νὰ βρῆ τὸν ἴδιο τὸν προστάτη του τὸν Δία (ὁ ἀητὸς καθὼς ξέρομε ἀπὸ τὴν μυθολογία, ἦταν τὸ ἱερὸ πουλὶ τοῦ Δία) κι' ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῆ — σῶσον ἐλέησον — νὰ βρῆ τρόπο νὰ φυλάξη τ' αὐγά του ἀπὸ τὸ σκαθάρι.

῾Ο Δίας τὸν λυπήθηκε, καὶ τοῦ εἶπε ὅτι θὰ τοῦ φυλάη τὰ αὐγά του στὸ πιὸ σίγουρο μέρος τοῦ κόσμου — μέσα στὸν ἴδιο του τὸν κόρφο.

῾Ο βασιλιὰς τῶν θεῶν, πῆρε πράγματι τ' αὐγὰ στὸν κόρφο του, καὶ ὁ ἀητὸς νόμιζε πὼς γλύτωσε ἀπὸ τὴν ἐκδίκηση τοῦ σκαθαριοῦ.

᾿Εκεῖνο ὅμως τί ἔκανε; Πῆρε κατὰ τὴν συνήθειά του μιὰ μπάλα ξερὴ κοπριά, κι' ἀφοῦ σκαρφάλωσε ψηλά, τὴν ἄφησε νὰ πέση μέσα στὸν κόρφο τοῦ Δία.

῎Ενοιωσε συχαμάρα ὁ θεὸς ὅταν ἔνοιωσε ἐκείνη τὴν μπάλα στὸν κόρφο του. Τινάχτηκε, καὶ μὲ τὸ τίναγμά του ἔρριξε καὶ τ' αὐγὰ χάμω καὶ τὰ ἔσπασε.

῎Ετσι τὸ σκαθάρι ἀποδείχτηκε πιὸ δυνατὸ ἀπὸ τὸν ἀητό. Λένε μάλιστα πὼς γι' αὐτὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ βγαίνουν τὰ σκαθάρια, οἱ ἀητοὶ δὲν κλωσσοῦν.

Αὐτὸς ὁ μῦθος θέλει νὰ πῆ πὼς ποτὲ ὁ πιὸ δυνατὸς δὲν πρέπει νὰ περιφρονῆ τὸν πιὸ ἀδύνατο. Κι' ὁ ἀδύνατος καμμιὰ φορά, μπορεῖ νὰ βρῆ τρόπο νὰ ἐκδικηθῆ.

Η ΑΛΕΠΟΥ ΠΟΥ ΦΟΥΣΚΩΣΕ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΙ

Μιὰ ἀλεποῦ ψόφια τῆς πείνας, βρῆκε σὲ μιὰ κουφάλα ἄφθονα ψωμιὰ καὶ κρέατα — κουμπάνιες ποὺ τὶς εἶχαν ἀφήσει ἐκεῖ οἱ βοσκοί. Χώθηκε λοιπὸν στὴν κουφάλα κι' ἄρχισε νὰ τρώη, ὡς ποὺ κόντευε νὰ σκάση. ῞Οταν πιὰ δὲν μποροῦσε οὔτε μπουκιὰ νὰ κατεβάση, θέλησε νὰ βγῆ. Τῆς καλῆς σου ὅμως ἡ κοιλιὰ εἶχε φουσκώσει τόσο, ποὺ ἦταν ἀδύνατο νὰ γλυστρήση ἔξω.

᾿Εκεῖ λοιπὸν ποὺ καθόταν κι' ἔσκουζε, πέρασε ἕνα τσακάλι καὶ τῆς εἶπε:

— Βλέπεις τα κυρὰ Μαρία; ῎Ετσι τὴν παθαίνει ὁ λαίμαργος κι' ὁ πλεονέχτης! Κάτσε τώρα μέσα στὴν κουφάλα ὡς νὰ ξαναγίνης ὅπως ἦσουν πρίν!

Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΙ' Η ΛΕΟΠΑΡΔΑΛΗ

Μιὰ φορὰ μιὰ ἀλεποῦ λογομαχοῦσε μὲ μιὰ λεοπάρδαλη γιὰ τὸ ποιὰ εἶναι πιὸ σπουδαία. ῾Η κάθε μιὰ παινευόταν, κι' ἔλεγε τὰ χαρίσματά της, καὶ πιὸ πολὺ ἡ λεοπάρδαλη ποὺ καμάρωνε γιὰ τὰ φανταχτερὰ χρώματα τοῦ μαλλιοῦ της, καὶ γιὰ τὶς βοῦλες της.

῞Οπου τὶς ἄκουσε ἕνας λύκος καὶ εἶπε:

— Σώπα κυρὰ λεοπάρδαλη καὶ δὲν τὰ βγάζεις πέρα μὲ τὴν ἀλεποῦ. ῎Αν ἐσὺ εἶσαι πολύχρωμη, τοῦ λόγου της εἶναι πολύξερη. Καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ νοῦ, ξεπερνοῦν τὰ χαρίσματα τοῦ κορμιοῦ.

Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΑΦΥΛΙ

Μιὰ ἀλεποῦ ὀρέχτηκε ἕνα τραγανὸ τσαμπὶ σταφύλι. ῎Εκανε νὰ τὸ πιάση μὰ δὲν τὸ ἔφτανε.

—Αἴ! δὲν πειράζει! εἶπε... ᾿Αγουρίδες εἶναι.

῞Οσα δὲν φτάνει ἡ ἀλεποῦ, τὰ κάνει κρεμαστάρια...

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

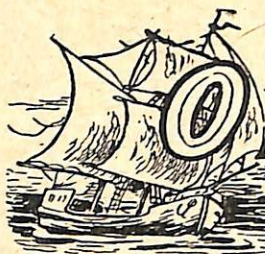
ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΠΕΙΟΝ
(Σκίτσο Κωνστ. Πασβάντη)

ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ
(Σκίτσο Σ. Π. Τζώτζη)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Μπροστὰ σ' ἐκεῖνα τὰ δυὸ γράμματα ποὺ ἦταν γραμμένα μὲ αἷμα, ὁ Δίγκος θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη μείνη πάρα πολλὲς μέρες. Γι' αὐτὸ ἔμαθε νὰ τὰ ξεχωρίζη. Γι' αὐτὸ δὲν τὰ ξεχνοῦσε. Ποιὸς ξέρει τί πεῖνα καὶ τί ἀγωνία νὰ εἶχε περάσει τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο πρὶν ἀποφασίσει νὰ ἐγκαταλείψη τὴν καλύβα καὶ νὰ κατέβη πρὸς τὴν ἀκτή.

Ἐκεῖ θὰ τὸν περιμάζεψε ὁ πλοίαρχος τοῦ Βάλντεκ, τοῦ καραβιοῦ ποὺ εἶχε ναυαγήσει. Ξέρομε πῶς βρέθηκε στὸν «Προσκυνητή», ὅπου ἡ τύχη — ἢ ἡ θεία πρόνοια — τὸν ἔκανε νὰ συναντήση τὸν Νεγκόρο...

Σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, τὰ κόκκαλα τοῦ δύστυχου ἐξερευνητῆ, ἄσπριζαν μέσα στὸ μακρινὸ δάσος τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς. Ὁ Βερνὸν ποὺ οἱ δικοί του θὰ εἶχαν πιὰ καταλάβει τὸν χαμό του, εἶχε λησμονηθῆ ἀπ' ὅλους, καὶ μόνο στὴν ἀνάμνηση τοῦ σκύλου του ζοῦσε πάντα.

Ναί. Ἔτσι θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὰ πράγματα. Ἡ θλιβερὴ ἱστορία τοῦ Βερνὸν ἦταν τώρα τόσο φανερή! Ὅσο καὶ ἡ ἱστορία τοῦ καλοῦ, τοῦ πιστοῦ Δίγκου.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ κι' ὁ Ἡρακλῆς, ἀποφάσισαν νὰ θάψουν σὲ χριστιανικὸ τάφο τὰ κόκκαλα τοῦ ἐξερευνητῆ. Ποὺ νὰ ἔχη δηλαδὴ σταυρὸ μὲ τ' ὄνομά του.

Ἐκεῖ ποὺ κουβέντιαζαν γιὰ τὸ ποῦ ἔπρεπε ν' ἀνοιχτῆ ὁ λάκκος, ἄκουσαν τὸν Δίγκο νὰ γαβγίζη μὲ μανία. Ποτὲ δὲν τὸν εἶχαν δῆ ἔτσι. Τὸ τρίχωμά του ἦταν ἀνταριασμένο, τὰ μάτια του κατακόκκινα σὰν ἀναμμένα κάρβουνα, πετοῦσαν φλόγες.

Τὸ τόσο ἀγαθὸ σκυλί, φαινόταν κυριολεκτικὰ σὰν ἕνας δαίμονας. Καὶ ξαφνικὰ ξεχύθηκε ἔξω ἀπὸ τὴν καλύβα.

Πρὶν προφτάσουν οἱ φίλοι μας νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, ἄκουσαν φοβερὲς ἀνθρώπινες φωνὲς ποὺ καλοῦσαν σὲ βοήθεια. Δὲν χωροῦσε ἀμφιβολία πὼς κάποιος ἄνθρωπος πάλευε μὲ τὸ ρωμαλαῖο ζῶο.

Ὁ Ἡρακλῆς ἔκανε αὐτὸ ποὺ εἶχε κάνει ὁ Δίγκος: ὅρμησε δηλαδὴ ἔξω ἀπὸ τὴν καλύβα, ἐνῶ ὁ Ντὶκ Σάντ, ἡ κυρία Οὐέλντον κι' ὁ ξάδερφος Βενέδικτος ἀκολουθοῦσαν.

Ὅταν βγῆκαν ἀπὸ τὴν καλύβα, πρόφτασαν νὰ δοῦν τὸν Ἡρακλῆ ποὺ ἔτρεχε νὰ γλυτώση ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ σκύλου ἕναν ἄνθρωπο ποὺ κυλιόταν χάμω, ἐνῶ ὁ Δίγκος τὸν εἶχε ἁρπάξει μὲ τὰ φοβερά του δόντια ἀπὸ τὸν λαιμό.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἦταν ὁ Νεγκόρο.

Πηγαίνοντας στὶς ἐκβολὲς τοῦ Κογκὸ γιὰ νὰ μπαρκάρη γιὰ τὴν Ἀμερική, ὁ κακοῦργος σταμάτησε στὴν καλύβα ἐκείνη ὅπου εἶχε δολοφονήσει τὸν ἄνθρωπο ποὺ τὸν εἶχε ἐμπιστευθῆ.

Φυσικὰ δὲν εἶχε κάνει αὐτὸ τὸ ταξίδι χωρὶς λόγο καὶ ὅλοι κατάλαβαν γιατὶ εἶχε ἔλθει, ὅταν εἶδαν νὰ ξεφεύγη ἀπὸ τὰ δάχτυλά του μιὰ φοῦχτα χρυσὰ νομίσματα. Σ' ἕνα μικρό, νεοσκαμμένο λάκκο, χρύσιζαν κι' ἄλλα τέτοια χρυσὰ «ναπολεόνια».

Φαίνεται πὼς ὕστερα ἀπὸ τὸ ἔγκλημά του καὶ πρὶν νὰ πέση στὰ χέρια τῶν Πορτογάλλων, ὁ Νεγκόρο εἶχε κρύψει τὰ χρήματα ποὺ εἶχε κλέψει σ' ἐκεῖνο τὸ λάκκο, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ξαναπεράση καὶ νὰ τὰ πάρη.

Καὶ παρ' ὀλίγο νὰ πετύχαινε τὸν σκοπό του ἂν ἴσως δὲν τοῦ ριχνόταν ὁ Δίγκος καὶ δὲν τὸν ἔπιανε ἀπὸ τὸν λαιμό.

Ὁ ἄθλιος ποὺ δὲν περίμενε τὴν ξαφνικὴ ἐπίθεση τοῦ σκύλου, πρόφτασε ὡστόσο νὰ βγάλη τὸ μαχαίρι του καὶ νὰ χτυπήση τὸν Δίγκο, τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ Ἡρακλῆς ριχνόταν ἀπάνω του φωνάζοντας.

— Ἄχ κακοῦργε! Σὲ κρατῶ ἐπιτέλους! Τὸν κρατοῦσε πολὺ ἀργά. Ὁ Δίγκος εἶχε κάνει καλὰ τὴν δουλειά του...

Ὁ Νεγκόρο κείτονταν πιὰ καλὰ στὸ χῶμα χωρὶς νὰ δίνη σημεῖα ζωῆς. Ἀπὸ τὸν λαιμό του ἔτρεχε ποτάμι τὸ αἷμα. Ἡ θεία Δίκη ποὺ χρησιμοποίησε τὸ πιστὸ ζῶο γιὰ νὰ τὸν τιμωρήση τὸν βρῆκε καὶ τὸν χτύπησε στὸν ἴδιο τόπο τοῦ ἐγκλήματός του. Ὅμως ὁ καλὸς Δίγκος, εἶχε χτυπηθῆ κι' αὐτὸς θανάσιμα.

Γι' αὐτὸ δὲν τὸ ξεχνοῦσε.

Ἕρποντας πάνω στὸ χῶμα, κατάφερε νὰ συρθῆ ὡς τὴν καλύβα, κι' ἐκεῖ, πλάϊ στὰ κόκκαλα τοῦ πολυαγαπημένου του ἀφέντη, ξεψύχησε οὐρλιάζοντας παραπονεμένα, πιστὸς ὡς τὴν τελευταία στιγμή.

Αὐτὴ ἡ τραγωδία ποὺ εἶχε ξετυλιχτῆ γοργά, μπροστὰ στὰ μάτια τους, ἄφησε τοὺς φίλους μας ἀμίλητους καὶ πολὺ ταραγμένους.

Ἡ κυρία Οὐέλντον πρώτη ἔκανε τὸ σταυρό της ψιθυρίζοντας:

— Μέγας εἶσαι Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου...

Οἱ ἄλλοι σταυροκοπήθηκαν ἐπίσης.

Ὁ Ἡρακλῆς μὲ τὸν Ντίκ, ἄνοιξαν δυὸ λάκκους πλάϊ-πλάϊ, κι' ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν Βερνὸν καὶ τὸν πιστό του Δίγκο, ποὺ τὸν ἔκλαψαν ὅλοι σὰν ἄνθρωπο.

Πιὸ πέρα — πολὺ πιὸ πέρα — ἄνοιξαν καὶ τρίτο λάκκο γιὰ τὸν Νεγκόρο. Τὸν ἔθαψαν κι' αὐτὸν χριστιανικά, καὶ τούβαλαν στὸν τάφο του ἕναν πρόχειρο σταυρὸ ὅπως καὶ γιὰ τὸν Βερνόν: δυὸ ξύλα δεμένα σταυρωτὰ μὲ ἀγριόχορτα.

Στὸν σταυρὸ ὅμως τοῦ Βερνόν, ὁ Ἡρακλῆς σκάλισε μὲ πολὺ τέχνη τ' ὄνομά του καὶ τὴν χρονολογία τοῦ θανάτου του.

Ὁ τάφος ὅμως τοῦ Νεγκόρο ἔμεινε χωρὶς ὄνομα. Ἦταν μεγάλος κακοῦργος στὴ ζωή. Τώρα ὅμως βρισκόταν μπροστὰ στὸν Κύριό του ποὺ θὰ τὸν ἔκρινε.

Ὅταν τελείωσαν αὐτὰ τὰ θλιβερὰ καθήκοντα οἱ δυὸ ἄντρες, οἱ φίλοι μας μαζεύτηκαν ὅλοι μαζὶ γιὰ νὰ συζητήσουν τὴν κατάσταση.

Ὁ Νεγκόρο εἶχε ἔλθει στὴν καλύβα μόνος, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ δῆ κανένας ἄλλος τὸ χρυσάφι ποὺ θὰ ξέθαβε.

Οἱ ἰθαγενεῖς ὅμως ποὺ τὸν συνόδευαν, δὲν μποροῦσε νᾶταν μακριά, κι' αὐτὸς ἦταν σοβαρὸς κίνδυνος γιὰ τοὺς ἴδιους.

Γιατὶ σὲ λίγη ὥρα, ὅταν θ' ἄρχιζαν ν' ἀνησυχοῦν γιὰ τὴν ἀργοπορία τοῦ κυρίου τους θὰ ἔψαχναν ὅπως εἶναι φυσικὸ νὰ τὸν βροῦν. Κι' ἂν ἀνακάλυπταν τοὺς λευκούς, ὁ θεὸς μόνο ξέρει τί θὰ τοὺς ἔκαναν.

Ἐκεῖνο ποὺ ἤξεραν τώρα, ἦταν πὼς τὸ ποτάμι ἦταν ὁ Κόγκος, ποὺ οἱ ἰθαγενεῖς τὸ ὀνομάζουν «Κβάνγκο», ἢ «Ἰκουτοῦ γιὰ Κογκό».

Αὐτὴ τὴν περιοχή, ὁ ἡρωϊκὸς Στάνλεϋ ποὺ τὴν εἶχε ἐξερευνήσει, τὴν ὀνόμασε «Λίβινγκστον» ἐνῶ οἱ γεωγράφοι ἔπρεπε νὰ τὴν ὀνομάσουν μὲ τὸ δικό του ὄνομα.

Ὡστόσο ὁ χάρτης τοῦ Γάλλου ἐξερευνητῆ ποὺ τὸν βρῆκαν μέσα στὴν καλύβα, ἔδειχνε καθαρὰ πὼς οἱ ἐκβολὲς τοῦ Κογκὸ ἀπεῖχαν ἑκατὸν εἴκοσι μίλια ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ βρισκόταν.

Μόνο ποὺ ἐξαιτίας τοῦ καταρράχτη — ποὺ ἦταν ἡ σειρὰ ἀπὸ τοὺς καταρράχτες Ντάμο — δὲν μποροῦσαν πιὰ νὰ πᾶνε μὲ τὴν πιρόγα.

Ἦταν ἀνάγκη, λοιπὸν ν' ἀκολουθήσουν τὴν μιὰ ἢ τὴν ἄλλη ὄχθη, τουλάχιστον ὥσπου νὰ περάσουν τὸν καταρράχτη ἕνα δυὸ μίλλια, κι' ὕστερα νὰ φτιάσουν μιὰ ἄλλη πιρόγα γιὰ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ταξίδι τους ὡς τὴν θάλασσα.

ΟΙ ΚΑΝΝΙΒΑΛΟΙ

— Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς μένει ν' ἀποφασίσωμε, εἶπε ὁ Ντὶκ Σάντ, εἶναι ἂν θὰ κατεβοῦμε τὴν ἀριστερὴ ὄχθη ἢ τὴν δεξιά. Καὶ οἱ δυὸ κυρία Οὐέλντον, μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι τὸ ἴδιο ἐπικίνδυνες, καὶ καθὼς ἴσως θὰ ξέρετε βρισκόμαστε στὴν περιοχὴ τῶν ἀνθρωποφάγων. Ὡστόσο ἂν μείνωμε σ' αὐτὴ τὴν ὄχθη, τὴν ἀριστερή, κινδυνεύομε κατὰ τὴν γνώμη μου ἀκόμη περισσότερο, γιατὶ ἀπὸ τὴν μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη, μπορεῖ νὰ πέσωμε πάνω στὴν συνοδεία τοῦ Νεγκόρο.

— Τότε νὰ περάσωμε στὴν ἄλλη ὄχθη! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ λογικό. Μόνο ποὺ πρέπει νὰ βεβαιωθοῦμε ἂν εἶναι διαβατή. Ὁ δρόμος πρὸς τὶς ἐκβολὲς τοῦ Κογκὸ εἶναι μᾶλλον ἀριστερά. Εἴδατε πὼς κι' ὁ Βερνὸν καὶ ὁ Νεγκόρο τὴν ἀριστερὴ ὄχθη ἀκολούθησαν. Ὡστόσο δὲν ἔχομε τὸ δικαίωμα νὰ διαλέξωμε. Ἐμεῖς εἴμαστε υποχρεωμένοι νὰ περάσωμε ἀπέναντι. Μόνο ποὺ πρὶν ξεκινήσωμε ὅλοι, θὰ ἤθελα νὰ κάνω μιὰ γρήγορη ἐξερεύνηση γιὰ νὰ δῶ ἂν μποροῦμε νὰ κατεβοῦμε εὔκολα ὡς κάτω ἀπὸ τοὺς καταρράχτες.

Αὐτὸ ἦταν λογικὸ καὶ φρόνιμο, κι' ὁ Ντὶκ Σάντ θέλησε νὰ βάλη ἀμέσως σὲ πράξη τὸ σχέδιό του.

Τὸ ποτάμι σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος δὲν ἦταν πολὺ πλατὺ καὶ δὲν θᾶταν δύσκολο γιὰ τὸν μικρὸ πλοίαρχο νὰ περάση ἀπὸ τὴν

μιὰ ὡς τὴν ἄλλη ὄχθη σπρόχνωντας τὴν πιρόγα μὲ τὸ μακρὺ σταλίκι.

Ἡ κυρία Οὐέλντον, ὁ Τζὰκ κι' ὁ ἐξάδερφος Βενέδικτος θὰ ἔμεναν στὴν φύλαξη τοῦ Ἡρακλῆ, ὡς νὰ γυρίση ὁ Ντίκ.

Ἀφοῦ συμφώνησαν ὅλ' αὐτά, ὁ μικρὸς πλοίαρχος ἑτοιμαζόταν νὰ πηδήση στὴν πιρόγα, ὅταν τὸν σταμάτησε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Ντίκ, εἶπε παρακλητικά, ἂς μὴ χωριστοῦμε καλύτερα. Μεῖνε.

— Μὰ γιατί κυρία Οὐέλντον;

— Δὲν ξέρω Ντίκ. Φοβᾶμαι.

— Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ φοβᾶστε. Δὲν διατρέχω κανένα κίνδυνο.

— Δὲν φοβᾶσαι μὴ σὲ παρασύρει τὸ ρεῦμα στοὺς καταρράχτες;

— Ὄχι κυρία Οὐέλντον. Εἶναι μακριὰ οἱ καταρράχτες.

— Ἀλλὰ στὴν ἄλλη ὄχθη;...

— Δὲν θὰ ξεμπαρκάρω στὴν ἄλλη ὄχθη ἂν ἀντιληφθῶ καὶ τὸν παραμικρὸ κίνδυνο.

— Πάρε μαζί σου τὸ τουφέκι σου.

— Μὴ φοβᾶστε. Θὰ τὸ πάρω. Κι' ὅσο γιὰ σᾶς, ὁ Ἡρακλῆς θὰ σᾶς φυλάξη καλά, ἔγνοια σας...

— Δὲν φοβᾶμαι κάτι συγκεκριμμένο Ντίκ... Ἀλλὰ κάθε φορὰ ποὺ χωριζόμαστε, σφίγγεται ἡ ψυχή μου.

Σ' αὐτὴ τὴ φοβερὴ χώρα, αἰσθάνομαι πὼς εἶναι καλύτερα νὰ εἴμαστε ὅλοι μαζί... Τί λές... Δὲ θἄταν καλύτερα νὰ ἐρχόμαστε κι' ἐμεῖς μαζί σου... Μιὰ καὶ καλή;

— Ὄχι κυρία Οὐέλντον... Νομίζω πὼς τὸ πιὸ φρόνιμο εἶναι νὰ πάω μόνος. Εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἀσφάλεια ὅλων μας. Πρὶν περάση μιὰ ὥρα θὰ εἶμαι πίσω. Ἡρακλῆ, τὸ νοῦ σου! Σὲ σένα ἐμπιστεύομαι τοὺς ἄλλους!

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ μικρὸς πλοίαρχος πήδησε στὴν πιρόγα καὶ μὲ τὸ σταλίκι τὴν ἀπομάκρυνε ἀπὸ τὴν ὄχθη.

Ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ οἱ ἄλλοι, κρυμμένοι πίσω ἀπὸ τοὺς ψηλοὺς πάπυρους, παρακολουθοῦσαν τὴν πιρόγα ποὺ ὁλοένα πλησίαζε στὴν ἄλλη ὄχθη.

Σὲ λίγο ὁ Ντὶκ Σὰντ βρισκόταν στὰ μισὰ τοῦ ποταμιοῦ. Τὸ ρεῦμα, χωρὶς νὰ εἶναι πολὺ δυνατό, τραβοῦσε ὡστόσο τὴν πιρόγα μὲ ἀρκετὴ δύναμη πρὸς τοὺς καταρράχτες.

Ὁ Ντὶκ ὅμως μανουβράριζε μὲ μεγάλη δύναμη τὸ κουπί, κι' ἔτσι τὸ ρεῦμα δὲν ἔκανε τὴν πιρόγα νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὸ δρόμο της.

Μακρυά, ἀκουγόταν τὸ ἄγριο μουγκρητὸ ἀπὸ τοὺς καταρράχτες. Καθὼς τ' ἄκουγε ὁ Ντίκ, ριγοῦσε στὴ σκέψη ὅτι ἂν δὲν πρόσεχαν τὸ περασμένο βράδυ, θὰ τοὺς παρέσυρε τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμιοῦ, καὶ θὰ τοὺς ἔρριχνε στοὺς καταρράχτες ὅπου θὰ εὕρισκαν τὸν πιὸ οἰκτρὸ θάνατο!

Ὡστόσο, τώρα δὲν εἶχε τίποτε νὰ φοβηθῆ, καὶ μὲ τὸ μοναδικὸ κουπὶ κυβερνοῦσε κι' ἔκανε συγχρόνως τὴν πιρόγα νὰ προχωρῆ.

Σ' ἕνα τέταρτο πάνω κάτω, εἶχε φτάσει στὴν ἄλλη ὄχθη, καὶ καθὼς ἡ πλώρη τῆς πιρόγας ἀκούμπησε ἐλαφρὰ στὴν ἄμμο τῆς στεριᾶς, ὁ Ντὶκ Σὰντ ἑτοιμάστηκε νὰ πηδήση ἔξω.

Δὲν πρόφτασε.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἀκούστηκαν φοβερὲς κραυγὲς καὶ οὐρλιαχτά, κι' ἀπὸ τὰ ψηλὰ χόρτα ποὺ ἦταν κρυμμένοι, ξεπήδησαν μονομιᾶς καμμιὰ δεκαριὰ πελώριοι μαῦροι διαβόλοι. Χωρὶς δεύτερη κουβέντα, πήδησαν στὴν πιρόγα, κι' ἄρχισαν νὰ τραβοῦν τὰ χόρτα τῆς σκεπῆς.

Ὁ Ντὶκ ποὺ βρισκόταν καθὼς εἴπαμε στὸ πίσω μέρος τῆς πιρόγας, στὴν πρύμη, πρόφτασε κι' ἔβγαλε τὸ τουφέκι του, στρέφοντας τὴν κάννη ἐναντίον των. Ἦταν οἱ καννίβαλοι τοῦ χωριοῦ ποὺ εἶχαν περάσει. Ἐπὶ ὀχτὼ μέρες παρακολουθοῦσαν τοὺς ταξιδιῶτες μὲς τὴν πιρόγα τους, καραδοκώντας τὴν κατάλληλη στιγμὴ νὰ τοὺς ριχτοῦν.

Εἶχαν καταλάβει πὼς κάτω ἀπὸ τὴν χορταρένια σκεπὴ ἦταν τρεῖς τέσσαρες ἄνθρωποι — μερικοὶ μάλιστα λευκοί. Ἕνας πρώτης τάξεως δηλαδὴ μεζὲς γιὰ τὸ γεῦμα ποὺ λογάριαζαν νὰ κάνουν.

Ὑπελόγιζαν πὼς οἱ καταρράχτες θὰ ἀνάγκαζαν τοὺς ταξιδιῶτες νὰ ξεμπαρκάρουν. Καὶ τότε... Ὁ Ντὶκ Σὰντ ὡστόσο ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκεται ὄρθιος, μὲ τὸ τουφέκι στὰ χέρια.

Καταλάβαινε πὼς ἦταν χαμένος, καὶ ἀναρωτιόταν ἂν ἡ θυσία τῆς ζωῆς του, θὰ μποροῦσε νὰ σώση τοὺς συντρόφους του.

Δὲν εἶχε χάσει διόλου τὴν ψυχραιμία του.

Ἀναμετροῦσε τὴν κατάσταση, σὰ νὰ βρισκόταν στὴν γέφυρα τοῦ καραβιοῦ του.

Οἱ καννίβαλοι ὡστόσο, εἶχαν τραβήξει ὅλη τὴν χορταρένια σκεπὴ κάτω ἀπὸ τὴν ὁποία ἔλπιζαν νὰ βροῦν καὶ τὸ ἄλλο τους κυνήγι.

Ὅταν κατάλαβαν ἐπὶ τέλους πὼς ὁ μικρὸς πλοίαρχος ἦταν ὁλομόναχος στὴν πιρόγα, ἡ ἀπελπισία τους δὲν γνώρισε ὅρια.

Ἄρχισαν νὰ χειρονομοῦν, νὰ φωνάζουν καὶ νὰ θρηνοῦν λὲς καὶ τοὺς βρῆκε κανένα μεγάλο κακό.

Ἦταν στ' ἀλήθεια μεγάλη ἀπογοήτευση γι' αὐτούς.

Ἀκοὺς ἐκεῖ νάβρουν μονάχα ἕνα ἀγόρι δεκαπέντε χρόνων! Καὶ τί θὰ τοὺς ἔκανε ἕνα παιδὶ γιὰ δώδεκα νοματέους; Οὔτε γιὰ μεζέ!

Ξαφνικὰ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἰθαγενεῖς ἀνασηκώθηκε κι' ἔδειξε στὴν ἄλλη ὄχθη: ὅλοι οἱ ἄλλοι κοίταζαν ἐκεῖ ποὺ τοὺς ἔδειξε ὁ σύντροφός τους, καὶ εἶδαν τὴν κυρία Οὐέλντον καὶ τοὺς ἄλλους.

Ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ οἱ φίλοι της, εἶχαν παρακολουθήσει κι' ἐκεῖνοι τὴ σκηνὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὄχθη: (εἴπαμε πὼς τὸ ποτάμι δὲν ἦταν πλατὺ σ' αὐτὸ τὸ μέρος...). Δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνουν. Στεκόνταν καὶ κοίταζαν μονάχα.

Κι' ὁ Ντὶκ Σὰντ δὲν ἤξερε τί νὰ κάνη.

Στεκόταν καὶ κοίταζε κι' αὐτός, περιμένοντας καμμιὰ ἔμπνευση ἀπὸ τὸν οὐρανό. Καμμιὰ ἔμπνευση ποὺ θὰ τοὺς ἔσωζε.

Οἱ ἰθαγενεῖς ὅμως εἶχαν μιὰ λαμπρὴ γι' αὐτοὺς ἔμπνευση: Ἔσπρωξαν τὴν πιρόγα στ' ἀνοιχτά, καὶ πῆραν τὸ κουπὶ στὰ χέρια τους.

Θὰ περνοῦσαν τὸ ποτάμι, θὰ ἔβγαιναν στὴν ἄλλη ὄχθη, καὶ θὰ κυνηγοῦσαν τὸ ὑπόλοιπο κυνήγι. Κι' ἔτσι ὑπῆρχε ἐλπίδα, τὸ γεῦμα τους νὰ εἶναι τέλειο...

Τὸν ἔφηβο μὲ τὸ τουφέκι κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν πλησιάση: ἤξεραν τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν πυροβόλων ὅπλων. Θὰ τὸν ἔκαναν καλὰ ἀργότερα...

Ὁ ἕνας ὡστόσο ἀπὸ τοὺς καννίβαλους, εἶχε ἁρπάξει τὸ κουπί, καὶ κωπηλατοῦσε ὅσο μποροῦσε πιὸ γρήγορα. Φαινόταν πὼς ἤξερε νὰ χειρίζεται αὐτὸ τὸ μοναδικὸ κουπὶ ποὺ χρησιμοποιοῦν στὶς πιρόγες οἱ ἄγριοι, λάμνοντας πότε ἀπὸ τὴν δεξιὰ μεριὰ καὶ πότε ἀπὸ τὴν ἀριστερή, ὅταν δὲν ἀφήνουν τὴν πιρόγα στὸ ρεῦμα τοῦ ποταμιοῦ. Δὲν ἀπῆχαν πιὰ παρὰ λίγα μέτρα ἀπὸ τὴν ὄχθη.

— Φύγετε! Σωθῆτε! φώναξε ὅσο πιὸ δυνατὰ μποροῦσε ὁ Ντὶκ Σάντ. Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ θεοῦ, φύγετε!

Οὔτε ἡ κυρία Οὐέλντον οὔτε ὁ Ἡρακλῆς δὲν ἔκαναν βῆμα, θαρρεῖς καὶ εἶχαν πιάσει ρίζες.

Νὰ φύγουν; Καὶ νὰ πᾶνε ποῦ; Ὅπου καὶ νὰ πήγαιναν, σὲ μιὰ ὥρα οἱ καννίβαλοι θὰ τοὺς εὕρισκαν καὶ θὰ τοὺς ἔπιαναν. Οὕτως ἢ ἄλλως θὰ ἔπεφταν στὰ χέρια τῶν καννιβάλων.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ τὸ κατάλαβε.

Ὅμως ἐκείνη τὴ στιγμὴ τοῦ ἦρθε ξαφνικὰ πραγματικὰ ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἡ ἔμπνευση ποὺ γύρευε. Εἶδε καθαρὰ τὴν πιθανότητα νὰ σώση ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦσε, θυσιάζοντας τὴν ζωή του.

Οὔτε μιὰ στιγμὴ δὲν δίστασε!

— Ὁ θεὸς νὰ τοὺς φυλάη! ψιθύρισε. Καὶ μὲ τὴν ἀπέραντη ἀγάπη του γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἂς μὲ λυπηθῆ καὶ μένα!

Καὶ τὴν ἴδια στιγμή, σημαδεύοντας τὸν καννίβαλο ποὺ κρατοῦσε τὸ κουπί, τράβηξε τὴν σκανδάλη.

Ὁ μαῦρος σωριάστηκε χάμω χωρὶς νὰ βγάλη οὔτε μιὰ κραυγή.

Τὸ κουπὶ ὅμως ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια του τοῦ ξέφυγε κι' ἔπεσε στὸ νερό, ὅπου ἀμέσως τὸ παρέσυρε τὸ ρεῦμα.

Πρόφτασε ὡστόσο νὰ βγάλη τὸ μαχαῖρι του.

Οἱ καννίβαλοι ἔβγαλαν ὅλοι μαζὶ μιὰ τρομερὴ φωνὴ φρίκης...

Γιατὶ χωρὶς τὸ δυνατὸ ἐκεῖνο κουπί, ἡ βάρκα δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ κυβερνηθῆ: Τὴν πῆρε τὸ ποτάμι καὶ τὴν πήγαινε μὲ ὁλοένα πιὸ μεγάλη ταχύτητα πρὸς τοὺς καταρράχτες.

Ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ ὁ Ἡρακλῆς κατάλαβαν τὰ πάντα. Ὁ Ντὶκ Σὰντ ἔκανε μιὰ ὑπέρτατη ἀπόπειρα νὰ τοὺς σώση, ρίχνοντας τὸν ἑαυτό του καὶ τοὺς καννίβαλους στοὺς καταρράχτες.

(Συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

ΠΑΛΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Ο ΓΑΤΟΣ

Στὴν θερμάστραν ἐμπρὸς
ἕνας γάτος χονδρὸς
πάντ' ἁπλώνεται
μὲ τὰ μάτια κλειστὰ
ἀγαπᾶ στὰ ζεστὰ
νὰ τεντώνεται.
Τεμπελιὰ κανταριά,
ρουθουνίζει βαριά —
τὸν ἀκούετε;
Κάπου κάπου ξυπνᾶ
καὶ μὲ πόδια στιλπνὰ
ξερολούεται.
Πλὴν τὸ πτῶμα αὐτὸ
πούν' ἐδῶ ξαπλωτὸ —
τί νομίζετε;
Ἐν καιρῷ τῆς νυκτὸς
ὡσὰν λέων φρικτὸς
ἀγωνίζεται.
Κάτω χθὲς στὴν αὐλὴ
χύθηκε αἷμα πολὺ
ἀπ' τὸ νύχι του
στὰ ποντίκια σφαγὴ
τὸν φθονοῦν στρατηγοὶ
γιὰ τὴν τύχη του.

ΗΛΙΑΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

'Ο Θάνος μαθαίνει για τὰ δικαιώματα τῶν 'Ελλήνων

— Καμμιὰ φορὰ θὰ ἔχης ἀκούσει Θάνο μου, ὅτι ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες πολεμᾶμε γιὰ τὴν πίστη μας, γιὰ τὴν Πατρίδα μας καὶ γιὰ τοὺς θεσμούς μας. Καταλαβαίνεις μοῦ φαίνεται πολὺ καλὰ τί σημαίνει νὰ πολεμάη κανεὶς γιὰ νὰ ὑπερασπιστῆ τὴν Πατρίδα καὶ τὴν θρησκεία. Τί εἶναι ὅμως ἀκριβῶς αὐτοὶ οἱ «θεσμοὶ» ποὺ οἱ Ἕλληνες εἶναι ἕτοιμοι νὰ τοὺς ὑπερασπιστοῦν χύνοντας τὸ αἷμα τους;

—'Ομολογῶ παποῦ πῶς δὲν τὸ ξέρω! ἔκανε ὁ Θάνος.

—Ὅταν λέμε Θάνο μου «θεσμοὺς» ἐννοοῦμε τὸ σύνολο τῶν νόμων ποὺ μᾶς ὁρίζουν, τὸν τρόπο ποὺ κυβερνιώμαστε, τὸ πολίτευμά μας. Καὶ πρέπει κάτι ἰδιαίτερο νὰ ἔχουν αὐτοὶ οἱ «θεσμοὶ» γιὰ νὰ περηφανευόμαστε τόσο γι' αὐτούς, καὶ γιὰ νὰ τοὺς ὑπερασπιζόμαστε ὣς τὴν θυσία.

— Καὶ τί ἰδιαίτερο καὶ σπουδαῖο ἔχουν παποῦ;

—Ἔχουν, παιδί μου, πὼς μᾶς ἐξασφαλίζουν τὸ πιὸ σπουδαῖο πρῶτα πρῶτα ἀγαθό: τὴν ἐλευθερία.

— Μὰ παπού, πῶς γίνεται νὰ μὴν εἶναι κανεὶς ἐλεύθερος μέσα στὸν ἴδιο του τὸν τόπο;

— Γίνεται καὶ παραγίνεται παιδί μου! Κι' αὐτὸ εἶναι μεγάλη δυστυχία γιὰ ἕνα λαό. Γι' αὐτὸ τὰ πολιτεύματα χωρίζονται σὲ δημοκρατικά, δηλαδὴ ἐλεύθερα, καὶ σὲ ὁλοκληρωτικά, δηλαδὴ ἀνελεύθερα. Στὰ ἀνελεύθερα κράτη, δὲν ὑπάρχει καμμία συμφωνία ἀνάμεσα στὴν πολιτεία καὶ τοὺς πολίτες. 'Εκεῖνοι ποὺ κρατοῦν τὴν ἐξουσία στὰ χέρια τους, δὲν ἔχουν κανένα νόμο νὰ τοὺς περιορίζη, δὲν ἔχουν νὰ δώσουν λόγο σὲ κανένα, καὶ μποροῦν νὰ φέρωνται στοὺς πολίτες ὅπως θέλουν: δικαίωμά τους εἶναι. 'Ο πολίτης ἑνὸς ἀνελεύθερου κράτους δὲν εἶναι ποτὲ βέβαιος πὼς δὲν θὰ βρεθῆ στὰ καταναγκαστικὰ ἔργα, ἢ καὶ... στὸν ἄλλο κόσμο. 'Η ζωὴ καὶ ἡ περιουσία τῶν πολιτῶν εἶναι στὴ διάθεση ἐκείνων ποὺ ἐξουσιάζουν γιὰ τὸ «καλό» του τάχα, καὶ ποὺ δὲν τοῦ ἔδωσαν κανένα δικαίωμα νὰ τοὺς διαλέξη ὁ ἴδιος... Τέτοια εἶναι τὰ ὁλοκληρωτικὰ καθεστῶτα. 'Ενῶ τὰ δημοκρατικὰ ὅπως τὸ δικό μας...

— Γιατὶ τὸ λὲς δημοκρατικὸ παποῦ, ἀφοῦ ἔχομε Βασιλέα;

— Γιατὶ παιδί μου τὸ δικό μας τὸ πολίτευμα, ὅπως γράφει τὸ Σύνταγμά μας, εἶναι «βασιλευομένη δημοκρατία» Βασιλευομένη γιατὶ ἔχομε βασιλιά, καὶ δημοκρατία, γιατὶ τοὺς βουλευτές μας (ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ γίνουν οἱ ὑπουργοὶ) τοὺς ἐκλέγουν οἱ πολίτες. Ὅμως δημοκρατικὸ λέγεται ἕνα πολίτευμα ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ἂν ἔχη βασιλιὰ ἢ ὄχι, ἀπὸ τὶς ἐλευθερίες ποὺ δίνει στοὺς πολίτες του, καὶ ἀπὸ τὴν ἰσότητα ποὺ ἐπικρατεῖ σ' αὐτό. Ἔτσι λέμε πὼς ἡ 'Αγγλία ἔχει «δημοκρατικὸ» πολίτευμα, ἐνῶ ἔχει βασιλιά. 'Επίσης ὀνομάζομε «δυτικὲς δημοκρατίες» ὅλα τὰ κράτη ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὸν δυτικὸ πολιτισμό. Τὸ κράτος μας ὅμως, εἶναι βασίλειο. Ὅπως καὶ ἡ 'Αγγλία. Λοιπὸν λέω ὅτι εἴμαστε ἕνα κράτος ὅπου οἱ πολίτες του ζοῦν ἐλεύθερα, πολιτισμένα καὶ μὲ ἀξιοπρέπεια, γιατὶ ἔχομε τὸ Σύνταγμα, ὅπου μόνη της ἡ Πολιτεία βάζει περιορισμοὺς στὸν ἑαυτό της καὶ στὶς ἐξουσίες της. 'Ενῶ οἱ ἄλλοι νόμοι ὁρίζουν τί πρέπει νὰ κάνουν ἢ νὰ μὴν κάνουν οἱ πολίτες, τὸ Σύνταγμα ὁρίζει τί πρέπει νὰ κάνη ἢ νὰ μὴν κάνη ἡ Πολιτεία καὶ φυσικὰ ἐκεῖνοι ποὺ τὴν ἐκπροσωποῦν: ὁ βασιλιάς, οἱ ὑπουργοί, οἱ βουλευτές, οἱ δικαστές, οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι. Κάθε περιορισμὸ ποὺ βάζει ἡ Πολιτεία στὴν ἀπόλυτη ἐξουσία της, ἀποτελεῖ δικαίωμα γιὰ τὸν πολίτη.

—Αὐτὸ δὲν τὸ καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Θάνος.

— Κοίτα νὰ δῆς... Ὣς ποὺ νὰ μεγαλώσης, οἱ γονεῖς σου ἢ ἐμεῖς, μποροῦμε νὰ σὲ τιμωροῦμε μὲ ὅποιον τρόπο νομίζομε γιὰ νὰ γίνης ἄνθρωπος. Ἔχομε ἀπάνω σου μιὰ ἐξουσία, γιατὶ εἴμαστε μεγαλύτεροι, γιατὶ ἐμεῖς σὲ συντηροῦμε καὶ σὲ σπουδάζομε, καὶ γιατὶ εἴμαστε ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ἀνατροφή σου. Εἶσαι ὅμως καλὸ καὶ φιλότιμο παιδί, καὶ γι' αὐτὸ δὲν συνηθίζομε νὰ σὲ δέρνομε. Ὄχι μόνο τώρα ποὺ εἶσαι παληκαράκι, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἤσουν πιτσιρίκος. 'Ο πατέρας σου εἶπε: δὲν μ' ἀρέσει νὰ σηκώνω χέρι στὰ παιδιά μου. Τὸ ἴδιο σκεπτόμαστε ὅλοι μας: στὴν οἰκογένειά μας, δὲν μᾶς ἀρέσει νὰ σηκώνομε χέρι. Λοιπὸν αὐτὸς ὁ περιορισμὸς στὴν ἐξουσία μας ποὺ μόνοι μας τὸν βάλαμε στὸν ἑαυτό μας: (ἡ ἀπόφασή μας νὰ μὴ σᾶς δέρνομε ἐσᾶς τὰ παιδιά, ἀλλὰ νὰ σᾶς παίρνωμε μὲ τὸ φιλότιμο) γίνεται γιὰ σένα ἕνα δικαίωμα. Τὸ δικαίωμα νὰ μὴν τρῶς ξύλο... Ἂς ὑποθέσωμε πὼς ὁ πατέρας σου εἶχε ἕναν ψυχογυιό. Κι' ὅτι σ' αὐτὸν τὸν ψυχογυιό, τοῦ ἔδινε ἕνα χαρτὶ ποὺ ἔγραφε: «ἐγὼ ὁ Τέλης, λέω πὼς δὲν θὰ δείρω ποτὲ τὸν ψυχογυιό μου...». Αὐτὸ εἶναι μιὰ συμφωνία ὅπου ὁ ἀφέντης, βάζει μόνος του περιορισμὸ στὴν ἐξουσία του. Σοῦ μίλησα **γιὰ ψυχογυιό**, γιατὶ ὁ πατέρας δὲν δίνει βέβαια χαρτὶ στὸ ἴδιο τὸ παιδί του... Λοιπὸν γιὰ νὰ ξαναγυρίσωμε στὸ Σύνταγμα, σ' αὐτὸ ἡ Πολιτεία μὲ ὡρισμένα ἄρθρα βάζει κάποιους περιορισμοὺς στὴν ἐξουσία της. Αὐτοὶ οἱ περιορισμοὶ γίνονται πιὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν, καὶ ἀποτελοῦν αὐτὸ ποὺ ὀνομάζομε «προσωπικὲς ἐλευθερίες» τῶν 'Ελλήνων. Τὸ κεφάλαιο τοῦ Συντάγματος ποὺ μιλάει γι' αὐτές, λέγεται «Δημόσιον δίκαιον τῶν 'Ελλήνων». Εἶναι δηλαδὴ τὰ δικαιώματα ποὺ ἐξασφαλίζει ἡ Πολιτεία μας, ἐλεύθερη, δημοκρατική, πολιτισμένη, στοὺς πολίτες της ποὺ εἶναι κι' αὐτοὶ ἐλεύθεροι μέσα σ' αὐτήν... Κι' ἐκεῖνος ποὺ στέκεται πάνω ἀπὸ ὅλους καὶ φροντίζει ὥστε νὰ τηρῆται τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ ἐφαρμόζωνται οἱ νόμοι, εἶναι ὁ Βασιλιάς μας, ὁ Παῦλος ὁ Α'. Γι' αὐτὸ καὶ λέγεται «'Ανώτατος Ἄρχων» καὶ «Ρυθμιστὴς τοῦ Πολιτεύματος».

Γιατὶ οἱ θεσμοὶ γιὰ ἕναν τόπο, εἶναι κάτι ἱερό. Γι' αὐτὸ ἴσως νὰ σ' ἐνδιαφέρη νὰ σοῦ πῶ τὸν μεγαλειώδη ὅρκο τοῦ Βασιλέως (ὅπως εἶναι γραμμένος στὸ Σύνταγμα) ὅταν ἀνεβαίνει στὸ θρόνο. Μπροστὰ στὴν ὁλομέλεια τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου, τῶν ὑπουργῶν, τῶν Βουλευτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀνωτέρων ἀρχῶν, ὁ νέος βασιλεὺς ὁρκίζεται: «'Ομνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς 'Αγίας καὶ 'Ομοουσίου καὶ 'Αδιαιρέτου Τριάδος, νὰ προστατεύω τὴν ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν τῶν 'Ελλήνων, νὰ φυλάττω τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ 'Ελληνικοῦ Ἔθνους καὶ νὰ διατηρῶ καὶ ὑπερασπίζω τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀκεραιότητα τοῦ 'Ελληνικοῦ Κράτους».

Ἔτσι σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα καὶ τὴν θέληση τῶν 'Ελλήνων, ὁ βασιλεὺς εἶναι ὁ ὑπέρτατος «θεσμοφύλαξ» τῆς Πολιτείας μας, κοντὰ στ' ἄλλα βαρειὰ χρέη ποὺ ἔχει.

— Καὶ ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ ἄρθρα ποὺ ἀσφαλίζουν τὶς «προσωπικὲς ἐλευθερίες» τῶν 'Ελλήνων πολιτῶν παποῦ;

—'Επειδὴ εἶναι πολὺ σπουδαῖα καὶ σημαντικά, στὸ Σύνταγμα εἶναι γραμμένα ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὰ ἄρθρα ποὺ μιλοῦν γιὰ τὴν 'Εκκλησία. Ἔτσι τὸ ἄρθρο 3 τοῦ Συντάγματος, γράφει:

«Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου. Οἱ Ἕλληνες πολῖτες συνεισφέρουν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῶν δυνάμεών των».

Νὰ σοῦ ἐξηγήσω πρῶτα αὐτά, καὶ ὕστερα προχωροῦμε. 'Η πρώτη φράση, θέλει νὰ πῆ πὼς μπροστὰ στὸ νόμο, τοὺς δικαστὲς καὶ τὰ δικαστήρια, ὅλοι οἱ πολῖτες εἶναι τὸ ἴδιο. Ὅποιος ἀδίκησε κάποιον θὰ τιμωρηθῆ, ὅσο σπουδαῖο ἀξίωμα κι' ἂν ἔχη, κι' ὅσο φτωχὸς καὶ ταπεινὸς νὰ εἶναι αὐτὸς ποὺ ἀδίκησε. Κι' ἂν γυρεύη τὸ δίκηο του, θὰ τόβρη στὰ δικαστήρια, ἔστω κι' ἂν εἶναι ὁ πιὸ ἀσήμαντος πολίτης, καὶ ὁ ἀντίδικός του σπουδαῖος καὶ τρανός. 'Η 'Ελληνικὴ Πολιτεία, δὲν κάνει διάκριση ἀνάμεσα στὰ παιδιά της — ὅλοι λοιπὸν εἶναι ἴσοι μπροστὰ στοὺς νόμους της.

'Η δεύτερη παράγραφος πάλι θέλει νὰ πῆ, ὅτι τὸ ἑλληνικὸ κράτος λειτουργεῖ μὲ ὅσα τοῦ δίνουν οἱ πολίτες του, μὲ τὴ μορφὴ τῶν φόρων. Ὅποιος ἔχει πολλά, ὑποχρεώνεται νὰ δώση πολλά. Ὅποιος ἔχει λίγα, θὰ δώση πολὺ λίγα. Κανένας ὅμως δὲν ἐξαιρεῖται. Κατάλαβες; Τὸ ἄρθρο 4 πάλι λέει. «'Η προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος· οὐδεὶς καταδιώκεται, φυλακίζεται, ἢ ἄλλως πως περιορίζεται, εἰμὴ ὁπόταν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει...». Αὐτὸ σημαίνει πὼς γιὰ νὰ περιορισθῆ ἡ ἐλευθερία τοῦ Ἕλληνα πολίτη πρέπει νὰ ὑπάρχη νόμος ποὺ νὰ λέη πὼς ὅποιος κάνει αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο, φυλακίζεται, κλπ. 'Ο νόμος, εἶναι ἀπρόσωπος ὅπως εἴπαμε. Εἶναι γιὰ ὅλους. Δὲν εἶναι ποτὲ ἄδικος, καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ κέφι τῆς στιγμῆς, ὅπως ἐξαρτῶνται πολλὲς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου. Εἶδες καμμιὰ φορὰ ὅταν σοῦ διηγοῦμαι ἱστορίες τοῦ Ναστραδὶν Χότζα ἢ τίποτε παλιές, ἀνατολίτικες. Εἶδες τί γίνεται ἐκεῖ: δὲν ἔχει τὰ κέφια του ὁ Σουλτάνος καὶ γιὰ ἕνα παραμικρὸ σφάλμα διατάζει νὰ δώσουν ἑκατὸ ραβδισμοὺς στὸν φουκαρᾶ ποὺ τὸν δυσαρέστησε, ἢ νὰ τὸν κλείσουν γιὰ πάντα, νὰ σαπίση στὴ φυλακή, ἢ νὰ τοῦ κόψουν τὸ κεφάλι. Κι' ἄλλοτε πάλι, γιατὶ τοῦ φάνηκε ἔξυπνη μιὰ ἀπάντηση, διατάζει νὰ δώσουν ἕνα σακουλάκι φλουριὰ στὸν πονηρὸ ποὺ τὸν διασκέδασε, ἢ τὸν κάνει... βεζύρη. Σήμερα τ' ἀκοῦμε αὐτὰ καὶ γελᾶμε. «Παραμύθια!» λέμε... Κι' ὡστόσο Θάνο μου, κάποτε αὐτὰ τὰ παραμύθια ἦταν πραγματικότητα, καὶ οἱ λαοὶ ἔσκυβαν τὸ κεφάλι στὸ κέφι καὶ «στὸ ἔτσι θέλω» ἐκείνων ποὺ τὸν ἐξουσίαζαν. Καὶ σήμερα ἀκόμη, ὅπως σοῦ εἶπα, στὰ ὁλοκληρωτικὰ καθεστῶτα αὐτὰ συμβαίνουν. **Γι' αὐτὸ εἶναι** τόσο σπουδαῖα καὶ σημαντικὰ τὰ ἄρθρα ποὺ ἐξασφαλίζουν τὶς προσωπικὲς ἐλευθερίες τῶν 'Ελλήνων.

— Αὐτὰ εἶναι ὅλα, παποῦ;

—Ὄχι παιδί μου, εἶναι καὶ πολλὰ ἄλλα. 'Αλλὰ γι' αὐτά, θὰ σοῦ μιλήσω καμμιὰ ἄλλη φορά.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΔΙΑ

Τὰ παιδιὰ εἶχαν τοὺς διαγωνισμούς τους τὶς ἡμέρες αὐτές, μὰ αὐτό, δὲν τὰ δυσκόλεψε καθόλου, νὰ βροῦνε κάποια εὐκαιρία νὰ πλησιάσουν τὸν παποὺ καὶ νὰ τὸν προκαλέσουν γιὰ καμμιὰ ἱστορία ἀπὸ τὴ μυθολογία.

Ὁ παποὺς κατάλαβε καὶ δὲν ἔχασε καθόλου τὴν εὐκαιρία.

— Θὰ σᾶς πῶ σήμερα γιὰ τὸ Δία :

— Γιὰ τὸ Δία; εἶπαν ἀπογοητευμένα τὰ παιδιά.

— Μὰ γι' αὐτὸν ξέρουμε τόσα καὶ τόσα πράγματα, ἔκαμε ὁ Γιῶργος.

— Μιὰ καὶ σᾶς μίλησα,ἐπέμεινε ὁ παπούς, γιὰ τὸν Ὄλυμπο, τὰ θεϊκὰ παλάτια καὶ τὸ φαγητὸ τῶν θεῶν, καλὰ θὰ εἶναι νὰ σᾶς πῶ καὶ γιὰ τοὺς θεούς. Μὰ δὲν θὰ σᾶς πῶ καὶ πολὺ γνωστὰ πράγματα!

Ξέρετε ἐπὶ παραδείγματι, πόσοι θεοὶ ἀναφέρονται μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ τοῦ Διός.

— Ὁ Δίας τοῦ Ὀλύμπου· ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου καὶ ὁ σύζυγος τῆς Ἥρας, ἀπάντησε ὁ Γιῶργος. Ἕνας καὶ μόνος.

— Καὶ ὅμως δὲν ἔχεις δίκιο. Στὴ μυθολογία ἀναφέρονται τρακόσιοι τόσοι μὲ τὸ ὄνομα Ζεύς. Καὶ τρεῖς εἶναι οἱ πιὸ ὀνομαστοί.

— Τρεῖς;

— Καὶ βέβαια ὁ πρῶτος γιὸς τοῦ Αἰθέρος, ὁ δεύτερος τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ὁ τρίτος ὁ ἐπισημότερος ὅλων ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη. Ποῦ γεννήθηκε καὶ ποῦ ἀνατράφηκε ὁ Δίας.

— Μὰ καλά. Αὐτὸ τὸ ξέρουν καὶ οἱ μικροὶ μαθηταί. Μεγάλωσε στὴν Ἴδη. Στὸ Ἰδαῖον Ἄντρο, εἶπε ἡ Τασία.

— Καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἔτσι. Πολλοὶ τόποι διεκδικοῦν τὸν Δία, πρόσθεσε ὁ παπούς...

— Δηλαδή, σὰν τὸν Ὅμηρο, «πολλαὶ πόλεις ἐρίζουν περὶ τῆς καταγωγῆς του», παρετήρησε ὁ Γιῶργος.

— Ἀκριβῶς. Γιατὶ οἱ Φρύγες λένε πὼς ὁ Δίας γεννήθηκε στὸ δικό τους βουνό, ποὺ λέγεται κι' αὐτό, σὰν τὸ κρητικό, Ἴδη. Οἱ Βοιωτοὶ ἰσχυρίζονται κι' αὐτοὶ μὲ τὴ σειρά τους, ὅτι γεννήθηκε στὴ Βοιωτία. Δείχνουν μάλιστα καὶ τὸν τόπο ποὺ λέγεται Πετραχός, κοντὰ στὴ Χαιρώνεια, ὅπου ὁ Κρόνος κατάπιε τὴν πέτρα ποὺ τοῦ ἔδωσε ἡ Ρέα, ἀντὶ γιὰ τὸ Δία. Θὰ ξέρετε βέβαια τὴν ἱστορία αὐτή.

— Καὶ βέβαια τὴν ξέρω τὴν ἱστορία, εἶπε ὁ Κωστάκης. Ὁ Κρόνος φοβόταν ὅτι θὰ τὸν ἐκθρόνιζαν τὰ παιδιά του. Γι' αὐτό, μόλις γεννιώνταν, τὰ ἔτρωγε. Μὰ σὰν γεννήθηκε ὁ Ζεύς, ἡ Ρέα ἅρπαξε μιὰ πέτρα, τὴν σπαργάνωσε καὶ τὴν ἔδωσε στὸν Κρόνο καὶ τὴν ἔφαγε, νομίζοντας ὁ κουτὸς πὼς τρώει τὸ παιδί του!...

— Μπράβο Κωστάκη, εἶπε ὁ παπούς. Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Φρύγες καὶ τοὺς Βοιωτοὺς καὶ οἱ Μεσσήνιοι ἔλεγαν πὼς ὁ Δίας γεννήθηκε στὴ Μεσσηνία. Οἱ Αἰτωλοὶ ἔλεγαν πὼς γεννήθηκε στὴν Ὤλενον πόλη τῆς Αἰτωλίας, οἱ Ἀργεῖοι τὸν ἤθελαν γεννημένο στὴν Ἀχαΐα, οἱ Ἀρκάδες στὴν Ἀρκαδία. Καὶ μάλιστα οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ ἰσχυρίζονταν ὅτι ἡ Ρέα κατέφυγε στὸ ὄρος Λύκαιο ὅπου βρισκόταν μιὰ μεγάλη σπηλιὰ γνωστὴ μὲ τὸ ὄνομα Ἱερὸ τῆς Ρέας. Εἰς τὸ σπήλαιο αὐτὸ εἶχαν δικαίωμα νὰ μπαίνουν μόνον οἱ ἱέρειες τῆς Ρέας. Οἱ ἄντρες δὲν εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ μποῦν ἐκεῖ μέσα. Λένε λοιπὸν οἱ Ἀρκάδες πὼς ἐκεῖ μέσα ἡ Ρέα γέννησε τὸν Δία κι' ἐκεῖ ὁ Κρόνος ἔφαγε τὴν πέτρα. Μιὰ μάλιστα ἀπὸ τὶς κορυφὲς τοῦ βουνοῦ ἐλέγετο Ἱερὰ τοῦ Διὸς ἐπειδὴ ἐκεῖ ἀνετράφη ὁ Δίας. Τὸ ἴδιο ὄρος ἐλέγετο καὶ Ὄλυμπος. Κάποια δὲ πλαγιά του ἐλέγετο Κρητία. Ἔτσι ἔλεγαν ὅτι, ἐκεῖ ἀνατράφηκε ὁ Δίας καὶ ὄχι στὴν Κρήτη, ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ Κρῆτες κάνοντας σύγχιση μεταξὺ τῆς λέξης Κρητία καὶ Κρήτη.

Ἀλλὰ ὑπάρχουν κι' ἐκεῖνοι ποὺ πᾶνε νὰ συμβιβάσουν τοὺς Κρῆτες καὶ τοὺς Ἀρκάδες. Καὶ λένε πὼς στὴν Ἀρκαδία γεννήθηκαν οἱ δυὸ πρῶτοι ἀπὸ τοὺς τρεῖς θεοὺς μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα. Ὁ Δίας, δηλαδή, ὁ γιὸς τοῦ Αἰθέρα καὶ ὁ Δίας ὁ γιὸς τοῦ Οὐρανοῦ.

Μὰ οἱ περισσότεροι συμφωνοῦν πὼς ὁ Δίας γεννήθηκε στὴν Κρήτη.

Ὅταν ἔφτασε στὸ νησί, βρῆκε τοὺς Ἰδαίους δακτύλους, κι' αὐτοὶ ποὺ ἤξεραν καλὰ τὰ κατατόπια, τὴν ὡδήγησαν στὸ ὄρος Ἴδη ἢ ὅπως λένε ἄλλοι, στὸ ὄρος Δίκτη ἢ στὸ ὄρος Λύκτον. Ἐκεῖ βρισκόταν ἕνα ἀπόκρυφο καὶ μεγάλο ἄντρο, ὅπου ἡ Ρέα γέννησε τὸ Δία καὶ τὸν ἔδωσε στὴ Θέμιδα ποὺ ἀνέλαβε νὰ τὸν φροντίζει. Γιὰ τροφούς του ἐπῆρε τὰς νύμφας Ἀδράστεια καὶ τὶς κόρες τοῦ βασιλιᾶ Μελισσέα τῆς Κρήτης. Καὶ ἔβαλε γιὰ σωματοφύλακες τοῦ Δία τοὺς Κούρητας.

Μόλις γεννήθηκε ὁ Δίας ἄρχισε νὰ γελάει. Καὶ γελοῦσε ἀδιάκοπα ἑπτὰ ἡμέρες. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἀρχαῖοι θεωροῦσαν τὸν ἀριθμὸ ἑπτὰ τέλειο καὶ ἱερό. Μόλις γεννήθηκε ὁ Ζεὺς ἡ Γῆ χάρηκε. Καὶ τότε φύτρωσε ἀπὸ τὰ σπλάχνα της τὸ περίφημο χορτάρι, ποὺ μόνο στὴν Κρήτη φύεται. τὸ Δίκταμο!

Οἱ δυὸ νύμφες ἔτρεφαν τὸν Δία μὲ τὸ γάλα τῆς Ἀμαλθείας, τῆς περίφημης αὐτῆς κατσίκας γιὰ τὴν ὁποία σᾶς μίλησα καὶ τὴν ἄλλη φορά! Καὶ τὸ γάλα τὸ ἔπινε ἀπὸ τὸ κέρατο τῆς κατσίκας.

— Τὸ περίφημο Κέρας τῆς Ἀμαλθείας, εἶπε ὁ Κωστάκης.

— Ἀκριβῶς. Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ ἦταν οἱ Κούρητες ἄγρυπνοι φύλακες. Κι' ἐπειδὴ καμμιὰ φορὰ ὁ Δίας ἔκλαιγε αὐτοὶ ἀπ' ἔξω χόρευαν καὶ χτυποῦσαν τὰ δόρατά τους στὶς ἀσπίδες τους. Ἔτσι οἱ κλάψεις τοῦ Δία δὲν ἔφθαναν στὰ αὐτιὰ τοῦ πατέρα του τοῦ Κρόνου.

Ὅταν πέθανε ἡ Ἀμάλθεια, αὐτὴ καὶ τὰ κατσικάκια της, ὁ Δίας τὰ ἔκαμε ἀστέρια, μὲ τὸ δέρμα της ὅμως ἔφτιασε τὴν ἀσπίδα του. Ἔτσι ἡ ἀσπίδα του, ἐπειδὴ ἦταν ἀπὸ αἰγίσιο δέρμα λεγόταν Αἰγὶς καὶ αὐτός, ὁ Δίας, Αἰγίοχος. Κατόπιν ὁ Δίας ἔδωσε αὐτὴ τὴν ἀσπίδα στὴν ἀγαπημένη του κόρη, τὴν Ἀθηνᾶ. Τὸ «κέρας» τῆς Ἀμαλθείας ὁ Δίας τὸ ἔδωσε εἰς τὶς δύο νύμφες κι' αὐτὲς μποροῦσαν νὰ ζητήσουν καὶ νὰ ἔχουν ἀπ' αὐτὸ ὅτι ἐπιθυμοῦσαν.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ μιὰ ἄλλη παράδοση γύρω ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Δία. Λένε δηλαδή, πὼς ἡ Ἀμάλθεια ἦταν Νύμφη καὶ ὄχι κατσίκα. Ἡ Θέμις λοιπόν, πῆρε τὸ βρέφος καὶ τὸ ἔδωσε στὴν Ἀμάλθεια τὴ Νύμφη νὰ τὸ ἀναθρέψη. Καὶ ἡ Ἀμάλθεια μὲ τὴ σειρά της ἔδωκε τὸ Δία σὲ μιὰ κατσίκα γιὰ νὰ τὸν διατρέφη. Αὐτὴ ἡ κατσίκα, ἦταν θυγατέρα τοῦ Ἥλιου καὶ τρομερὰ δύσμορφη ποὺ οἱ Τιτᾶνες παρακάλεσαν τὴ γῆ νὰ τὴν κρύψη σὲ ἕνα ἄντρο τῆς Κρήτης γιὰ νὰ μὴν τὴν βλέπουν στὰ μάτια τους. Καὶ ἡ Γῆ ἀφοῦ τὴν ἔκρυψε παράδωσε στὴν Ἀμλθεια τὸν Δία γιὰ νὰ τὸν ἀναθρέψη μὲ τὸ δικό της τὸ γάλα. Ὅταν ὁ Δίας μεγάλωσε κι' ἐπρόκειτο νὰ κάμη τὴ Μεγάλη Τιτανομαχία ἡ Γῆ τὸν συμβούλεψε νὰ μεταχειρισθῆ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 359)

Δὲν εἶναι σωστὰ

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΟΥ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ

Ἐδῶ θὰ καταχωρῶ διαφόρους μαργαρίτες ποὺ ἁλιεύω στὰ γράμματα φίλων μου. Θὰ τοὺς δείχνω τὰ λάθη τους. Καὶ θὰ ὠφελοῦνται καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ τὰ διαβάζουν:

* Μοῦ γράφει ἕνας φίλος μου : Σᾶς χαιρετῶ μὲ ἀγάπη καὶ εὐσέβεια. Τὸ ΕΥΣΕΒΕΙΑ δὲν εἶναι σωστό. Μποροῦσε νὰ μοῦ γράψη τὴ λέξη σ ε β α σ μ ό. Ἡ ΕΥΣΕΒΕΙΑ κυρίως ὀφείλεται στὸ Θεό· ἐνῶ ὁ σεβασμὸς στοὺς γονεῖς. Βέβαια στὴν ἀρχαία καὶ τὸ «εὐσέβεια» λεγότουν καὶ γιὰ τοὺς γονεῖς κλπ. Ἀλλὰ σήμερα κυριολεκτεῖται μόνο γιὰ τὸ Θεό. Λοιπόν : Ε ὐ σ έ β ε ι α στὸ Θεό. Σεβασμός : Στοὺς ἀνθρώπους!

* Μοῦ γράφει ἄλλος φίλος μου : Μὲ «ἀγάπη καὶ ἐχτίμηση». Συνήθως ἕνας νέος δὲν πρέπει νὰ πῆ σ' ἕνα μεγάλο ὅτι τὸν ἐκτιμᾶ. Γιατὶ μπορεῖ νὰ τοῦ πῆ «καὶ ποιὸς εἶσαι σὺ ποὺ μπορεῖς νὰ ἐκτιμᾶς ἕναν μεγαλύτερό σου». Σωστὸ εἶναι ἡ ἐκτίμηση νὰ στρέφεται ἀπὸ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἄνω: Ἕνας μεγάλος ἢ ἀνώτερος μπορεῖ νὰ πῆ στὸ μικρότερο ἢ κατώτερό του : «Ἐκτιμῶ πολὺ τὸ ἔργο σου». Ὁ μικρότερος ὅμως ἢ κατώτερος θὰ πῆ : «Θαυμάζω τὸ ἔργο σας».

* Κάποιος ποὺ δὲν εἶναι οὔτε μαθητής, οὔτε νέος ἀλλὰ δάσκαλος, μοῦ γράφει «μὲ πολὺ ἀγάπη» καὶ ἄλλος φίλος μου «ποιὸ σωστό». Ἐπειδὴ συναντῶ συχνὰ τέτοια λάθη, σᾶς δίνω ἐδῶ ὀρθογραφικὲς ὁδηγίες. Ἔχουμε: ὁ «πολύς», ἡ «πολλή», τὸ «πολύ». Τὸ «πολλὴ» ποὺ πάει στὴν ἀγάπη εἶναι γένους θηλικοῦ. ἑπομένως θὰ γραφῆ μὲ δύο λάμβδα καὶ ἦτα. Τὸ «πολὺ ἀγάπη» συνεπῶς εἶναι λάθος. Τὸ ὀρθὸ εἶναι «πολλὴ ἀγάπη». Ἂν θὰ πῆς κάνει κρύο καὶ θέλεις νὰ πῆς πὼς τὸ κρύο εἶναι μεγάλο, θὰ γράψης : Π ο λ ὺ κ ρ ύ ο. Τὸ πολὺ ἐδῶ εἶναι οὐδέτερο γιατὶ οὐδέτερο εἶναι καὶ τὸ κρύο! Ἂς θέλης νὰ πῆς πὼς γίνεται μεγάλος θόρυβος. Μπορεῖς νὰ γράψης «πολὺς θόρυβος». Γιατὶ τὸ πολὺς ἐδῶ εἶναι γένους ἀρσενικοῦ ἀφοῦ ἀναφέρεται στὸ θόρυβος. Τὸ «ποιὸ» καὶ τὸ «πιὸ ἔχουν δυὸ διαφορετικὲς σημασίες. Ἡ πρώτη : εἶναι παρεφθαρμένος τύπος τοῦ ποῖος, ποῖον, ποία καὶ λέμε : Ποιός, ποιά, ποιό! Ποιὸς εἶπε αὐτό; Ποιὰ μίλησε; Ποιὸ παιδὶ ἔκαμε αὐτὴ τὴν ἀταξία; Στὴν περίπτωση αὐτὴ τὸ ποιὸς πρέπει νὰ γράφεται μὲ ΟΙ.

Λέμε ὅμως : Πάψε πιά· μᾶς ξεκούφανες. Ἢ δὲν ἀντέχω πιά. Ἢ δὲν θὰ φωνάξης πιὸ δυνατὰ νὰ σὲ ἀκούση. Τὰ πιό, πιά, αὐτὰ σημαίνουν π λ έ ο ν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ προέρχονται. Τὸ πλέον ἔγινε πλειό. Τὸ πλειό, πειό, ἡ πλειά, πειά. Τὸ ἔγραφαν γιὰ πολλὰ χρόνια μὲ ει. Τώρα ὅμως τὸ ἁπλοποίησαν καὶ τὸ γράφουν μὲ γιῶτα.

* Ἕνας φίλος μου μοῦ γράφει: «Ἐ π ὶ δ ε υ τ έ ρ α ν φ ο ρ ὰ ν σᾶς γράφω ὅπως μοῦ ἀποστείλετε τὸ περιοδικόν σας καὶ ὅ π ω ς μ ὲ λ ά β ε τ ε ὡ ς σ υ ν δ ρ ο μ η τ ή ν σ α ς».

Τὸ «ἐπὶ δευτέραν φορὰν» βέβαια εἶναι ἀγραμματωσύνη. Θὰ μποροῦσε νὰ μοῦ πῆ : «Διὰ δευτέραν φοράν», ἢ «Γιὰ δεύτερη φορά». Ἐπίσης «νὰ μὲ λάβετε ὡς συνδρομητήν σας» δὲν θὰ πῆ τίποτε. Θὰ ἔγραφε σωστά: Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ γράψετε συνδρομητήν σας.

Μιά ἐπεξήγηση τοῦ χάρτη τοῦ ἐξωφύλλου μας

Ἡ Ἀργοναυτική ἐκστρατεία

Ἡ Βασίλισσα τῆς Ἰωλκοῦ στὴν Θεσσαλία, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ εἶχε μὲ τὸν ἄντρα της τὸν Κρηθέα, εἶχε καὶ δυὸ γυιοὺς ποὺ πατέρας τους ἦταν ὁ ἴδιος ὁ θεὸς τῆς θάλασσας, ὁ Ποσειδώνας.

Ὅταν πέθανε ὁ Κρηθέας, διάδοχος τοῦ θρόνου ἦταν φυσικὰ ὁ γυιός του, ὁ Αἴσων. Οἱ δυὸ ὅμως Ποσειδωγέννητοι τοῦ πῆραν τὸν θρόνο, κι' ἔστειλαν τὸ μονάκριβο παιδί του μακρυά, στὸ Πήλιο, νὰ τὸ φυλάη ἕνας σοφὸς καὶ καλὸς γέρο - κένταυρος, ὁ Χείρων, χωρὶς νὰ τοῦ ποῦν πῶς εἶναι βασιλόπουλο.

Αὐτὸ τὸ παιδὶ ἦταν ὁ Ἰάσων.

Ὅταν μεγάλωσε, ἔμαθε τυχαῖα τὴν ἱστορία τοῦ ἐκθρονισμοῦ τοῦ πατέρα του, κι' ἀκόμη ἔμαθε πῶς στὸν θρόνο καθόταν ὁ θεῖος του ὁ Πελίας.

Ὁ Ἰάσων, γενναῖο παλληκάρι καθὼς ἦταν, ἀποφάσισε νὰ πάρη πίσω τὸν πατρικό του θρόνο.

Ὁ Πελίας ἔτυχε νὰ κάνη τότε θυσίες στὸ παραθαλάσσι στὸν θεϊκὸ πατέρα του, τὸν Ποσειδῶνα, καὶ κάλεσε πολλοὺς ξένους νὰ παρασταθοῦν.

Ἀνάμεσα στοὺς ξένους ἦταν καὶ ὁ Ἰάσων ποὺ καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὸ ποτάμι Ἄναυρο, ἔχασε τὸ ἕνα του σαντάλι.

Ἕνας χρησμὸς ὡστόσο εἶχε εἰδοποιήσει τὸ Πηλέα, «νὰ φοβᾶται τὸν μονοσάνδαλο».

Ὅταν εἶδε τὸ ὡραῖο παλληκάρι νὰ περπατάη στὴν παραλία φορώντας ἕνα μοναχὰ σανδάλι, εὐθὺς θυμήθηκε τὸν χρησμό, καὶ ρώτησε τὸν Ἰάσωνα.

— Ἂν φοβόσουν γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὸ θρόνο σου, πῶς θὰ φερνόσουνα σ' ἐκεῖνον ποὺ ζητάει νὰ σοῦ τὰ πάρη;

— Θὰ τοῦ ζητοῦσα νὰ πάη νὰ μοῦ φέρη τὸ χρυσόμαλλο δέρας! εἶπε ὁ Ἰάσων.

— Πολὺ καλά! Λοιπὸν ἐγὼ εἶμαι Βασιλιὰς ἐδῶ, καὶ σὲ διατάζω νὰ πᾶς νὰ μοῦ φέρης τὸ Χρυσόμαλλο δέρας, εἶπε ὁ Πηλέας. Ἐκτὸς φυσικὰ ἂν φοβᾶσαι.

— Δὲν φοβᾶμαι τίποτε καὶ κανέναν! εἶπε ὁ Ἰάσων. Καὶ θὰ σοῦ ἀποδείξω Βασιλιὰ πῶς εἶμαι πιὸ ἄξιος καὶ γενναῖος ἀπὸ σένα, φέρνοντάς το!

Ὡστόσο τί ἦταν αὐτὸ τὸ Χρυσόμαλλο δέρας;

Γιὰ νὰ τὸ ἐξηγήσωμε, πρέπει νὰ ποῦμε μιὰ ἄλλη ἱστορία: δυὸ βασιλόπουλα τοῦ Ὀρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας, περνοῦσαν πολὺ ἄσκημη ζωή, γιατὶ δὲν εἶχαν μάνα, καὶ ἡ μητρυιά τους ἦταν κακή. Αὐτὰ τὰ δυὸ βασιλόπουλα λεγόνταν Φρίξος καὶ Ἕλλη. Τόσο λίγο τ' ἀγαποῦσε ἡ μητρυιά τους, ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ προσφέρη τὸν Φρίξο θυσία στὸν Δία, νὰ τὸν σφάξη δηλαδὴ σὰν ἀρνί. Αὐτὸ τὸ ἔμαθε ἡ μάνα τους ἡ Νεφέλη, ποὺ ἦταν θεά, καὶ μιὰ νύχτα τοὺς ἔστειλε ἕνα κριάρι μεγάλο, μὲ χρυσὸ μαλλί, ποὺ πετοῦσε στὸν ἀέρα σὰν πουλί. Τὰ παιδιὰ ἀνέβηκαν στὸ πρόβατο, καὶ ἔφυγαν τῆς μητρυιᾶς.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ πετοῦσαν πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἡ Ἕλλη ἔγυρε νὰ κοιτάξη κάτω, ζαλίστηκε, ἔπεσε καὶ πνίγηκε. Γιὰ τοῦτο ἀργότερα ὀνόμασαν τὸ στενὸ ὅπου πνίγηκε «Ἑλλήσποντο» καὶ εἶναι τὸ στενὸ ποὺ συνδέει τὸ Αἰγαῖο μὲ τὴ θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ στὴν Κωνσταντινούπολη. Ὁ Φρίξος κατέβηκε, ἔθαψε τὴν ἀδερφή του στὴν ὄχθη, καὶ ὕστερα συνέχισε τὸ ταξίδι του ὡς τὴν Κολχίδα, μιὰ ξακουστὴ καὶ πλούσια πολιτεία στὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου (τῆς Μαύρης Θάλασσας). Ἐκεῖ ὁ Βασιλιὰς Αἰήτης, τὸν δέχτηκε μὲ μεγάλες τιμές, καὶ τοῦ ἔδωσε μάλιστα ἀργότερα καὶ τὴν ἴδια του τὴν θυγατέρα γιὰ γυναίκα.

Εὐγνωμονώντας ὁ Φρίξος τοὺς θεοὺς γιὰ τὴν προστασία τους, θυσίασε τὸ κριάρι στὸν Δία, καὶ τὸ χρυσὸ τομάρι, τὸ «δέρας» ὅπως τὸ ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι, τὸ χάρισε στὸν πεθερό του.

Ὁ Βασιλιὰς Αἰήτης, κρέμασε σ' ἕνα δρῦ τὸ χρυσόμαλλο δέρας (ἕναν δρῦ ποὺ βρισκόταν στὸ ἄλσος τοῦ Ἄρεως) καὶ ἔβαλε νὰ τὸ φυλάη ἕναν φοβερὸ δράκοντα.

Αὐτὸ τὸ τομάρι ἀποφάσισε νὰ κλέψη ὁ ριψοκίνδυνος Ἰάσων.

Γι' αὐτὸ παρακάλεσε τὸν Ἄργο, τὸν ἐγγονὸ τοῦ Φρίξου νὰ τοῦ φτιάση ἕνα μεγάλο καράβι. Ὁ Ἄργος μὲ τὴν βοήθεια τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς, ἔφτιασε ἕνα καράβι ποὺ δὲν εἶχε ξαναγίνει ὅμοιό του στὸν κόσμο, καὶ ποὺ τ' ὀνόμασαν «Ἀργώ».

Ὅταν οἱ ἥρωες καὶ τὰ βασιλόπουλα ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδας ἄκουσαν αὐτὸ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ κάνη ὁ Ἰάσων, θέλησαν νὰ λάβουν μέρος στὴν ἐκστρατεία, ποὺ εἶχε ὀνομαστὴ «Ἀργοναυτική» ἐνῶ ὅσοι μπάρκαραν μὲ τὴν Ἀργὼ ὀνομάστηκαν «Ἀργοναῦτες».

Ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ἔφυγαν ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Κάστωρ κι' ὁ Πολυδεύκης, ὁ Ζήσης, ὁ Κάλαϊς, ὁ Ὀρφεύς, ὁ Λάπιθος Μόψος, ὁ Φιλήμμων, ὁ Θησέας, ὁ Πηλεύς, ὁ Νέστωρ, ὁ Βασιλεὺς τῶν Φερῶν Ἄδμητος καὶ ἄλλοι. Ξεκίνησε λοιπὸν ἡ Ἀργώ, καὶ πρῶτα ἄραξε στὴν Λῆμνο. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπῆγαν εἰς τὴν Κύζικο, ἕνα νησὶ τῆς Προποντίδας. Ἐκεῖ ὅμως συνέβηκε ἕνα ἄτυχο ἐπεισόδιο: ὅπως ἀναγκάστηκαν νὰ ξαναγυρίσουν νύχτα στὸ νησὶ ἐξαιτίας τῆς κακοκαιρίας, οἱ κάτοικοι τοὺς πῆραν γιὰ ἐχθρούς, καὶ τοὺς χτύπησαν. Οἱ Ἀργοναῦτες ἀναγκάστηκαν νὰ ἀμυνθοῦν καὶ σκότωσαν πολλούς, καὶ μέσα σ' αὐτοὺς τὸν ἴδιο τὸν Βασιλιὰ τους Κύζικο.

Ἐπέρασαν πάμπολλες περιπέτειες, κι' ἔφτασαν ἐπιτέλους κοντὰ στὸν Βόσπορο. Στὴν ἄκρη τοῦ Βοσπόρου, ἦταν ἐκεῖνο τὸν καιρὸ δυὸ πέτρες ποὺ ἀνοιγόκλειναν καὶ τὸ καράβι ἔπρεπε νὰ περάση ἀνάμεσά τους ὅσο ἦταν ἀνοιχτές. Ἕνα σωρὸ πλεούμενα εἶχαν χαθῆ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο. Λέγονταν δὲ οἱ πέτρες «Συμπληγάδες Πέτρες». Οἱ Ἀργοναῦτες ὅμως ρώτησαν τὸν μάντη Φινέα, κι' ἐκεῖνος τοὺς εἶπε ν' ἀπολύσουν ἕνα περιστέρι. Κι' ἂν τὸ περιστέρι περάση καλὰ ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς πέτρες κι' αὐτοὶ θὰ περάσουν καλά.

Ἔκαναν λοιπὸν οἱ Ἀργοναῦτες αὐτὸ ποὺ τοὺς εἶπε ὁ Φινέας, καὶ οἱ Συμπληγάδες καθὼς ἔκλεισαν, ἔπιασαν μόνο λιγάκι τὰ φτερὰ τῆς οὐρᾶς τοῦ περιστεριοῦ. Κωπηλάτησαν λοιπὸν γρήγορα, καὶ πέρασαν καθὼς τὸ περιστέρι, καὶ μόνον ἡ πρύμνη τους ἔπαθε μιὰ μικρὴ βλάβη.

Ἀπὸ τότε, λένε, οἱ Συμπληγάδες, ἔμειναν ἀκίνητες. Κι' ἄλλες περιπέτειες εἶχαν οἱ Ἀργοναῦτες ὡς νὰ φτάσουν στὴν Κολχίδα, καὶ πολλοὺς συντρόφους τους ἔχασαν στὸ ταξίδι. Στὸ τέλος ὅμως ἔφτασαν στὴν ὄμορφη πολιτεία τοῦ Εὐξείνου, καὶ ἄραξαν σ' αὐτή.

Τοῦ κάκου ὅμως ἐζήτησε ὁ Ἰάσων ἀπὸ τὸν Βασιλέα τὸ χρυσόμαλλο δέρας: ὁ Βασιλιὰς τῶν Κόλχων τοῦ εἶπε πῶς εὐχαρίστως θὰ τοῦ τὸ δώση, ἂν κάνη αὐτὰ ποὺ θὰ τοῦ ζητήση.

Τὸ πρῶτο ἦταν νὰ ζέψη στὸ ἀλέτρι δυὸ μανιασμένους ταύρους ποὺ ἔβγαζαν φλόγες ἀπὸ τὸ στόμα τους καὶ ὕστερα νὰ σπείρη δράκου δόντια. Ἤξερε ὁ βασιλιὰς ὅτι σπέρνοντας δράκου δόντια ὁ Ἰάσων, θὰ κανε νάβγουν ἀπὸ τὴ γῆ ἄντρες πάνοπλοι ποὺ θὰ τὸν σκότωναν.

Ἡ Μήδεια ὅμως ἡ κόρη τοῦ βασιλιᾶ, ποὺ ἦταν μάγισσα, συμπάθησε τὸν Ἰάσωνα καὶ τοῦ εἶπε τὸν τρόπο νὰ ζέψη τοὺς ταύρους σὰ νὰ ἦταν βώδια, ὅπως καὶ νὰ σκοτώση τοὺς ὁπλισμένους ἄντρες. Τοῦ ζήτησε μονάχα νὰ τὴν πάρη μαζί του στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ τὴν παντρευτῆ.

Ἔτσι ὁ Ἰάσων ἔκανε τὸ πρῶτο κατόρθωμα ποὺ τοῦ ζήτησε ὁ Βασιλιὰς τῆς Κολχίδας. Ἐκεῖνος ὅμως ἀρνήθηκε νὰ τοῦ δώση τὸ τομάρι.

Εἶχε στὸ νοῦ του νὰ σκοτώση νύχτα τοὺς Ἀργοναῦτες, καὶ νὰ κάψη τὴν Ἀργώ.

Ἡ μάγισσα ὅμως ἡ Μήδεια τὸν πρόλαβε: μὲ μαγικὸ πιοτὸ κοίμησε τὸν δράκοντα, ὁ Ἰάσων πῆρε τὸ χρυσόμαλλο δέρας, καὶ ξεκίνησαν ὅλοι γιὰ τὴν Ἑλλάδα πολὺ πρὶν βγοῦν οἱ ἄνθρωποι τοῦ βασιλιᾶ νὰ τοὺς σκοτώσουν.

Μαζί τους εἶχαν οἱ Ἀργοναῦτες τώρα, τὴν Μήδεια καὶ τὸν μικρὸ ἀδελφὸ τῆς Ἄψυρτο.

Ὅταν ὁ βασιλιὰς Αἰήτης ἔμαθε τὰ γεγονότα, βγῆκε μὲ γοργὸ καράβι νὰ τοὺς κυνηγήση. Καὶ τότε ἡ μάγισσα ἡ Μήδεια ἔκανε κάτι φριχτό: σκότωσε τὸν μικρὸ ἀδερφό της, τὸν κομμάτιασε, κι' ἔρριξε τὰ κομμάτια του στὴ θάλασσα. Ὁ ἄμοιρος πατέρας, γιὰ νὰ μαζέψη τὸ τεμαχισμένο παιδί του, ἀργοπόρησε, κι' ἔτσι ἡ Ἀργὼ πρόφτασε νὰ προχωρήση.

Ὁ Δίας ὅμως θύμωσε γιὰ τὸ ἔγκλημα τῆς Μήδειας, τοὺς ἔστειλε ἀέρα ἐνάντιο καὶ τοὺς ἔρριξε στὶς ἀκτὲς τῆς Ἰλλυρίας. Καὶ τότε ἡ «Ἀργὼ» μὲ ἀνθρώπινη λαλιὰ τοὺς εἶπε πὼς ἔπρεπε νὰ ἐξευμενίσουν τὸν Δία γιὰ νὰ μὴ χαθοῦν. Καὶ γι' αὐτὸ νὰ πᾶνε στὸ Λάτιο τῆς Ἰταλίας, νὰ βροῦν τὴν μάγισσα Κίρκη τὴν ἀδελφὴ τοῦ Αἰήτη. Οἱ Ἀργοναῦτες ἄκουσαν αὐτὰ ποὺ εἶπε τὸ «καράβι ποὺ μίλησε». Πῆγαν στὸν τόπο ποὺ τοὺς εἶπε ἡ Ἀργώ, καὶ ἡ Κίρκη τοὺς ἐκαθάρισε ἀπὸ τὸν φόνο.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπέρασαν ἀπὸ τὸν βράχο ὅπου οἱ Σειρῆνες στέκονταν καὶ τραγουδοῦσαν μὲ τόσο γλυκειὰ φωνή, ὥστε οἱ ναῦτες μαγεμένοι ἔπεφταν στὴ θάλασσα γιὰ νὰ πλησιάσουν τὸν βράχο τους καὶ πνίγονταν. Οἱ Ἀργοναῦτες ὅμως, εἶχαν μαζί τους τὸν διάσημο μουσικὸ Ὀρφέα, ποὺ τόσο ὄμορφα ἔπαιζε τὴν λύρα του καθὼς περνοῦσαν ἀπὸ τὶς Σειρῆνες, ποὺ οἱ συντρόφοι του δὲν τοὺς ἔδωσαν διόλου σημασία, κι' ἐκεῖ-

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

'Επιτρέπεται ὁ θυμός;

'Επὶ τέλους σήμερα πρέπει νὰ καταλήξουμε σὲ κάποιο συμπέρασμα: 'Επιτρέπεται ἢ δὲν ἐπιτρέπεται ὁ θυμός; Ὕστερα, μάλιστα, ἀπὸ τὰ παραδείγματα τοῦ Κυρίου ποὺ ἀναφέραμε σὲ προηγούμενα σημειώματά μας, πρέπει νὰ εἴμαστε πιὰ ἕτοιμοι νὰ βγάλουμε τὸ συμπέρασμά μας. Μπορεῖ μερικοὶ νὰ ἔχουν καταλήξει στὴν ἀπόφαση, πὼς ὁ θυμὸς ἐπιτρέπεται: 'Αφοῦ ὁ Κύριος ἀγανακτοῦσε κι' ἔδειχνε αὐτή Του τὴν ἀγανάκτηση, τότε ἐμεῖς θὰ γίνουμε ἀνώτεροι κι' ἀπ' τὸν ἴδιο τὸν Κύριο;

Ἂς θυμηθοῦμε ὅμως τί εἴπαμε στὰ προηγούμενα σημειώματά μας. 'Ωργίσθηκε ποτὲ ὁ Κύριος, γιὰ ζητήματα ποὺ ἔθιγαν τὸν ἑαυτό Του ἢ τὸ ἐγώ Του; Ἢ ἀγανακτοῦσε μόνο γιὰ πράγματα ποὺ ἦταν γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὴν προκοπὴ τῶν ἄλλων;

'Ενῶ ἐμεῖς ἐξετάσαμε νὰ ἰδοῦμε γιὰ ποιοὺς λόγους θυμώνουμε; Ἂν τὸ ἐξετάσουμε, θὰ ἰδοῦμε πὼς πάντα ἢ σχεδὸν πάντα εἶναι μὲ κάποιο τρόπο στὴ μέση τὸ ἐγώ μας. Εἴτε γιατὶ μᾶς ἀσχημομίλησαν, εἴτε γιατὶ δὲν μᾶς πρόσεξαν, εἴτε γιατὶ εἶπαν κάτι κακὸ γιὰ μᾶς, εἴτε γιατὶ δὲν μᾶς ἔδωσαν κάτι, εἴτε, εἴτε, χίλια - δυὸ εἴτε.

Καὶ ἐνῶ θυμώνουμε γιὰ τέτοια ζητήματα, δὲν ἀγανακτοῦμε γιὰ ἄλλα ποὺ θὰ ἄξιζε τὸν κόπο νὰ ἐνδιαφερθοῦμε.

Ἂς ρίξουμε μιὰ ματιὰ γύρω μας: Δὲν ὑπάρχουν κακά, ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ λείψουν ἀπ' τὴ μέση; Δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς βοηθοῦμε νὰ διορθωθοῦν; Στὸ σπίτι μας, στὸ σχολεῖο μας, στὶς συναναστροφές μας, δὲ θὰ θέλαμε νὰ ἐπικρατῆ κάτι καλύτερο; 'Ασφαλῶς ναί.

Ἂς κυττάξουμε τώρα καὶ τὸν ἑαυτό μας: Μὲ τὴ στάση μας βοηθοῦμε νὰ γίνη αὐτὸ τὸ καλύτερο; Εἶναι πρῶτα πρῶτα τέτοιο ποὺ νὰ μποροῦμε νὰ ποῦμε δυὸ καλὰ λόγια, χωρὶς ὁ ἄλλος νὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς πῆ: «Δὲν κυττᾶς καλύτερα νὰ διορθώσης τὰ χάλια σου»; Ἔπειτα, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἴμαστε ὅτι ἔπρεπε νὰ εἴμαστε· δείχνουμε ἀπέναντι στὸν ἑαυτό μας τὴν ἴδια αὐστηρότητα, ποὺ θέλουμε νὰ δείξουμε στοὺς ἄλλους; Ὅταν κάνουμε κάτι κακό, αἰσθανόμαστε ἀπέναντι στὸν ἑαυτό μας τὸν ἴδιο θυμό, ὅπως τὸν αἰσθανόμαστε ἀπέναντι στοὺς ἄλλους, ὅταν ἐκεῖνοι τὸ κάνουν σὲ μᾶς; Ἢ μήπως δὲν μᾶς κάνει ἐντύπωση, ὅταν τὸ κακὸ τὸ κάνουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι; Μήπως ἔχουμε συνηθίσει ν' ἀναπνέουμε αὐτὴ τὴ μολυσμένη ἀτμόσφαιρα; Παραδείγματος χάρη, ὅταν μᾶς πειράξουν οἱ ἄλλοι, μέσα μας βράζουμε ἀπὸ θυμὸ κι' ἀπὸ ἀγανάκτηση. Ὅταν ὅμως ἐμεῖς πειράξουμε τοὺς ἄλλους γελᾶμε, σὰν νὰ κάναμε μεγάλο κατόρθωμα. Ἢ εἴμαστε ἕτοιμοι στὸ παιχνίδι νὰ μὴ φανοῦμε τίμιοι, γινόμαστε ὅμως θηρία, ὅταν καταλάβουμε πὼς οἱ ἄλλοι θέλουν νὰ μᾶς κλέψουν.

Τὸ ἴδιο περίπου συμβαίνει, ὅταν βλέπουμε νὰ γίνεται τὸ κακὸ ἀπ' τοὺς ἄλλους, χωρὶς νὰ μᾶς βλάπτει ἐμᾶς προσωπικῶς. Σπάνια θὰ βρεθῆ ἕνας μας, ποὺ θὰ θυμώση γιατὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ χτύπησαν ἕναν ἀδύνατο συμμαθητή τους, ἢ γιατὶ τὸν ἀδικοῦν συνεχῶς στὰ παιχνίδια τους. Πόσοι ἀπ' ὅλους μποροῦν νὰ ποῦν, ὅτι ἔχουν πολλὲς φορὲς ἀγανακτήσει, γιατὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ συκοφάντησαν κάποιον συμμαθητή τους ἢ γιατὶ δὲν ἀνεγνώρισαν τὴν ἀξία του; 'Ενῶ, ἂς θυμηθοῦμε, πόσες φορὲς θελήσαμε νὰ κατασπαράξουμε τοὺς ἄλλους, γιατὶ μᾶς χτύπησαν, ἢ μᾶς ἀδίκησαν, ἢ εἶπαν κάτι τὸ κακὸ ἐναντίον μας; Ἕνας τέτοιος μας θυμὸς θὰ ἔμοιαζε καθόλου μὲ τὴν ἀγανάκτηση τοῦ Κυρίου μας;

Ὁ πάτερ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

νες ἀπὸ τὸ κακό τους ἔπεσαν στὴ θάλασσα καὶ πνίγηκαν.

'Απὸ κεῖ πέρασαν ἀπὸ τὸ στενὸ ποὺ τὸ φύλαγαν τὰ δυὸ μυθικὰ τέρατα, ἡ Σκύλλα καὶ ἡ Χάρυβδης, χωρὶς δυσκολία κι' ἔφτασαν στὴν Κέρκυρα. Ὕστερα ἐπῆγαν στὴν Κρήτη, ὅπου δὲν μποροῦσαν νὰ πλησιάσουν, γιατὶ τὸ νησὶ τὸ φύλαγε ἕνας χάλκινος ἄνδρας, ὁ Τάλως, ποὺ ὅταν ἔβλεπε ξένο, γινόταν ἀστροπελέκι καὶ τὸν ἔκαιγε. Κι' αὐτὸν ὅμως ἡ Μήδεια κατόρθωσε νὰ τὸν θανατώση. 'Απὸ τὴν Κρήτη οἱ 'Αργοναῦτες πῆγαν στὴν Αἴγινα, καὶ τέλος γύρισαν στὴν 'Ιωλκὸ μὲ τὸ χρυσόμαλλο δέρας.

Ὁ θεῖος ὅμως τοῦ 'Ιάσωνος ὁ Πηλέας, εἶχε στὸ μεταξὺ σκοτώσει τὸν πατέρα του τὸν Αἴσωνα. Γιὰ νὰ βοηθήση ἡ Μήδεια τὸν 'Ιάσωνα νὰ ἐκδικηθῆ (ποὺ τὸν εἶχε στὸ μεταξὺ παντρευτῆ στὴν Κέρκυρα) ἔπεισε τὶς κόρες τοῦ Πελία νὰ σκοτώσουν τὸν πατέρα τους, γιὰ νὰ τὸν κάνη τάχα ὕστερα ἡ ἴδια νέο καὶ ρωμαλέο.

Ὕστερα ἀπ' αὐτὸ τὸ ἔγκλημά της, ὁ γυιὸς τοῦ Πελία ἐξόρισε τὴν Μήδεια ἀπὸ τὴν 'Ιωλκό.

Ὁ 'Ιάσων τὴν ἀκολούθησε στὴν ἐξορία, κι' ἔζησε μαζί της στὴν Κόρινθο.

Ὅπως ὅμως τὴν εἶχε ἀντιπαθήσει γιὰ τὰ τόσα της κακουργήματα, δὲν ἄργησε νὰ τὴν ἐγκαταλείψη γιὰ νὰ παντρευτῆ τὴν Κρέουσα, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέα Κρέοντα. Ἡ Μήδεια γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ, ἐχάρισε στὴν Κρέουσα ἕνα δηλητηριασμένο πέπλο, ποὺ μόλις τὸ φόρεσε κάηκε. Διωγμένη ἀπ' ὅλους ἡ Μήδεια, βρῆκε καταφύγιο στὴν 'Ασία. 'Απὸ τ' ὄνομά της ὀνομάστηκαν ἕνα μέρος ἀπὸ τοὺς 'Ασιᾶτες, Μῆδοι.

Ὅσο γιὰ τὸν 'Ιάσωνα, σκοτώθηκε ἀπὸ ἕνα δοκάρι ποὺ ἔπεσε ἀπὸ τὴν σκεπὴ στὸν ναὸ τοῦ Ποσειδῶνος.

Καὶ τὸ δοκάρι αὐτό, ἦταν ἀπὸ ξῦλο τῆς 'Αργοῦς...

Ἡ θεία ΕΙΡΗΝΗ

ΑΠΟ ΤΑ 'ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ,

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΕΤΟΝ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Μὲ ἐπισημότητα, ἔπειτα ἀπὸ ἐξάμηνη οὐσιαστικὴ λειτουργία, ἐγίνηκαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» στὸ χωριὸ 'Αετὸς καὶ ἔδωσαν τὰ παιδιὰ ἐπίσημα τὴν ὑπόσχεσή τους.

Στὴν ὄμορφη τελετὴ τῶν ἐγκαινίων παρέστησαν ὁ Νομάρχης Φλωρίνης κ. Τουσιάδης, αἱ ἐντεταλμέναι κυρίαι Τάρρη καὶ Κασοπούλου, οἱ διοικηταὶ καὶ ὁ ἰατρὸς τῶν Μονάδων Φλώρινας, Καστοριᾶς καὶ 'Εδέσσης, ὁ κ. Γ. Παπαποστόλου, διευθυντὴς Κοινωνικῆς Προνοίας Φλωρίνης καὶ ἄλλοι.

Στὴν ἀρχὴ ἐτελέσθη ἁγιασμὸς ὑπὸ τῶν ἱερέων κ. κ. Σωτηρίου καὶ Οἰκονομίδη. Κατόπιν ἡ ἐντεταλμένη κυρία Τάρρη παράδωσε τὴ σημαία, ἡ ὁποία καὶ ὑψώθηκε στὸν κοντό της, γίνηκε ἡ ὁρκωμοσία τῶν παιδιῶν καὶ δόθηκε ἡ ὑπόσχεσή τους καὶ μίλησε ὁ Διοικητὴς Μονάδος κ. 'Απέργης.

Τὰ παιδιὰ ἔκαμαν διάφορες ἀπαγγελίες κ.λ.π. καὶ τέλος οἱ ἐπίσημοι ἐπιθεώρησαν τὸ «Σπίτι».

◆◆

Ἔγκριση ψευδωνύμων

'Εγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα: Ἄγγελος Λεύκης, Ἁγία Μαῦρα, 'Αργοναύτης, 'Ασυρματιστής, Βασιλεὺς Ροδολῖνος, Γιὸς τοῦ Ἴσκιου, 'Εξαγριωμένος Γάτος, Πασσαλιμανιώτης, Πιττακὸς ὁ Μυτιληναῖος, Ραντάρ, Ροζαρίτα, Χαουνίτα.

◆◆

Προαιρετικὲς εἰσφορές

Ρίτσα Ν. 'Εβραίνογλου (19 - 7)	3.000
Βάσω Γ. Καλογεροπούλου (20 - 4)	5.000
Κων. Β. Γιαμούζης (18 - 12)	1.500

◆◆

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 357)

γιὰ ὅπλο τὸ δέρμα ἐκείνης τῆς κατσίκας, ἐπειδὴ ἦταν ἄτρωτο καὶ φοβερό.

— Τί θὰ πῆ ἄτρωτο; ρώτησε ἡ Τασία.

— Δὲν μπορεῖ νὰ πληγωθῆ. Στὴν περίσταση αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ τρυπηθῆ.

'Ακόμα ἡ ἀσπίδα αὐτὴ εἶχε στὴ ράχη της τὸ πρόσωπο τῆς Γοργόνας. Ἔτσι ἐπῆρε ὁ Δίας τὸ δέρμα τῆς κατσίκας. Τὰ κόκκαλά της ὅμως τὰ τύλιξε σὲ δέρμα ἄλλης κατσίκας τῆς ἔδωσε ψυχή, τὴν ἔκαμε ἀθάνατη καὶ κατόπιν τὴν μετέβαλε σὲ ἀστέρι.

Μὰ ἡ ἱστορία γιὰ τὴν γέννηση καὶ τὴν ἀνατροφὴ τοῦ Δία δὲν τελειώνει ἐδῶ. Μὰ σεῖς ἔχετε διαγωνισμοὺς τώρα. Πηγαίνετε νὰ διαβάσετε τὰ μαθήματά σας, κι' ὅταν μὲ τὸ καλὸ τελειώσετε θὰ ἔχω νὰ σᾶς πῶ χίλιες δυὸ ἱστορίες.

ΑΚΜ.

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΡΜΗΣ

Μέσ' τὴν ἄρμη, φουρτούνα ἢ μπουνάτσα,
στὴ βουὴ τοῦ κυμάτου μὲ κέφι,
τὸ κατάρτι στυλώνουν τὰ μπράτσα,
μιὰ γοργόνα στὴν πλώρη μᾶς γνέφει!...

Στὸ βορριᾶ πάντα ἡ πλώρη μας φάτσα
—'Οδυσσεὺς πρὸς ἑταίρους τάδ' ἔφη...—
δὲ μᾶς σκιάζει τῶν Σειρήνων ἡ ράτσα.
τὸ κορμί μας ἁρμύρα τὸ τρέφει!...

Γέννα, θρέμμα ἐμεῖς τοῦ πελάγου,
μὲ τὴν κάψα ἢ τὰ ρίγη τοῦ πάγου,
τὸ βυθό του αἰώνια τρυγᾶμε...

Τὸ δελφίνι τὴν πρύμη ἀκλουθάει,
σὰν τὸ δεῖλι στὸν ὅρμο γυρνᾶμε,
κι' ὁ Μεγάλος Ψαρᾶς μᾶς βλογάει!...

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Μαμά: Δημητράκη παιδί μου γιατί χοροπηδᾶς ἔτσι σὰν παλαβός;

Δημητράκης: Ξέχασα καλὲ μαμὰ νὰ κουνήσω τὴν μποτίλια πρὶν πάρω τὸ φάρμακο μου.

⁂

Ἕνας κύριος ρωτάει τὸν Γιαννάκη ποὺ ὁ μπαμπᾶς του εἶναι συνταγματάρχης.

— Τί θὰ γίνης Γιαννάκη ὅταν μεγαλώσης;

— Στρατηγός.

Καὶ γιατί στρατηγός;

Γιὰ νὰ βάζω φυλακὴ τὸν μπαμπά μου ὅταν μὲ δέρνει.

'Εστάλησαν ἀπὸ τὸ
ΚΩΝ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾷ:

Εὐχαριστῶ θερμὰ ἀγαπητέ μου ΝΙΚΟ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ γιὰ τὸ τόσο ὄμορφο γράμμα σου· αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωση νὰ σὲ συγχαρῶ ἰδιαιτέρως γιὰ τὸ στρωτὸ καὶ ἐκφραστικὸ γράψιμό σου. Περιμένω συνεργασίες σου.

ΑΝΤΩΝΙΕ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕ. Οἱ διευθύνσεις ποὺ ζητᾶς εἶναι οἱ ἀκόλουθες: 1) «Περιοδικὸ Φιλοτέλεια», Φειδίου 5 β, Ἀθῆναι. Ἐτήσια συνδρομὴ τοῦ περιοδικοῦ εἶναι 20.000 δραχμές. Ἐκδίδεται ἐδῶ καὶ 25 χρόνια. 2) Περιοδικὸ «Φιλοτελικὰ Νέα», Βασιλέως Ἡρακλείου 7, Θεσσαλονίκη. Ἐτήσια συνδρομὴ 15.000 δραχμές.

Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας Εὐαγγέλου Τσιλίφη, Θωμᾶ Χήρα, Ἀπ. Κων. Παναγιωτοπούλου, Χρίστου Δημητριάδη, Στεργίου Μητρέγκα, Ταπεινοῦ Ἴου, Ἰονίου Φλοίσβου, Σπυρίδωνος Τσιγγλιφῆ καὶ Ἄστρου τῆς Ἀνατολῆς.

Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς ἢ τὶς παρατηρήσεις πάνω στὴ σελίδα «Γιὰ νὰ περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας», ποὺ μᾶς ἔστειλαν οἱ φίλοι μας: Διονύσιος Μαρκόπουλος (ἐγένοντο οἱ δέουσες συστάσεις), Εὐάγγελος Τσιλίφης, Θωμᾶς Χήρας, Γεώργιος Χαλκιαδάκης, Σ. Π. Τζώτζης, Χρῖστος Παντούρης, Ἀντ. Χαλιαμπάλιας Ἀρ. Σαπουνᾶς, Στεφ. Εὐαγ. Σαπουνᾶς, Ἀλεξάνδρα Δάλλα, φίλος ποὺ στέλλει σταυρόλεξο ποὺ οἱ πρῶτες λέξεις εἶναι οἰωνὸς καὶ Σλῆμαν, καὶ ἄλλες ἀσκήσεις καὶ δὲν ὑπογράφει, Λεωνίδας Τσαρτσανίδης, Γ. Ψωμᾶς, Χαράλαμπος Νικολάου Ζαχάκης, Κων. Κοσμᾶς, Σωτήριος Λαμπρόπουλος, Κων. Κοντός, Ἰωάννης Π. Φλέσσας.

Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ἢ ἐρωτήσεις τῶν φίλων μας: Χρίστου Σαμανίδη, Γ. Μυρωνίδη, Δημ. Χωματᾶ.

Πήραμε τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Σπ. Τζώτζη (καλά), Ἀγρ. Λαουτζίκου Τσάπολα (;) (καλούτσικο), Δ. Παπανεστίου (καλό), Σταματούλας Παπαϊωάννου (καλά. Ἡ Μικρὴ Ποιήτρια πολὺ καλή), Ἀθανασίου Γκαμέρα (πολὺ καλά. Μπράβο). Μπὲν Χοὺρ (ἔτσι κι' ἔτσι), Μενελάου Σιώμου (ὄχι καλό, ἀλλὰ καὶ δὲν γίνεται καὶ κλισσέ, Ἄθου Κορρὲ (πολὺ καλά).

Εὐχαριστῶ πολὺ Β. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Γιατὶ μοῦ στέλνεις τὶς 5.000 δραχμὲς ΓΕΩΡΓΙΕ Α. ΧΑΤΖΗΙΟΡΔΑΝΟΥ; Γιὰ προαιρετικὴ εἰσφορά; Ἂν ναὶ τότε σὲ παρακαλῶ πολὺ γράψε μου καὶ σημείωσέ μου τὸν ἀριθ. 16)5.

Ἔδωσα ἐντολὴ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις ΣΠΥΡΟ ΤΣΙΓΛΙΦΗ.

Ὁ νέος ποὺ μοῦ ἔγραψε ἀπὸ τὴν Πάτμο (15)5)52) καὶ μοῦ ἀναφέρει περὶ τῆς 694 ἐπιταγῆς νὰ μοῦ γράψη τὸ ὄνομά του γιατὶ ξέχασε νὰ ὑπογράψη καὶ νὰ μοῦ ξαναπῆ ὅ,τι ἀκριβῶς θέλει. Ἐπίσης νὰ μοῦ ὑπενθυμίση πὼς μοῦ ἔστειλε 5.500 καὶ κοντὰ στὴν ὑπόμνηση νὰ σημειώση (16—26).

Τὸ ψευδώνυμο γιὰ τὸ ὁποῖον μοῦ μιλᾶς ΗΛΙΑ ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟ δὲν τὸ πῆρα ποτέ. Πάντως τὸ ἐγκρίνω τώρα καὶ σὲ χρεώνω.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ. Ποιὸ ψευδώνυμο καὶ ποιὲς ἀγγελίες; Δὲν βρῆκα τίποτε. Ξαναγράψε μου καὶ σημείωσε 4000 (16 - 27).

Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μᾶς ἔστειλαν οἱ φίλοι μας: Ζήνων Σγουράκης, Χρῖστος Μουχλούλης, Παναγιώτης Χαραλαμπίδης, Π. Γεωργίου, Γιαννῖκος Παναγιώτης Μπεσκούντης, τὸ ἀρχηγεῖον τῆς Δόξης (Πέπλου), Μιχ. Γκόν, Γεώργιος Τρ. Πανουσόπουλος, Θ. Γσιγαρᾶς, Χαράλαμπος Ζαχάκης καὶ Ἰωάννης Κεφάλας.

Πολὺ μὲ συγκίνησε τὸ γράμμα σου φίλε ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. Μοῦ γράφεις: «Τὸ περιοδικόν σας εἶναι ἄξιον συγχαρητηρίων διότι μᾶς δίδει χαρά. Τὸ περιμένουμε μὲ ἀνυπομονησία γιὰ νὰ νοιώσουμε μιὰ πνευματικὴ ἀπόλαυση, διαβάζοντάς το. Ἂς εἶναι εὐλογημένο τὸ ἔργο ποὺ κάνετε». Τὸ γραμματάκι σου εἶναι γιὰ μᾶς ἡ καλλίτερη πληρωμὴ τῶν κόπων μας.

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΙΩΑΝΝΑ Ζ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. Ἡ ὡραία σου ἐπιστολὴ μᾶς ἐπροξένησε ἰδιαίτερη χαρά. Μπορεῖς νὰ τὸ στείλης σ' ἐμᾶς τὸ γράμμα στὴ Ντολορὲς καὶ μεῖς θὰ φροντίσουμε νὰ τῆς τὸ στείλουμε. Θὸ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ σὲ γνωρίσω ὅταν θὰ ἔλθης στὴν Ἀθήνα. Εὐχαριστῶ τοὺς γονεῖς σου καὶ τοὺς ἀπευθύνω κι' ἐγὼ τοὺς χαιρετισμούς μου!

Ἀρκετὰ καλὴ ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΡΕΣΣΟ ἡ ἔκθεση ποὺ μᾶς ἔστειλε ὁ καλός σου δάσκαλος κ. Μιχ. Κων. Κατσένης.

Πρῶτα - πρῶτα ΠΕΡΙΑΝΔΡΕ ΔΑΦΝΟΠΟΥΛΕ δὲν χρειάζεται νὰ ἐμβάζης χρήματα γιὰ τὶς συνεργασίες ποὺ στέλνεις. Οἱ ἐκθέσεις ἢ τὰ ποιήματα ἢ πεζογραφήματα τῶν φίλων μου, κρίνονται δωρεὰν καὶ δημοσιεύονται ἂν ἐγκριθοῦν. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θὰ ἐγκριθοῦν τὰ καλλίτερα. Τὸ δικό σου ὅμως δὲν τὸ ἐγκρίνω. Καὶ δὲν τὸ ἐγκρίνω γιατὶ ἐνῶ εἶναι καλούτσικο δὲν ἔχει καμμιὰ αὐτοτέλεια. Μοῦ γράφεις μιὰ σελίδα τετραδίου καὶ μοῦ γράφεις κατόπιν: «Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο». Μὰ δὲν σκέφθηκα ἀκόμη νὰ βάλω συνεργασίες φίλων μου μὲ συνέχεια. Φρόντισε ἂν θέλης νὰ μοῦ στείλης κάτι ποὺ νὰ τελειώνη χωρὶς συνέχεια. Ἔτσι;

Διάβασα μὲ ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ΓΕΩΡΓΙΕ Π. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΕ. Τὸ ποίημα σου μᾶλλον καλὸ μὲ μικρὲς διορθώσεις. Δὲν παίζει κανεὶς τοὺς ἤχους. Οὔτε μπορεῖ νὰ συνδυασθῆ νομίζω ὁ «ἀπαλὸς ἦχος» μὲ τὸν θλιβερό! Θὰ μποροῦσες νὰ πῆς: «Μονότονα καὶ θλιβερὰ ἠχᾶ ἡ βροχὴ στὰ φύλλα» κλπ. Πάντως αὐτὲς εἶναι μικροπαρατηρήσεις. Ἀλλὰ ξέρεις σ' ἕνα ποίημα δὲν μπορεῖ νὰ παραβλέπη κανεὶς τὶς μικρολεπτομέρειες.

ΑΝΤΩΝΗ ΘΕΟΦΙΛΑΚΟ: Διάβασα καὶ τὶς τρεῖς σου συνεργασίες. Εἶναι καλούτσικες. Γράφεις μᾶλλον καλά. Ἀλλά... δὲν γράφεις πολὺ προσεκτικά. Γιατὶ κάνεις κάτι λάθη ὀρθογραφικά, ἰδίως ἀσυγχώρητα. Καὶ τὸ Χριστὸ μοῦ τὸν γράφεις μὲ Η. Συνιστῶ λοιπόν, καὶ σὲ σε καὶ στοὺς ἄλλους φίλους μου, γιατὶ δὲν εἶσαι ὁ μόνος ποὺ μοῦ γράφεις ἀνορθόγραφα, νὰ πάρετε ἕνα ὀρθογραφικὸ λεξικό. Καὶ ὅταν ἔχετε ἀμφιβολία νὰ προστρέχετε σ' αὐτό. Δὲν μπορεῖτε ἴσως νὰ ἀντιληφθῆτε πόσο χάνει ἕνα πεζογράφημα ὅταν εἶναι γεμάτο ἀνορθογραφίες. Προσοχή, λοιπόν! Καὶ δὲν θέλω νὰ στενοχωρηθῆς. Μίλησα τώρα σὲ σένα, ποὺ κάνεις ἴσως τὶς λιγώτερες γιὰ νὰ τ' ἀκούσουν οἱ ἄλλοι ποὺ κάνουν πολὺ περισσότερες.

ΧΡΙΣΤΟ Ι. ΓΙΑΝΝΙΚΟ. Μπράβο. Γραμμένη μὲ πολλὴ προσοχή.

Πρῶτα - πρῶτα φίλε μου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΨΑΛΗ σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα. Δεύτερο νὰ σὲ συγχαρῶ γιὰ τὸ «Ἡλιοβασίλεμα». Εἶναι καλό. Ἀρκετὰ καλό. Ἴσως σ' ἕνα σημεῖο θὰ τὸ διώρθωνα. Ὅσο γιὰ τὸ «σκὲτς» ὅμως ἔχω πολλὲς ἀντιρρήσεις. Θέλεις νὰ τὸ κάμης κωμικό. Τὸ πετυχαίνεις, φυσικά, σ' ἕνα δυὸ σημεῖα. Ἀλλὰ στὰ περισσότερα ἀντὶ γιὰ κωμικὸ τὸ κάνεις σαχλό. Πρόσεξε. Ἄλλο τὸ κωμικὸ ἄλλο τὸ σαχλό! Τὸ κωμικὸ προκαλεῖ τὸ γέλιο. Τὸ σαχλὸ προκαλεῖ τὴν ἀγανάχτηση. Προσέχετε. Μπορεῖς νομίζω νὰ γράψης σκὲτς ἢ καλλίτερα διάλογο! Ἀλλὰ προτοῦ ἐπιχειρήσεις θὰ πρέπει νὰ κάμης διαχωρισμὸ μέσα στὴ συνείδησή σου μεταξὺ κωμικοῦ καὶ σαχλοῦ. Καὶ τότε θὰ πετύχης. Ἴσως καμμιὰ μέρα ἐπιχειρήσω — γιατὶ ἀναγνωρίζω πὼς δὲν εἶναι εὔκολο θέμα — νὰ σᾶς δώσω μιὰ ἰδέα τοῦ «κωμικοῦ καὶ σαχλοῦ». Ἔπειτα γιατὶ τὸ ὄνομά σου μὲ λατινικοὺς χαρακτῆρες; Δὲν σοῦ ἀρέσουν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ προτιμᾶς τὸ PANAGIOTI Capsali, ἀπὸ τὸ ὡραιότατον Παναγιώτης Καψάλης; Ἐδῶ παιδί μου, σὲ ἄλλα κράτη, ἀπὸ καλῶς ἐννοούμενο ἐθνισμό, ἀπαγορεύουν ξενόγλωσσες ἐπιγραφές. Κι' ἐσύ, φίλε μου, στὸν τόπο σου νὰ θέλης ξενόγλωσσα τὸ ὄνομά σου; Δὲν σὲ καταλαβαίνω εἰλικρινῶς.

Πολὺ καλὲς οἱ συνεργασίες σου ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΠΑΥΛΟΥ ΤΣΙΑΚΑ. Πιστεύω πὼς ἔχεις ταλέντο καὶ θὰ διακριθῆς. Ἀλλὰ καθὼς γράφεις καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ, φίλε μου, προβληματικὴ κάνεις τὴ δημοσίευση.

ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΛΙΟΤΖΙΚΑ: Τὸ ποίημά σου δείχνει πατριωτισμὸ πολύ, αἴσθημα μπόλικο, ἀλλὰ ὄχι καὶ μεγάλη ποιητικὴ ἱκανότητα. Εἶσαι βέβαια μικρὸς ἀκόμη καὶ στὴν Στ´ τάξη τοῦ Δημοτικοῦ καὶ καλὰ καὶ πολλὰ αὐτὰ ποὺ γράφεις. Ἐλπίζω πὼς θὰ γράψης καλλίτερα.

Δημοσιεύω ἐδῶ ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΤΣΑΚΑ τὰ «Μαραμένα νεκρολούλουδα» ποὺ μοῦ στέλνεις:

Χυμένα νεκρολούλουδα
γυρμένα μέσ' στὸν τάφο
ποὺ ἐμπνέατε τὸν ποιητὴ
καὶ τὸν φτωχὸ ζωγράφο.

Τὰ δάκρυα πιὰ στερέψανε
δὲν τρέχουν νὰ ποτίσουν
τὰ διψασμένα σας κορμιὰ
λιγάκι νὰ δροσίσουν.

Μόνο θολὰ τὰ μάτια μου
θωροῦν τὴν ὀμορφιά σας
ποὺ τόσο λίγο κράτησε
μαζὶ μὲ τὴ δροσιά σας.

Καὶ τ' ἀεράκι ἀνάλαφρο
τὰ φύλλα σας σαλεύει
καθὼς τὸ φῶς τοῦ κανδηλιοῦ
τρεμάμενο ἀναδεύει.

Ξεφυλλισμένα πέταλα,
μαζὶ μ' ἕνα κορμάκι
ὁ χρόνος πιὰ σᾶς ἔλυωσε,
δὲν ζῆτε πιὰ λιγάκι.

Διάβασα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΜΠΑΣΚΟΥΤΑ καὶ τὸ γράμμα σου καὶ τὴν ἀρχὴ τοῦ ἀναγνώσματός σου γιὰ τὸν Παῦλο. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα σὲ βλέπω νὰ ἀπορῆς γιατὶ ἐζήτησα νὰ δῶ τὴν ἐργασία, ἐνῶ ἐσὺ μὲ ρώτησες ἂν δημοσιεύης συνεργασίες μὲ συνέχειες. Ἀντελήφθηκα τὴν ἐρώτησή σου. Καὶ σοῦ ἀπήντησα ὀρθά. Ὅπως θὰ ἀπαντοῦσα ἀκόμα καὶ σ' ἕνα φτασμένο λογοτέχνη. Νὰ τὸ δῶ καὶ θὰ σοῦ πῶ. Μπορεῖ νὰ εἶναι κάτι ποὺ δὲν τὸ δημοσιεύω οὔτε σὲ συνέχειες οὔτε αὐτοτελῶς. Μπορεῖ νὰ ἀξίζη καὶ νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ τὸ τραβήξη νὰ τὸ μεγαλώση καὶ νὰ δημοσιεύεται ἂν εἶναι δυνατὸν 10 χρόνια. Μπορεῖ ὅμως νὰ τοῦ πῶ τὰ 100 χειρόγραφα νὰ τὰ κάνη 2 καὶ νὰ τελειώνη ἡ ὑπόθεση. Ἔτσι γιὰ νὰ πῶ ἂν μπορῶ νὰ δημοσιεύσω κάτι ἀπαραίτητη προϋπόθεση νὰ τὸ διαβάσω! Ἔτσι; Τώρα ποὺ διάβασα τὴν ἀρχὴ σοῦ ἀπαντῶ: Δὲν μοῦ κάνει ἡ διήγησή σου. Εἶναι καλογραμμένη — δὲν μιλῶ γιὰ κάτι ἀπροσεξίες ποὺ τοὺς μπάζεις στὴ Δαμασκὸ κι' ἔπειτα τοὺς βρίσκει ὁ ἀναγνώστης ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη της — ἀλλὰ δὲν ἔχει καμμιὰ πρωτοτυπία. Δὲν δίνεις τίποτε περισσότερο ἀπὸ τὰ γνωστὰ τῶν βιβλίων. Ἐνῶ στὰ χέρια ἑνὸς λογοτέχνη θὰ μποροῦσαν κι' αὐτὰ ἀκόμη τὰ γνωστὰ νὰ πάρουν ζωὴ καὶ νὰ φανοῦν σὰν κάτι τὸ ἄγνωστο. Τὸ ἄγνωστο στὸν τρόπο ποὺ θὰ δώσης τὸ γνωστό! Γιὰ τοὺς «Ἄθλιους» ἔχω πολλὲς ἐπιφυλάξεις. Γιὰ τὰ ἄλλα. Σημειώνω εὐχαρίστως τὶς ὑποδείξεις σου.

Δημοσιεύω ΙΒΑΝΟΗ ἐδῶ τὸ ποίημά του «Νησάκι μου» καὶ ἐπιφυλάσσομαι γιὰ τὸ ἄλλο, ποὺ εἶναι ἐπίσης καλό.

Νησάκι μου τὰ κάλλη σου πές μου ποῖος ἄλλος
(ἔχει,
τὴν ἀπαλὴ φρεσκάδα σου, τὸ μπάτη τὸ γλυκὸ
τὰ διαμαντάκια ποὺ γεννᾶ ὁ Μάης ὅταν βρέχη.
Ἔχεις νεράϊδας χάρισμα, βρυσούλα κρυσταλλένια,
τὴν κάτασπρη ἐκκλησούλα σου, παλάτι θεϊκὸ
κι' ἀκρογιαλιὰ δαντελωτή, θεία, παραμυθένια.

Καλούτσικο εἶναι τὸ ποίημά σου ΡΟΔΑΚΗ ΓΡΙΒΑ.

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΖΩΗ ΧΑΒΕΔΟΥΛΗ γιὰ τὸ ὡραῖο καὶ εὐγενικὸ γράμμα σου. Διάβασα τὸ ποίημά σου ποὺ εἶναι γεμάτο νοσταλγία γιὰ τὸ σπιτάκι σου. Μπράβο.

Καλὲς καὶ οἱ δυὸ συνεργασίες σου ΜΙΧΑΛΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ.

Καὶ τὰ νέα σου ποιήματα καλὰ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΣΧΟ, Ἔδεσσα. Μπράβο.

Καλούτσικο τὸ ποίημά σου καὶ ὄχι καλὸ ΔΗΜ. ΠΑΝ. ΚΟΡΕΛΛΑ. Θὰ μποροῦσε νὰ ἦταν ἀρκετὰ καλὸ ἂν πρόσεχες κάτι μικρολεπτομέρειες. Νά σὰν ἐκεῖνο «κι' ἡ γιαγιὰ μοῦ λέει δῶθε» ἢ τὸ «βουτιγμένο μεσ' στὸ κιάφι» ποὺ τὸ ριμάρεις μὲ τὸ «στάχτη».

Δυστυχῶς, ἀπὸ ὡρισμένες ἀπροσδόκητες παραλείψεις ΚΑΙΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ἔγιναν ὡρισμένα λάθη τότε καὶ ἀντὶ νὰ ἀνατρέψω ὅλο τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ἀφῆκα σιωπηρὰ γιὰ νὰ σταματήση ὅλη ἡ ὑπόθεση.

Τὰ ποιήματά σου «Ἀπόψε» καὶ «Πέρασαν χρόνια» δὲν μοῦ ἄρεσαν καὶ πολὺ ΜΙΧ. ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ. Περιμένω ἀπὸ σένα κάτι τὸ καλλίτερο.

Διάβασα μὲ ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸ δεύτερο γράμμα σου ἀγαπητὲ Θ. ΣΟΝΙΤΗ. Νὰ ἐργάζεσαι μὲ ζῆλο καὶ ἀγάπη γιὰ τὴ δουλειά σου καὶ θὰ πᾶς μπροστά. Συνδρομητὴς λέγεται ὁ κάθε φίλος μας, ποὺ πληρώνει προκαταβολικὰ ἕνα ποσὸν καὶ παίρνει τὸ περιοδικό. Τὸ ποιηματάκι σου ἀρκετὰ συμπαθητικό. Μπράβο.

Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΙΩΑΝΝΗ Π. ΦΛΕΣΣΑ. Ἂν εἶναι πραγματικὰ δικό σου. Μπράβο.

Δημοσιεύω ἐδῶ ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΣΑΪΝΗ τὸ ποίημά σου «Πάσχα»:

Ὢ! ταλαίπωρη ψυχή μου
ξανὰ θὲ νὰ γιορτάσης
ὅπως γιορτάζουν τὰ πουλιὰ
σὰν πρασινίζει ἡ πλάση.

Ὢ! ταλαίπωρη ψυχή μου
θὰ λυτρωθῆς καὶ πάλι
καὶ θὰ ξαναστεφανωθῆς
μ' ἀμάραντο στεφάνι.

Αὔριο ποὖναι Κυριακὴ
θὰ ἔχης πιὰ γαλήνη
καὶ θὰ θρονιάση μέσα σου
ἀγάπη καὶ εἰρήνη.

Αὔριο ποὖναι Κυριακὴ
πιστὰ θὰ γονατίσης
καὶ τἄχραντα μυστήρια
σεμνὰ θὰ κοινωνήσης.

Αὔριο ποὖναι Κυριακὴ
θἄχης Πάσχα Λυτρωτὸ
διῶξε ὅ,τι ἔχεις μέσα σου
καὶ δέξου τὸ Χριστό.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΗ ΚΟΥΡΟΥ. Δυστυχῶς τὰ κατέστρεψα. Τὶς 1000 δραχμὲς ποὺ μοῦ στέλνεις τὶς ἔχω στὴ διάθεσή σου. Ὅταν μοῦ γράψης γιὰ τὴ χρησιμοποίησή τους μὴ λησμονήσης νὰ μοῦ σημειώσης 1000 δραχ. (18 — 4).

Σημειώνω ΧΡΙΣΤΟ ΜΟΥΧΛΟΥΛΗ πὼς αὐτὸ εἶναι τὸ ὀρθό σου ὄνομα. Φροντίζετε μόνο ὅλοι σας νὰ καθαρογράφετε τὰ ὀνόματά σας γιὰ νὰ μὴ γίνωνται λάθη. Σημειώνω τὴ γνώμη σου γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἐξωφύλλου.

Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Κοφτεροῦ Ξίφους, Ξανθῆς Μπουκλίτσας, Γιοῦ τοῦ Ἴσκιου, Μιχ. Σερ. Γκονοπούλου, Ἰωάννη Π. Φλέσσα.

Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Ξανθῆς Μπουκλίτσας, Κοφτεροῦ Ξίφους, Ρούλας

Φατούρου, Ἐλευθερίου Μπακλατζῆ, Γ. Σιανάβα, Ἰωάννη Νασούλα.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Δ. Παπαναστασίου πολὺ καλό, Θ. Τσιγάρα ἔτσι κι' ἔτσι.

⁂ Οἱ φίλοι μου ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΑΡΗΣ καὶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΣ μοῦ ἔστειλαν κάτι γραμματόσημα Ἑλληνικά, κακοξεκολλημένα, καὶ ὄχι πλυμένα σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ «Φιλοτελιστῆ» καὶ μοῦ ζητᾶν νὰ τοὺς στείλω τὸ ἀντίτιμό τους. Πρῶτα ἀπ' ὅλα τόσο μικρὴ ποσότης γραμματοσήμων καὶ μάλιστα κακοπεριποιημένων, δὲν μποροῦν νὰ ἐμφανισθοῦν ὡς ἐμπόρευμα. Ἔπειτα ποιὸς εἶπε στοὺς φίλους μου τῆς παιδόπολης Ζηροῦ πὼς ἐγὼ ἀγοράζω ἢ πουλῶ γραμματόσημα; Πάντως ἔστειλα τὰ γράμματά τους στὸν «Φιλοτελιστὴ» καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον θὰ πάρουν ἀπάντηση καὶ ὁδηγίες.

Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ἀπὸ τὸ Δαμιανὸ (ἀνυπόγραφη), Συμεὼν Θεοδωρίδης, Γ. Δ. Κουβέλας, Καραγιάννης.

⁂ Διάβασα ΑΛΙΚΗ ΜΠΑΜΠΑΛΙΤΗ τὸ ποίημά σου «Χρυσαυγή». Εἶναι ἀρκετὰ καλό. Ἀλλὰ κάπου κάπου σκοντάφτει στὸ μέτρο καὶ στὴ ρίμα:

Ἡ φύση ἀποκοιμήθηκε, ἡ πόλις ἡσυχάζει
καὶ τὸ φεγγάρι ντροπαλὰ τὸ τόξο του χαράζει
μὲ κίνηση νωχελικὴ κι' ἀχτινοῦλες σκύβουν
καὶ ἄπειρα γλυκὰ φιλιὰ στὰ λουλουδάκια δίνουν.

Σὰν ἔννοια πάει καλά. Καὶ ἔχει συνέπεια ἀναμφισβήτητη. Ἀλλὰ γιὰ διάβασε τὸ τρίτο στίχο. Δὲν τοῦ λείπει κάτι; Ἐκτὸς ἂν χώρισες τὸ κι' — ἀχτ σὲ δυὸ συλλαβές. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν μπορεῖ νὰ διαβαστῆ ἔτσι ἀλλὰ σὰν μιὰ συλλαβή. Κι' ἀχ. Ὁπότε λείπει καὶ τὸ ἡσυχάζει καὶ τὸ χαράζει ἂς ποῦμε πὼς εἶναι καλά. Ἀλλὰ πὼς μπορεῖ νὰ ριμάρη τὸ «σκύβουν» μὲ τὸ «δίνουν». Δὲν λέω, πὼς σ' ἕνα ποίημα εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ὁμοιοκαταληξία. Ἀλλὰ ἢ κάνεις ὁμοιοκαταλήκτους στίχους ἢ δὲν κάνεις. Μέσος ὅρος δὲν ὑπάρχει.

⁂ Περιμένω ΣΥΜΕΩΝ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ. Ἀλλὰ δὲν ἔχεις δίκηο, γιατὶ ἐγὼ δὲν ἀφήνω καμμιὰ ἐπιστολὴ ἀναπάντητη.

⁂ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ ΠΑΥΛΟ διὰ τὶς πληροφορίες γύρω ἀπὸ τὰ ἐγκαίνια τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ».

⁂ Πῆρα τὴν ἔκθεση τῆς μαθητρίας τῆς Δ΄ τάξης τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Ἀδένδρου ποὺ μᾶς ἔστειλε ἡ καλή της δασκάλα κυρία ΜΑΙΡΗ ΗΛΙΑΔΟΥ. Καὶ συγχαίρουμε καὶ τὴ μαθήτρια ἀλλὰ καὶ τὴ δασκάλα της.

⁂ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ ποίημά σου ΝΙΚΟ ΒΑΝΔΩΡΟ. Ὁ διαγωνισμὸς Σπαζοκεφαλιῶν παίρνει τέλος. Δυστυχῶς ὅμως ἡ δική σου συλλογὴ δὲν πῆρε ἔγκριση. Μόνον 3 ἀπ' ὅλη τὴ συλλογὴ θεωρήθηκαν ἀπὸ τὴν εἰδικὴ ἐπιτροπὴ καλά.

⁂ Πολὺ καλὰ ὅσα μοῦ στέλνεις ἀγαπητέ μου ΓΕΩΡΓΙΕ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑ. Ὁ «Θάνατος τοῦ Βοσκοῦ» ἐξαιρετικὰ καλός. Πολὺ καλὸ καὶ τὸ «Γαλήνη». Σ' εὐχαριστῶ πάντως γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου «Μιὰ ἀνάμνηση» μικρέ μου φίλε ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΣΜΑΡΟΠΟΥΛΕ. Ἀλλὰ μεταχειρίζεσαι μερικὲς λέξεις ὄχι καλές! Λές: «Ἀφήνω τὸ βλέμμα μου νὰ πλανήση». Θέλεις νὰ πῆς: νὰ πλανηθῆ. Τὸ «πλανήση» δὲν θὰ πῆ τίποτε.

⁂ Ἔχει ἀρκετὸ πνεῦμα ΝΤΟΡΕΜΗ τὸ σατυρικό σου «Στὸν καθρέφτη μπροστά», ἀλλὰ δὲν εἶναι ἄρτιο ἀπὸ ἀπόψεως ἐκτελέσεως. Θὰ ἤθελα πιὸ πεταχτὸ στίχο.

⁂ Δὲν εἶναι ἄσχημα ὅσα μοῦ στέλνεις ΑΓΓΕΛΕ ΛΕΥΚΗ. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ «σκορπάστρα» μοῦ κάθησε στὸ λαιμό.

Μ' ἀχτίδα χρυσορόδινη
παρηγοριᾶς «σκορπάστρα»

⁂ Ἀρκετὰ καλὰ τὰ πεζά σου ΠΕΤΡΟ ΜΠΑΡΑΚΙΤΗ.

⁂ Σὰν νὰ κάνουμε καλὴ ἀρχὴ μὲ τὶς συνεργασίες σου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΕ ποὺ μοῦ στέλνεις. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΡΙΤΣΑ ΕΒΡΑΙΟΝΟΓΛΟΥ διὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Ἐξαγριωμένου Γάτου, Π. Μπαρακίτη, Θωμᾶ Τσιγάρα. (Ἀλλὰ τί ἀνακάτωμα εἶναι αὐτό. Ἄλλη φορὰ σὲ χωριστὸ χαρτὶ τὶς σπαζοκεφαλιές).

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Συμ. Θεοδωρίδη, Πέτρου Ι. Μητράκα, Θωμᾶ Τσιγάρα.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Ἐξαγριωμένου Γάτου (καλό), Θ. Τσιγάρα (καλό). Ἀλλὰ καὶ τὰ δυὸ ἀκατάλληλα γιὰ κλισέ.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΒΑΣΩ ΓΡ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ διὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

⁂ Δυστυχῶς ΡΟΥΛΑ ΦΑΤΟΥΡΟΥ αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητᾶς δὲν μπορῶ νὰ στὸ δώσω. Ἀνήκει εἰς ἄλλον. Πάντως σοῦ δίνω κάτι ἄλλο. Θὰ τὸ ἀντιληφθῆς φυσικὰ πὼς εἶναι δικό σου.

⁂ ΓΙΕ ΤΟΥ ΙΣΚΙΟΥ. Τὶς ἐρωτήσεις σου νὰ τὶς ἐπαναλάβης.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΘΕΡΜΟΠΛΗΞΙΑ

Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ πάθη θερμοπληξία ἀπὸ τὶς ἴδιες αἰτίες ποὺ παθαίνει ἡλίαση (στέκεται στὸν ἥλιο μιὰ ἰδιαίτερα ζεστὴ μέρα), ἀλλὰ καὶ γιατὶ βρίσκεται σὲ μέρος ἐξαιρετικὰ ζεστὸ (φοῦρνο, ἀτμομηχανὴ κλπ.). Θερμοπληξία κυρίως παθαίνουν ὅσοι δὲν εἶναι πολὺ γεροί, ἢ πίνουν οἰνοπνευματώδη ποτά. Ἡ ἐλάττωση τοῦ ἅλατος εἶναι καὶ στὴ θερμοπληξία μιὰ ἀπὸ τὶς αἰτίες ποὺ τὴν προκαλοῦν.

Συμπτώματα: Ἡ θερμοπληξία ἀρχίζει συνήθως μὲ ζάλη, ναυτία (ἀνακάτεμα), ἀβέβαιο βηματισμὸ (παραπατήματα). Συχνὰ παρουσιάζεται ἐμετος.

Τὸ πρόσωπο εἶναι χλωμό, καὶ λουσμένο σὲ ἄφθονον ἱδρῶτα.

Μπορεῖ κιόλας νὰ εἶναι κι' ὁλόκληρος ἱδρωμένος.

Αὐτὸς ποὺ ἔπαθε θερμοπληξία, μπορεῖ καὶ νὰ λιποθυμήση. Αὐτὴ ὅμως ἡ λιποθυμία περνάει γρήγορα. Ἂν μείνη λιπόθυμος, γιὰ πάρα πολὺ ὥρα, σημαίνει πὼς ἡ κατάστασή του εἶναι σοβαρή, καὶ μπορεῖ καὶ νὰ πεθάνη.

Ὁ σφυγμὸς εἶναι ἀδύνατος.

Ἡ ἀναπνοὴ εἶναι ἀκατάστατη: πότε γοργὴ καὶ πότε ἀργή.

Δὲν εἶναι παράξενο ὁ ἄρρωστος νὰ νιώθη κρύο καὶ νὰ τουρτουρίζη, μὲ ὅλη τὴ ζέστη ποὺ πιθανὸν νὰ κάνη.

Τί πρέπει νὰ κάνωμε; Πρῶτα πρέπει νὰ μεταφέρωμε τὸν ἄρρωστο σὲ μέρος δροσερό, ὅπου νὰ μπορῆ ν' ἀναπνέη καλά.

Βοηθοῦμε τὸν ἄρρωστο νὰ συνέλθη ἀπὸ τὸ «σὸκ» (λιποθυμία) ἔχοντάς τον καλὰ τυλιγμένον σὲ κουβέρτα ἢ ὅτι ἄλλο ὥς που νὰ μὴν κρυώση, καὶ δίνοντάς του διεγερτικὰ (καφὲ ἢ τσάϊ μᾶλλον βαριά).

Τοῦ δίνομε καὶ ἁλάτι. Ἀπὸ μισὴ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ, κι' ὕστερα μερικὲς γουλιὲς νερό, ὡς νὰ πάρη ὡς ἕνα μεγάλο κουτάλι τῆς σούπας ἁλάτι. Σπανιώτατα νοιώθουν ναυτία οἱ ἄρρωστοι ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ τὸ ἁλάτι. Τὸ ζητάει ὁ ὀργανισμός τους, καὶ τὸ τρῶνε εὐχαρίστως. Μποροῦμε νὰ τὸ λυώσουμε, καὶ νὰ τὸ πιοῦν λυωμένο (ἕνα κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ, σ' ἕνα μέτριο ποτήρι τοῦ νεροῦ νερὸ ὡς 75 δράμια) ποὺ τὸ δίνομε νὰ τὸ πιοῦν σιγὰ-σιγά.

Ἂν ὁ ἄρρωστος δὲν συνέλθει γρήγορα, καλέστε τὸ γιατρό, γιατὶ ἡ ζωή του εἶναι σὲ κίνδυνο.

Καὶ τώρα προσοχή: Ἡ θερμοπληξία καὶ ἡ ἡλίαση, μπορεῖ νὰ προκληθοῦν ἀπὸ τοὺς ἴδιους λόγους. Ἀλλὰ ἡ θεραπεία τῆς μιᾶς, εἶναι ἀντίθετη ἀπὸ τὴ θεραπεία τῆς ἄλλης.

Προσέξτε τὸ πρόσωπο: Ὁ ἄρρωστος στὴ θερμοπληξία ἔχει πρόσωπο ὠχρὸ καὶ συνήθως κρύωνει.

Στὴν ἡλίαση ἔχει τὸ πρόσωπο κόκκινο, καὶ συχνὰ ὑψηλὸ πυρετό.

Στὴ θερμοπληξία λοιπὸν πρέπει νὰ διατηρηθῆ ζεστός, ἐνῶ στὴν ἡλίαση κάνομε ὅτι μποροῦμε γιὰ νὰ τὸν δροσίσωμε.

Μελετῆστε καλὰ τὶς διαφορές, ὅπως σᾶς τὶς ἐξηγῶ ἐδῶ:

ΗΛΙΑΣΗ

Αἰτίες: Ζέστη. Κυρίως ἡλιόκαμα.

Συμπτώματα: Πονοκέφαλος. Πρόσωπο κατακόκκινο. Δέρμα ζεστὸ καὶ στεγνό, χωρὶς ἱδρῶτα. Σφυγμὸς δυνατὸς καὶ γρήγορος. Πυρετός. Λιποθυμία πολλὲς φορὲς ἐπίμονη.

Θεραπεία: Ἂν μπορῆτε καλέστε ἀμέσως τὸ γιατρό. Ξαπλῶστε τὸν ἄρρωστο μὲ τὸ κεφάλι ψηλά. Δροσίστε πρῶτα τὸ κεφάλι μὲ κρύες κομπρέσες, κι' ὕστερα ὅλο τὸ σῶμα μὲ βρεμμένο σεντόνι κλπ. Μὴ δώσετε διεγερτικά.

ΘΕΡΜΟΠΛΗΞΙΑ

Αἰτίες: Ἡλιόκαμα, ἀλλὰ καὶ μεγάλη ζέστη κυρίως σὲ κλειστὸ χῶρο.

Συμπτώματα: Πρόσωπο ὠχρό. Δέρμα ὑγρὸ καὶ δροσερό. Ἄφθονος ἱδρώς. Σφυγμὸς ἀδύνατος. Θερμοκρασία χαμηλή. Λιποθυμία ποὺ κρατάει ὅμως πολὺ λίγο.

Θεραπεία: Καλέστε τὸ γιατρό. Ξαπλῶστε τὸν ἄρρωστο μὲ τὸ κεφάλι στὸ ἴδιο ὕψος μὲ τὸ σῶμα ἢ χαμηλότερα. Μὲ κουβέρτα ἢ ὅτι ἄλλο ζεστάνετε τὸν ἄρρωστο. Δῶστε του ἁλάτι. Καὶ ἀπαραιτήτως ἐπίσης διεγερτικά: καφὲ ἢ τσάϊ.

Ὁ γιατρὸς Κ.

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΠΟΛΥ ΣΩΣΤΑ

Καθηγητής: Ποῦ ἔχεις τ' αὐτιά σου Νίκο;

Μαθητής: Στὸ κεφάλι μου, κύριε καθηγητά.

ΕΞΑΓΡΙΩΜΕΝΟΣ ΓΑΤΟΣ

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Καθηγητής: Πές μου Τοτὸ τί ἦταν ὁ Κολοκοτρώνης;

Τοτός: Σουγιάς, κύριε.

Καθηγητής: Γιὰ λέγε μου ἐσὺ Γιάννη τί ἦταν ὁ Σολωμός;

Γιάννης: Κονσέρβα, κύριε καθηγητά.

Π. ΜΠΑΡΑΚΙΤΗΣ

ΚΙ' ΕΚΕΙ ΑΚΟΜΑ!

— Ὥστε λοιπὸν μὲ τὶς ἀρρώστειες σου πέρασες ἀπὸ ὅλα τὰ νοσοκομεῖα; Κι' ὅμως στοιχηματίζω ὅτι σ' ἕνα μόνο δὲν πῆγες.

— Μὰ δὲν ἄφησα κανένα!

— Κι' ὅμως: στὸ Μαιευτήριο. Δὲν πῆγες βέβαια.

— Τί λές, ἀδελφέ. Ἀμ' ἐκεῖ γεννήθηκα καημένε!...

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΦΛΕΣΣΑΣ

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

995) (Δ.) Μὲ ἱκανοποίηση, ἀλλὰ καὶ μὲ πλήρη συναίσθηση τῶν ὑποχρεώσεών μου, ἀναλαμβάνω τὴν προεδρεία τοῦ «ΕΛΙΚΩΝΑ», εὐχαριστώντας θερμὰ τόσο τὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ μας, ὅσο καὶ τοὺς προέδρους τῶν φίλων συλλόγων, ποὺ ἔλαβαν μέρος στὶς συνεννοήσεις τῆς ἱδρύσεως ἑνιαίου συλλόγου, γιὰ τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ μοῦ ἔδειξαν ἀναθέτοντάς μου τὴν προεδρεία ἑνὸς συλλόγου ὅπως ὁ «ΕΛΙΚΩΝ». Ὑπόσχομαι νὰ καταβάλω ὅλες μου τὶς δυνάμεις γιὰ νὰ μπορέσω νὰ φανῶ ἀντάξιος αὐτῆς τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ἐλπίζω ὅτι μὲ τὴ βοήθεια καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ δική σας τὸ ἔργο τοῦ «ΕΛΙΚΩΝΑ» καὶ τῶν «ΕΛΙΚΩΝΙΑΔΩΝ» θὰ στεφθῆ ἀπὸ πλήρη ἐπιτυχία.

Πιστεύω ὅτι ὅλοι οἱ νέοι θὰ σπεύσουν νὰ βοηθήσουν τὴν πολιτισμένη μας προσπάθεια, προσπάθεια ποὺ ἀποβλέπει στὴ δημιουργία μιᾶς ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.

Ἀφήνοντάς σας γιὰ σήμερα σᾶς στέλνω ἕνα θερμὸ χαιρετισμὸ καὶ περιμένω τὴ δράση σας.

ΦΑΡΟΣ ΑΡΕΤΗΣ
(Πρόεδρος «ΕΛΙΚΩΝΑ»)

996 (18—8) Σκαλιστήρι δὲν ἀπαντῶ σὲ κουταμάρες. Μαῦρος Πειρατὴς
«Μαῦρος Ἄρχων»

997) Ἀπὸ ποῦ καὶ ὡς ποῦ κύριον ὄνομα (ιμ) ενεζ; Μαθηματικοί: Σᾶς περιμένω νὰ λογαριασθοῦμε στὴν κατοικία μου τὴ Σελήνη, ὁδὸς Λευκοτάτων ἄστρων ἀριθμὸς 1453296588910!!
Μαῦρος Πειρατὴς

998) Δέχομαι Γ. Τέλλο. Πρωτογράψε, εἰδ' ἄλλοιῶς (916); Μαῦρος Πειρατὴς

999) Ζελίνα εἶσαι ὡραία, θὰ σὲ ζητήσω ἀπὸ τὴ μαμά σου γιά... σκιάχτρο στ' ἀμπέλι μας.
Μαῦρος Πειρατὴς

1000) (18—9) Ντολορές, Ζελίνα θὰ σᾶς γράψω μέσῳ περιοδικοῦ. Γειά, Σαλονικιέ, ἀντιχαιρετῶ. Ἀρχιπεννομάχε μὴν πᾷς ἐσὺ πιὸ γρήγορα (835). Ἐξάψαλμε μὴν ἄν...... καθόλου γιὰ τὶς φίλες (854)' Μαξιμωδροσοπηγὴ γειά, Γλωσσοκοπάνα καλῶς ὥρισες. Ξανθὴ Μπουκλίτσα

1001 (18—10) Μὲ μεγάλη χαρὰ θὰ διάβαζα δυὸ λογάκια τῶν παιδιῶν τῆς Καλαμάτας (ἂν ὑπάρχουν). Χαιρετῶ Κόκκινο Φίδι. Μὴν φωνάζῃς Ἀηδονάκι μου γιατὶ θὰ χαλάσῃ ἡ φωνή σου. Γιώργο Poριώτη γειά, χαρά.
Τροβαδοῦρος (τοῦ 20οῦ αἰῶνος)

1002) (18—11) Δεσποινὶς Ζελίνα ἡ (606) ἔλεγε: Ζητῶ ἀλληλογραφία, ἐὰν δέχεσθε, ἀπαντῆστε. (Συμφωνεῖτε; Περιμένω...).
Γεράκι τοῦ Ὀλύμπου

1003) Ἀφοῦ τὸν διάβασες Μαῦρε Πειρατή, πάρε τ' ὄνομά του, θὰ σοῦ πάῃ καλύτερα. Ἀντιχαιρετῶ Κ. Λαμπρόν, Ζελίνα. Χαιρετῶ Κρόνον, Θέμην Βρανάν. Γεράκι τοῦ Ὀλύμπου

1004 (17—6+6) Ἀγαπητοὶ συμμαθηταὶ τῆς Πατμιάδος σᾶς ἀπευθύνω θερμότατον χαιρετισμὸν καὶ σᾶς καλῶ νὰ μᾶς τιμήσετε διὰ τῆς προσχωρήσεώς σας στὸ παράρτημά μας. Θερμοχαιρετῶ Νῖκον Σαλονικιό.
Ἀρχιπεννομάχος
Ἱδρυτὴς - Πρόεδρος Παραρτήματος Μακεδονικῆς Ἑστίας Πάτμου

1005) Ἐμπρὸς παιδιά, μὲ μιὰ καρδιὰ προσχωρῆστε στὸ παράρτημά μας.
Καραβάνι τοῦ θανάτου
Ἀντιπρόεδρος παραρτήματος «Μακεδονικῆς Ἑστίας» Πάτμου

1006) Δωδεκανήσιοι! Προσχωρῆστε στὸ παράρτημα Πάτμου. Ἀρχιπεννομάχε γειὰ χαρά. Σὰ γνωστὴ ἡ ἐμφάνισή σου. Τζιτζιφρίγκος: Τσουρβὰς ἀνάλατος. Τσούχτρα, Ζελίνα, Φίκη ἔχουν ναυαγήσει καὶ τρέφονται ἀπὸ κοχύλια.
Μάρκο Πόλο
Γενικὸς Γραμματεὺς παραρτήματος «Μακεδονικῆς Ἑστίας» Πάτμου

1007) Πεννομάχοι! Τί περιμένετε; Γραφτῆτε ὅλοι στὸ νέο παράρτημα μὲ τοὺς ἀνωτέρω σκοπούς.
Ἀόρατον Βέλος
Ταμίας παραρτήματος «Μακεδονικῆς Ἑστίας» Πάτμου

1008) Δωδεκανήσιοι καλεῖσθε νὰ προσχωρήσετε στὸ παράρτημά μας. Εἶναι παράρτημα συλλόγου μὲ ὑψηλὰ ἰδανικά.
Ὁδοιπόρος
Σύμβουλος παραρτήματος «Μακεδονικῆς Ἑστίας» Πάτμου

1009) Θερμοχαιρετῶ καὶ συγχαίρω Νῖκον Σαλονικιὸν διὰ τὴν προεδρείαν τοῦ συλλόγου «Μακεδονικῆς Ἑστίας» καὶ Ἀρχιπεννομάχον ὡς Πρόεδρον παραρτήματος Πάτμου.
Ναυτόπουλο
Σύμβουλος παραρτήματος «Μακεδονικῆς Ἑστίας» Πάτμου

1010) Θερμοχαιρετῶ Νῖκον Σαλονικιὸ καὶ Ἀρχιπεννομάχον.
Διαγόρας
Σύμβουλος παραρτήματος «Μακεδονικῆς Ἑστίας» Πάτμου

1011) (18—13) Θερμοαντιχαιρετῶ Ταρζάν, Παναγιώτην Καββαδᾶν· σὲ γνωρίζω Γιὲ τῆς Πίνδου, Βαρῶνε Χ ἢ Κόρη τῆς Λευκάδος δὲν ξαναγράφει εἰς πεννομαχίες, οὔτε ἀλληλογραφεῖ.
Ἁγία Μαύρα

1012) Εἰς τοὺς πεννομάχους εὔχομαι καλὲς ἐπιτυχίες εἰς διαγωνισμούς. Ἁγία Μαύρα

1013) (18—14) Σὲ λίγο ἡ πεννομαχόστηλη θὰ μαζευτῇ ὑπὸ τὰ σκῆπτρα μου! Ἀλλοίμονο σ' ὅποιον ἀντισταθῇ στὴν ὁρμή μου. Ἤδη κατελήφθησαν οἱ αὐτοκρατορίες τοῦ Γάτου καὶ Ἀρχικαλικάντζαρου. Ἀρχιστράτηγός μου ὁ Ἰβανόης. Ὑπασπισταὶ οἱ Ἀετιδεύς, Θρῦλος καὶ γελωτοποιὸς ὁ Ἐξάψαλμος. Θερμοαντιχαιρετισμοὺς στοὺς ταπεινοὺς ὑπηκόους μου, Γλωσσοκοπάνα, Σκαλιστήρι καὶ Ντολορές. Βασιλεὺς Ροδολῖνος
Πεννομαχοαυτοκράτωρ - Θρυλικὸς

1014) (ΩΠ) Γιὰ τὶς εὐχὲς ἀγαπητὲ Κ. Δειλινὲ εὐχαριστῶ. Κι' ἀντεύχομαι. Δὲν κρίνω ἐξ ἰδίων Ζελίνα ἀλλὰ ἐκ τῶν λεγομένων σου. Ἀντιχαιρετῶ Πονηρούλι Β', Εὐζωνοπούλα, Σαλονικιὸ = Μπουζούκια στὸ τετράγωνο. Δύο Μαθηματικοί: Παραλέτε τὶς κουταμάρες σας. Ἰβανόη πάει ποτὲ οἱ αὐτοκράτορες νὰ γίνωνται ὑπασπισταὶ στοὺς ἱππότες τῆς κακιᾶς ὥρας. Μιὰ πεννομαχικὴ σφαλιάρα στούς: Σκαλιστήρι, Τροβαδοῦρο, Μ. Ποιήτρια καὶ κάθε ... ἔξυπνο. Οἱ πάσχοντες ἐκ σφαλιαροφαγίας ἂς γράψουν νὰ μὴ φάνε.
Χ. Σπουργιτάκι — Κ. Λαμπρὸς — Τ. Ἀχαιὸς
Θρυλικὴ συμμαχία

1015) (18—15) Κόκκινο Φίδι, Βαρῶνε Χ ἀλληλογραφοῦμε; Γράφτε ναὶ ἢ ὄχι.
Μαῦρος Πειρατὴς

1016) Λόγια τοῦ Ἐξάψαλμου:
Γιὰ δὲς καιρὸ ποὺ διάλεξαν
νὰ πιάσουν καὶ ἐμένα
τώρα ποὺ θὰ ἔκλεβα τρελλὰ
καὶ ὑπερτιμημένα
τοὺς στίχους τοῦ Σουρῆ!
Μαῦρος Πειρατὴς

1017) (18—17)
Ἡ ΑΕΚ καθὼς κοίταξε
ἀπ' τὸ ψηλὸ μπαλκόνι
βλέπει τὸν Ὀλυμπιακὸ
παπούτσια νὰ μπαλώνῃ.
— Κύρ' ΑΕΚ πρωταθλήτρια
δός μου κανὰ παπούτσι
νὰ στὸ μπαλώσω γιὰ νὰ φάω
κι' ἐγὼ κανὰ κουκούτσι.
Καρμανιόλας

1018) (18—19) Ζελίνα μόλις διάβασα τὴν (779) αἰσθάνθηκα τὴν ἀνάγκη νὰ φορέσω τὸ παλτό μου. Μὰ εὐτυχῶς βγῆκε ἥλιος καὶ ζεστάθηκα! Θερμοαντιχαιρετῶ: Σπαγγοραμένο, Τροβαδοῦρο, Πικραγγουριά, Ἐξάψαλμο. Πράσινο Βέλος

1019) Εὑρέθη μπερὲς Ζελίνας! Ντόλυ ποῦ νὰ ἀποσταλῇ; Πράσινο Βέλος

1020) (10—11) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους, ἰδιαιτέρως τὸν Ἐξάψαλμο, Μπούλη, Ξανθὴ Μπουκλίτσα, ρωτώντας τους ἂν θέλουν ν' ἀλληλογραφήσουμε. Περιμένω ἀπάντηση μέσω τοῦ περιοδικοῦ. Ροζαρίτα

1021 (19—12) Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλόνι τῶν πεννομαχιῶν, χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες. Ἰδιαιτέρως ὅλους τοὺς Ὀλυμπιακούς.
Πασσαλιμανιώτης

1022) Προσοχή! Προσοχή! Ὀλυμπιακὸς—ΑΕΚ 2 — 0. Ζήτωωωω!!! Πασσαλιμανιώτης

1023) Ὁ Παναθηναϊκὸς ὁ Γάϊδαρος. Ἡ ΑΕΚ τὸ Σαμάρι. Ὁ Ὀλυμπιακὸς φουλαριστὸς ἔρχεται τῆς Ἑλλάδος τὸ πρωτάθλημα νὰ πάρῃ. Μάθετέ τοοοο!!! Πασσαλιμανιώτης

1024) (19—13) Στὴν (923) Καραβάνι τοῦ θανάτου Ἐξυπνάκιας μὲ πλαστὸ δίπλωμα.
Σκακιστὴς

1025) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τῶν πεννομαχιῶν χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως ὅλους τοὺς Ἀεκτζῆδες.
Ἐξαγριωμένος Γάτος (Ἀεκτζῆς)

1026) Ἡ Α.Ε.Κ.
Κρατεῖ στὰ χέρια της τὰ παιδιὰ
μὲ γελαστὰ τὰ χείλη
μ' ἕναν πόθο στὴν καρδιὰ
νὰ φάνε τὸ τριφύλλι.
Ἐξαγριωμένος Γάτος (Ἀεκτζῆς)

1027) Ἀκοῦτε Παναθηναϊκοί;
Θανάση Μπέμπη. Ὁ Ὀλυμπιακὸς εἶναι γιὰ τὰ μπλόκια τ's Μυτιλήν σας. Μάθε ΑΕΚ - ΛΙΑ 6-2.
Ἐξαγριωμένος Γάτος (Ἀεκτζῆς)

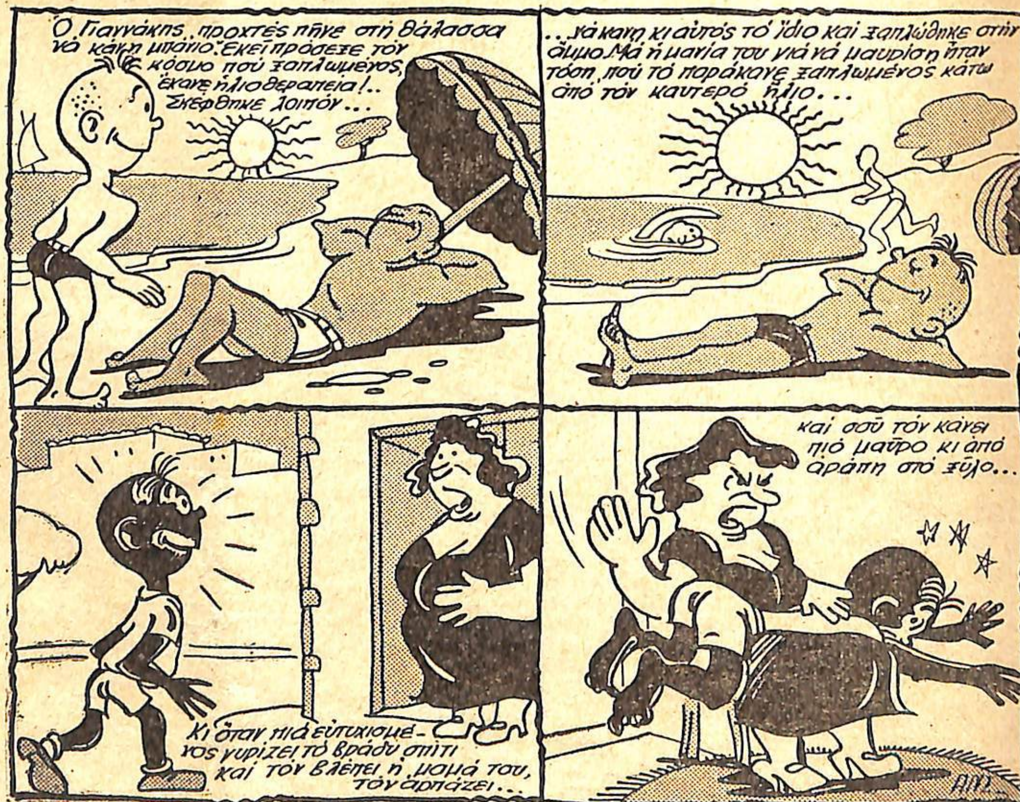
1028) (19—17)
Ἄχ! τί κρῖμα τί κακὸ
φεύγει ἀπὸ τὴν γειτονιὰ
τ' ἀγγελούδι το....καλὸ
πάει γι' ἄλλα....καλά.
Πάει χάνει τὰ παλιὰ
ἀπ' τὴ γειτονιὰ
τὰ ὡραῖα.... τὰ πουλιὰ
πάνω στὰ μαῦρα της μαλλιά.
Πρὸς τὴν Κόρη τῆς Λευκάδος.
Βαρῶνος Χ (Ἀκούραστος)

1029) (ΩΠ) Βαρῶνε Χ μὴν εἶσαι τόσο ζόρικος. Ἀγαπητὲ Ἔγκομοντ εἶσαι πολὺ γελασμένος γιὰ τὸν Γιὸ τῆς Πίνδου. Μόνον ὁ Βαρῶνος Χ τὸν ξέρει. Ἀγρίμι τῆς Πάμπας (Ἀτρόμητος)

1030) Τοὺς Ἀρτινοὺς προστατεύει ὁ Βαρῶνος Χ. Ἀγρίμι τῆς Πάμπας (Ἀτρόμητος)

1031) Ἔγκμοντ ἂν ἤθελε ὁ Βαρῶνος Χ ἵδρυε τὸν σύλλογο (863).
Ἀγρίμι τῆς Πάμπας (Ἀτρόμητος)

Ὅπου ὁ Γιαννάκης γίνεται μαῦρος ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ τὸ... ξύλο.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΤΕ ΤΑ ΚΕΝΑ

Λ				
	Λ			
		Λ		
	Λ			
Λ				

1) Εἶχε πέσει στὴν Κατοχή. 2) Ὄχι αὐτός. 3) Τὸ ἄκρον τοῦ μαγνήτου. 4) Ἔνδοξη χώρα. 5) Ζῶο ποὺ συμβολίζει τὴ δειλία.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Σπ. Κ. Κούβελα - Πύλος).

2) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;

Ποιὸς εἶναι ὁ ἀριθμὸς στὸν ὁποῖον θὰ προσθέσουμε 23 καὶ ἄλλα 23, θ' ἀφαιρέσουμε 23, θὰ διαιρέσουμε διὰ 23 καὶ θὰ ἔχουμε ποιλίκον 23;

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Ν. Βανδώρου - Αἴγιον).

3) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1 2 3 4 5 6 7 8
2) 8 3 6 3 1 2 8
3) 3 1 3 6 2 3
4) 8 4 5 6 2
5) 6 4 5 7 8
6) 6 3 1 2 3

1) Ἥρωας τοῦ 21. 2) Νησὶ τοῦ Σαρωνικοῦ. 3) Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος. 4) Ἡρωϊκὸ χωριὸ τῆς Ἠπείρου. 5) Ἕνας Μαραθωνοδρόμος. 6) Πόλη τῆς Στερεᾶς.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Α. Κουτσομητροπούλου - Γρεβενά).

4) ΡΟΜΒΟΣ

```
            Α
        Α   —   Α
    Α   —   —   —   Α
Α   —   —   —   —   —   Α
    Α   —   —   —   Α
        Α   —   Α
            Α
```

2) Πρόθεσις.
3) Ἀρχαία Θεά.
4) Τὴν ἐκμεταλλεύονται τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα.
5) Τὸ ἀντίθετο τῆς ἐπιθέσεως.
6) Κατάρα.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Κ. Σ. Χατζησταύρου - Καβάλα).

5) ΜΑΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

Ἀλλάζοντας ἀπ' τὶς παρακάτω λέξεις ἕνα γράμμα μ' ἕνα ἄλλο (πάντοτε τὸ ἴδιο) θὰ σχηματίσετε ἰσάριθμες λέξεις:

1) ΚΟΛΑΞ. 2) ΓΕΥΜΑ. 3) ΠΑΔΟΣ. 4) ΟΣΙΟΝ. 5) ΚΟΠΟΣ. 6) ΠΕΙΝΑ.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Ἀντ. Πατέλη, Σουφλί).

6) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ ζητᾶμε σχηματίζουν τὸ ὄνομα μεγάλου ποιητοῦ τῆς ἀρχαιότητος:

1) Βουνὸ τῆς Ἑλλάδος.
2) Ἐκεῖ ἐνίκησεν ὁ Μιλτιάδης.
3) Μυθολογικὸς ἥρωας.
4) Ἱδρυτὴς μιᾶς Εὐρωπαϊκῆς πρωτεύουσας.
5) Πόλις τῆς Ρωσίας.
6) Ἔνδοξο ἑλληνικὸ νησί.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Γ. Γκανάτσα, Γρεβενά).

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Δυὸ γράμματα ἂν ἑνώσῃς
μ' ἕνα ἀναφορικὸ
εὐθὺς θενὰ σκαρώσῃς
ποταμὸ ἑλληνικό.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Εὐαγ. Τσιλίκη - Κόνιτσα).

8) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

1) Χ Χ Χ Χ Σ
2) Χ Χ Χ Σ Χ
3) Χ Χ Σ Χ Χ
4) Χ Σ Χ Χ Χ
5) Σ Χ Χ Χ Χ

1) Πόλη τῆς Θεσσαλίας. 2) Τὸ «εὐχαριστῶ» ξενικά. 3) Στηρίζει ὅλα τὰ πράγματα. 4) Μέταλλον (δημ.). 5) Πρωτεύουσα ὄχι φιλικοῦ μας κράτους.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Ν. Θ. Χατζηγεώργη — Μυτιλήνη).

9) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς
εἰς τὸν πόλεμο πηγαίνω.
Ἂν λιγάκι μὲ κινήσῃς
κάθομαι ἐδῶ καὶ μένω.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Κ. Χαμαλίδη — Γιαννιτσά).

10) ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΙΦΟΣ

Νησάκι εἶναι τὸ πρῶτο μου
ἐσύ... τὸ δεύτερό μου
φωτίζει τὸ ὑπόλοιπο
πουλὶ τὸ σύνολό μου.
Ὅσο γιὰ τὴν ὀρθογραφία
μὴ ζητᾶς... καλλιγραφία!

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Γιάννη Βολιώτη).

11) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὅπως εἶμαι ἂν μὲ κοιτάξῃς
τέρας μυθολογικό·
ἂν τὸν τόνο μου ἀλλάξῃς
πόλη θὰ φανερωθῶ.

('Απ' τὴ συλλογὴ τοῦ Ἀλ. Τσικλειδῆ, Χαλκίς).

◆

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 61

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2					■		■				
3			■						■		
4				■				■			
5		■			■		■			■	
6						■					
7		■			■		■			■	
8				■				■			
9			■						■		
10					■		■				
11											

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Γνωστότατος βιομήχανος τῆς Ἀθήνας.— Ἀσφαλίζει τοὺς ἐργαζομένους. 2) Πόλις τῆς Γαλλίας.— Χρονικὸ διάστημα. 3) Μόριο.— Πόλις τῆς Ἀργολίδος.— Δηλοῖ συγκατάθεση. 4) Ἀπόλυτο ἀριθμητικό.— Χρονικὸ ἐπίρρημα.— Παραπέμπει. 5) Γελαστικὸ ἐπιφώνημα.— Γράμμα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. 6) Γάλλος συγγραφέας.— Ὄσπριο. 7) Κινεζικὴ νομισματικὴ μονάδα.— Ξενικὴ ἄρνηση. 8) Στοὺς τυφλοὺς εἶνε ἰδιαίτερα ἀναπτυγμένη.— Πρόθεση.— Κτητικὴ ἀντωνυμία. 9) Ἄρθρο.— Ἕνα περίφημο ἔπος.— Ἄρθρο στὸν πληθυντικό. 10) Αἰτιατικὴ προσωπικῆς ἀντωνυμίας.— Σκάβει τὴ γῆ. 11) Μάρκα αὐτοκινήτου.— Δὲν εἶναι πολλά.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἀντιθετικὸς σύνδεσμος.— Μονάδα ἠλεκτρικῆς ἀντιστάσεως. 2) Σύνδεσμος.— Στρατάρχης τῆς Γαλλίας. 3) Νότα.— Ἐκεῖ γίνεται διδασκαλία.— Ὑποθετικό. 4) Σύνδεσμος.— Κέλης.— Ἔχουν τὶς ἴδιες διαστάσεις. 5) Νότα. — Γράμμα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. 6) Πάλη, μάχη.— Ἱερὸς βοῦς τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων. 7) Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος.— Τὰ αἰώνια λουλούδια τῶν σταυρολέξων. 8) Θὰ τὴν βρῆτε στὰ Δωδεκάνησα.— Ὑποθέτει.— Προσθέτει. 9) Ἰσοδυναμεῖ πρὸς 100 τετραγωνικὰ μέτρα.— Πρέπει νὰ τηρεῖται.— Ἰδού. 10) Ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς Ἑλβετίας.—Σύνδεσμος. 11) Χρῶμα.—Εἰδικὸ στρατιωτικὸ σῶμα.

ΛΥΣΕΙΣ 60οῦ ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Σ ά μ ο ς
ἆ Σ θ μ α
ἴ α Σ ι ς
κ ί σ Σ α
Π ά δ ο Σ

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

5 6 7 8
6 7 8 5
7 8 5 6
8 5 6 7

3) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Λ α Γ ὸ ς
2) Υ π Ε ρ
3) Κ λ Ω ν ο ς
4) Ο ρ γ ώ ν ω
5) Υ ά Ρ δ α
6) Ρ ύ Α κ ε ς
7) Γ ο Φ ά ρ ι
8) Ο φ ι ς
9) Σ τ Α δ ι ο ν

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΘΗΡΑ — ΗΡΑ.

5) ΣΚΑΛΑ

1) ΟΥΣ. 2) ΛΑΟΣ. 3) ΥΜΝΟΣ. 4) ΜΟΧΛΟΣ. 5) ΠΑΤΕΡΑΣ. 6) ΙΩΑΝΝΗΣ. 7) ΛΕΥΚΟΣ. 8) ΚΑΚΟΣ. 9) ΟΛΟΣ. 10) ΣΟΣ.

6) ΜΑΓΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

```
       7
      13
8 10   9  12  = 45
      11
       5
      ——
      45
```

7) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1) Κ—οζάνη. 2) Ὅ—μηρος 3) Ν—ικητής. 4) Ἰ—ταλία. 5) Τ—ίγρις. 6) Σ—τρατός. 7) Ἀ—μὴν= ΚΟΝΙΤΣΑ.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 60

Ο Ρ Ι Ζ Ο Ν Τ Ι Α: 1) ΝΟΣΟΣ — ΚΡΑΜΑ. 2) ΩΡΑ. 3) ΡΗΝΟΣ — ΡΕΣΤΑ. 4) ΤΕΤ. 5) ΝΙΣΣΑ — ΑΔΑΝΑ. 7) ΑΕΤΟΣ — ΙΣΤΙΑ. 8) ΚΩΣ 9) ΥΛΑΚΗ — ΛΙΜΟΣ. 10) ΝΕΑ. 11) ΑΓΑΠΗ—ΜΙΣΟΣ.

Κ Α Θ Ε Τ Α: 1) ΝΕΡΩΝ — ΑΜΥΝΑ. 2) ΙΔΕ. 3) ΣΙΝΑΣ—ΤΙΑΡΑ. 4) ΟΥΣ. 5) ΣΩΣΤΑ—ΣΚΗΝΗ. 7) ΚΑΡΤΑ—ΙΣΛΑΜ. 8) ΔΙΣ. 9) ΑΟΣΜΑ — ΤΟΜΟΣ. 10) ΙΩΝ. 11) ΑΒΑΝΑ — ΑΣΣΟΣ.

ἡ ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ

ΚΟΛΧΙΣ

ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ

ΚΟΛΧΙΣ

ΙΩΛΚΟΣ

ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ